ISSN 1331-9124

Blaženi Alojzije Stepinac

„Molite i za onaj takozvani 'narod'. Mi ne bismo bili dostojni učenici našega Učitelja kad ga ne bismo nasljedovali i u ljubavi prema neprijateljima."

(Bl. A. STEPINAC, *Pismo vlč. Josipu Gjuranu, župniku u Svetoj Jani, Krašić, 12. rujna 1953.)*

God. XIV. (2007.) 8. svibnja GLASNIK POSTULATURE Broj 2. Cijena 5 kn

Rijeka hodočasnika na Stepinčevo 2007. cijeli je dan obilazila Blaženikov grob izvršujući svoj zavjet i moleći za nove duhovne snage

BLAŽENI ALOJZIJE STEPINČE, MOLI ZA NAS!

Euharistija - vrelo kršćanske radosti

Nagovor Benedikta XVI. uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 18. ožujka 2007.

Benedikt XVI. predvodi euharistijsko slavlje - svjestan da je Krist Gospodin među nama u Euharistiji da tako [mi] mognemo ostati u Njemu

Draga braćo i sestre!

Upravo sam se vratio iz Kaznenoga zavoda za maloljetnike u Casal del Marmu u Rimu, kamo sam se bio uputio u posjet ove četvrte korizmene nedjelje, koja se na latinskom naziva i "Laetare", to jest "Raduj se", prema prvoj riječi ulazne antifone misnoga bogoslužja. Danas nas liturgija poziva na radost jer se približuje Uskrs, dan Kristove pobjede nad grijehom i nad smrću. No, gdje je vrelo kršćanske radosti ako ne u Euharistiji što nam je Krist ostavio za duhovnu hranu dok hodočastimo ovom zemljom? Euharistija umnaža u vjernicima onu duboku radost koja je sasvim sjedinjena s ljubavlju i mirom, i koja proistječe iz zajedništva s Bogom i s braćom.

Prošloga utorka predstavljena je apostolska posinodalna pobudnica *Sacramentum caritatis*, čija je tema upravo Euharistija, vrelo i vrhunac života i poslanja Crkve. Izradio sam je skupljajući plodove XI. opće skupštine Sinode biskupa, koja je listopada 2005. održana u Vatikanu. Nadam se da ću se još vratiti tome važnome tekstu, no već odsada želim naglasiti da je on izraz vjere sveopće Crkve u euharistijsko otajstvo, te se nalazi u kontinuitetu s II. vatikanskim saborom i naukom mojih časnih prethodnika Pavla VI. i Ivana Pavla II.

S kardinalom Bozanićem u euharistijskom slavlju na Stepinčevo 2007. u zagrebačkoj su prvostolnici sudjelovali: apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Francisco Javier Lozano, vojni biskup Juraj Jezerinac, zagrebački pomoćni biskupi Josip Mrzljak, Vlado Košić i Valentin Pozaić te stotinjak svećenika među kojima su bili i provincijali i voditelji svih važnijih crkvenih ustanova

U tom sam dokumentu htio, među ostalim, pokazati i njezinu vezu s enciklikom *Deus caritas est*: eto zašto sam se odlučio za naslov *Sacramentum caritatis*, preuzimajući tako lijepu definiciju Euharistije što ju je dao sveti Toma Akvinski (usp. *Summa Th. III*, q. 73, a. 3, ad 3), "Sakrament ljubavi".

Da, u Euharistiji nam je Krist htio darovati svoju ljubav, što ga je ponukalo da na križu prinese svoj život za nas. Na Posljednjoj večeri, opravši svojim učenicima noge, Isus nam je ostavio zapovijed ljubavi: "Kao što sam ja ljubio vas, tako i vi ljubite jedni druge" (Iv 13,34).

Budući da je to moguće samo ako ostanemo s njime sjedinjeni, poput loze i trsa (usp. Iv 15, 1-8), odlučio je on sam ostati među nama u Euharistiji da tako mognemo ostati u Njemu. Kad se, stoga, vjerom hranimo njegovim tijelom i njegovom krvlju, njegova ljubav prelazi u nas te nas osposobljava da i mi dajemo život za braću (usp. 1 Iv 3, 16). Odatle izvire kršćanska radost, radost ljubavi.

Kard. Franc Rodé, predstojnik Kongregacije za ustanove posvećenog života i za Društva apostolskog života, propovijeda na Stepinčevo 10. veljače 2007. u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu

Marija je "euharistijska žena" u punom smislu te riječi, remek-djelo božanske milosti: Božja ju je ljubav učinila bezgrješnom "pred njim u ljubavi" (usp. Ef 1, 4). Uz nju, kao Otkupiteljeva zaštitnika, Bog je postavio svetoga Josipa, čiju ćemo svetkovinu sutra proslaviti. Zazivam osobito zagovor ovoga velikoga sveca kako bi narod Božji, vjerujući, slaveći i s vjerom živeći euharistijsko otajstvo, bio obliven ljubavlju Kristovom te širio njezine plodove radosti i mira po čitavom čovječanstvu.

UREDNIKOVA RIJEČ

"STEPINČEVA KATEDRALA"

Nada u Boga, proistekla iz molitvenoga vapaja: "U Tebe se, Gospodine, pouzdajem!" (Ps 38, 16) bila je izvor životne snage i kršćanske vjernosti bl. Alojzija Stepinca. Iz te oslonjenosti na Boga krijepila se njegova postojanost u služenju Kristovu stadu, u svjedočenju Evanđelja pred Crkvom i svijetom i u trpljenjima mučeništva. Papinski dekret o proglašenju blaženim kard. Stepinca to je svjedočenje opisao sljedećim riječima: "Glas svetosti i mučeništva, koji ga je pratio još za života, snažno je planuo prigodom svečanoga sprovoda te se proširio i ojačao u susljednim godinama ne samo u Hrvatskoj već i u cijeloj Crkvi. Njegov grob u zagrebačkoj katedrali cilj je brojnim hodočasnicima koji dolaze pokloniti se hrabrome svjedoku vjere i zazivati njegov zagovor kod Boga".

Otkako je bl. Alojzije mrtav otpočinuo u svojoj prvostolnici, ona je postala još snažniji znak njegove djelatne i trajne prisutnosti. Otada su postali nerazdruživi: Kardinal i njegova katedrala, odnosno to mjesto, "Stepinčeva katedrala", postalo je svojevrsni orijentir hrvatskomu narodu koji, zagledan u taj Božji dom, podržava svoju vjernost kršćanskim vrjednotama i oplemenjuje se za ideale koji mu jamče budućnost. Zato je ta katedrala svetinja koja nas "poziva da budemo Kristova zajednica, spremna slušati Božju riječ koja je kadra preobraziti naše svagdašnje prostore" (kard. Josip Bozanić, *Nagovor prigodom blagoslova obnovljenoga portala zagrebačke prvostolnice*, 14. prosinca 2006.).

U Tebe se, Gospodine, uzdam! Bile su riječi i molitveni vapaj koji su zagrebačkoga nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca učinili svjedokom nade u tmurnim vremenima povijesti Crkve i hrvatskoga naroda. Ovdje stoji zagledan u izloške s hodošašća u Svetu zemlju godine 1938.

"Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije"

Mnogi pogrješno misle, a neki u neznanju i govore, da je naslovnik zagrebačke prvostolnice sv. Stjepan, kralj. Papa Pio XI. uzdigao je bulom *Ubi primum placuit* 11. prosinca 1852. Zagrebačku biskupiju na nadbiskupiju. Istodobno je zagrebačku katedralu - "hram koji u Zagrebu sjaji pod nazivljem **Blažene Djevice Marije u nebo uznesene** i svetih Stjepana i Ladislava, ugarskih kraljeva", uzdigao na "uzvišeniji stupanj metropolitanske crkve" - prvostolnicu.

Dakle, već prije toga datuma katedrala je bila posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije u nebo. Svjedoci su tome glavni oltar koji je godine 1632. izradio Hans Ludwig Ackermann, a posvetio ga zagrebački biskup Franjo Ergeljski (Gospa s anđelima s toga oltara danas je postavljena na sjeverni zid katedralnoga svetišta) i noviji oltar, koji je godine 1832. posvetio biskup Alagović, opremljen slikom Marijina uznesenja u nebo, a izradio ju je bečki slikar Josip Ziegler. On je od 1847. do 1849. u Münchenu radio i na izradi vitraja uznesenja Marijina u nebo, koji bijaše naručio biskup Alagović, i danas je jedan od značajnijih katedralnih umjetničkih sadržaja. Tim je vitrajem prvi zagrebački nadbiskup i metropolit kard. Juraj Haulik (1837.-1869.) želio počastiti Bogorodicu u nebo uznesenu kao zaštitnicu prvostolnice.

Značajno je da se i "crkveni god" u katedrali uvijek slavio na dan Velike Gospe. Isti je zanemaren oko godine 1878. za biskupovanja kardinala Josipa Mihalovića, ali je *Šematizam klera Zagrebačke nadbiskupije* godine 1908. donio podatak da je "Uznesenje Blažene Djevice Marije u nebo" prvotni zaštitnik zagrebačke prvostolnice.

Jutarnji list s nadnevkom 16. kolovoza 1938. donio je članak o proštenju koje se 15. kolovoza te godine "održalo u počast Blažene Djevice Marije u nebo uznesene, a koji titul nosi prvostolna zagrebačka crkva". Riječ je zapravo o obnavljanju zanemarenoga proštenja i naslovnika zagrebačke prvostolnice.

Čuvar katedrale

Hrvatska straža od 14.ožujka 1935., prigodom prve korizmene propovijedi nadbiskupa koadjutora dr. Alojzija Stepinca na temu: *Katedrala - središte našega duhovnoga života*, donijela je i sljedeći opis katedrale: "U ovakvim prigodama najsnažnije se doživljava simbolika zagrebačke katedrale. Golemi kameni stupovi, koji su izrasli iz posvećenoga hrvatskoga tla, razgranjuju se u visini u nedogledne polutamne lukove i svodove u kojima kao da se nalazi

središte nebeske tajne. Ali ne, nije to tajna. To je objavljenje Božanskoga gospodstva, to je spajanje neba i zemlje. Bog je s neba sišao i među nama prebivao."

Prešavši na opis mnoštva koje je ispunilo katedralu i pomno slušalo svoga mladoga pastira, pisac nastavlja: "Okupili su se u najvećem hrvatskom katoličkom hramu predstavnici intelektualnoga i ručnoga rada, znajući da je ovo jednako hram svih njih i da pred Bogom imahu svi jednako ljudsko dostojanstvo. Oči su im uprte prema propovjedaonici, koju nosi anđeo čuvar i na kojoj zbori njihov natpastir. Njegovi su potezi lica u skladu s gotskim oblicima crkvenih lukova: odlučni, žilavi, poletni. Muževne riječi prate umjerene, energične geste.

Govornik je okrenut prema Svetohraništu. Osjećajući da stoji pred Bogom, koji jamči za istinu njegova naučavanja, on razlaže s najdubljim uvjerenjem božanske istine".

Štovatelji bl. Alojzija Stepinca cijeli su dan na njegov blagdan častili njegove relikvije preporučujući mu se u zagovor

Izvjestitelj zaključuje: "U jednu snagu, u jedno nastojanje kao da su se slili i vjernici i katedrala i propovjednik. Hram topao, poletan, uzvišen, jer u njem živi središte duhovnoga života hrvatskih katolika".

Znakovito se obnova rečenoga "proštenja" na Veliku Gospu 1935. poklopila s obnovom tornjeva prvostolnice. Obnovu je želio i pomno pratio tadanji nadbiskup zagrebački bl. Alojzije Stepinac. O tome je dnevnik *Hrvatski glas* u broju od 28. lipnja 1941. donio posebno izvješće u kojem je, prikazujući napore oko popravka tornjeva zagrebačke prvostolnice, spomenuo i sljedeće: "G. Mahovec, poslovođa radova na obnovi katedrale, na upit da li preuzvišeni g. nadbiskup dolazi pogledati radove, odgovorio je: 'Preuzvišeni je vrlo čest posjetilac radova. Za njegov dolazak nikada se ne zna. Samo se odjednom nađe pred liftom koji ga odvede do druge galerije, a odande ide pješice po skelama, te razgledava radove. S velikim zanimanjem prati sve i zanima se za svaki detalj'."

U katedrali je on proslavio brojna pontifikalna slavlja, večernje, adoracije, podjeljivanje sakramenata, sprovodne svečanosti, procesije i oproštajne svečanosti, pribivao blagoslovima i koncertima, predvodio zahvalnice i pobožnosti, održavao propovijedi i prigodne nagovore, klečao satima i molio. Katedrala je u tim prigodama bila "dupkom puna", bilježili su novinski izvjestitelji, a u nekim su zgodama svečanostima "prisustvovale sve vojne i civilne vlasti i cijeli konzularni Zbor".

Baština koja obvezuje

Katedrala u Zagrebu majka je svih crkava u Zagrebačkoj nadbiskupiji, ujedno najmonumentalnija hrvatska sakralna građevina. Ona je i katedrala naših velikana, Stepinca, Šepera i Kuharića, Zrinskih i Frankopana.

Stoga, bilo tko da je rekao, iz crkvenih ili svjetovnih krugova, da će "u južnom tornju zagrebačke katedrale biti otvoren jedan od najekskluzivnijih restorana u Zagrebu" povrijedio je osjećaj vjernika koji tu katedralu poimaju svojom svetinjom.

Nije to baština koja je kupljena novcem, koja bi bila stečena zlatom i srebrom. Ovdje nije riječ o kamenu i prostoru, nego o besmrtnim dušama koje se u katedrali posvećuju, a ta je baština plaćena "krvlju Sina Božjega".

Često za našu prvostolnicu čujemo izraz "Stepinčeva katedrala". Ona to i jest - plebiscitom hrvatskih katolika i najvećega dijela hrvatskoga naroda. Stoga su bl. Alojzije i njegova i naša katedrala baština koju se čuva, poštuje i voli. Ona je "obiteljski dom Zagrebačke nadbiskupije; ona je simbol našega grada i Hrvatske. Ako je to istina, ostaje pitanje odnosimo li se prema tomu simbolu na primjeren način" (kard. Josip Bozanić, nav. mj.).

Kad nas, današnje vjernike, katedralna zvona pozivaju na molitvu, sjetimo se da je njihova jeka bila jakost njenom "zaručniku", Alojziju. Župnik Vraneković u svom nam dnevniku 24. veljače 1953. prenosi ovu misao zasužnjenoga nadbiskupa Stepinca: "I mene su mislili slomiti 1946. Hapsili me ... Bio sam miran. Dan prije, navečer, dođe mi Šeper, Ante Radić i Marica Stanković i saopće kako se proces Šalića odvija sve u smjeru da će i mene [njega - nadbiskupa] zatvoriti... Ostao sam miran... I američki konzul je bio kod mene... Neka me vode... Tokom istrage uskraćivao sam odgovore rekavši: 'Ja ću na zadnje reći svoje.' ... Kad su mi izrekli osudu, kako li su se veselili. Mislili su: sada je sve gotovo! Samo vi tako nastavite - mislio

sam u sebi ...! Znao sam, kad je zvono katedrale zvonilo, ljudi idu sada na molitvu. Svijet se moli ... Molitva me je jačala ..."

Bila mu je ona podrška u obrani osobne vjere i slobode Crkve Božje. Po njemu je katedrala mjesto susretanja s Bogom i posvećivanja vjernika. Ali bolje da i nje ne bude ako bi bila opasnost da se upropasti duša ili izgubi vjera.

U pismu mons. Smiljanu Čekadi, biskupu skopskom, napisanom u Krašiću 13. siječnja 1959., očitovao je najodlučniji stav u čuvanju vjere. Poslužlivši se savjetom pape Pija X. francuskim biskupima 18. listopada 1908., kad je režim oduzimao biskupske rezidencije francuskim biskupima, napisao je: "Moja je jedina žalost da me nema među vama, da trpim i s vama bijem bojeve Božje ... Ostavite vaše palače ... Ne primajte ništa od onoga koji hoće da od Crkve učini ropkinju, pa niti jedne pare da utažite svoju glad. U vašim kušnjama, u vašoj boli gledajte samo Krista Isusa, lišena svega, gola, raspeta!

Nisam, dakle, ni ja oklijevao dati mig p. koadjutoru i kleru: neka nose sve, ako hoće i katedralu, ali duša nikada! Zgrade se lako vrate i vratit će se, ukoliko budu potrebne. Izgubljene duše nikada."

U pismu p. Ivanu Kukuli, provincijalu D. I., Krašić, 9. rujna 1959., pisao je: "Jedina nam prava briga neka bude da omilimo svome Bogu, a ostalo prepustimo Njemu. Eto, već je prošlo punih trinaest godina da se dan i noć izmjenjuju straže nada mnom, pa što su postigli? Mogu mirne duše reći da su utvrdili Crkvu kraj svih žalosnih pojava, koje su popratile crvenu vladavinu. Zato mi, uz milost Božju, nije ni na kraj pameti, da bih pomišljao i na najmanje popuštanje paklenoj sili, nego, ako je volja Božja i ako ustreba, poginuti na braniku prava Crkve Božje, koja je preživjela i nadživjela rimske cezare, arapske kalife, turske sultane, revolucionare svih dlaka i boja, pa će sasvim sigurno i sekretare KP cijeloga svijeta, sa svim njihovim privjescima, koji se uostalom, kako smo imali prilike već gledati, mnogo lakše okreću negoli Wetterfahne [=vjetrenice] na krovu kuća.

Neka milost Božja uzdrži vedri optimizam u duši svih članova Vaše provincije, makar "nacionalizirali" i naše crkve i katedrale. Još uvijek će naša zemlja smoći toliko katakomba da se i dalje klanjamo samo svome Bogu, a nikada đavolskom repu, koji predstavlja komunizam."

U pismu vlč. Zvonku Starčeviću, župniku u Draganiću, pisao je 12. siječnja 1959. sljedeće: "Neka nose i biskupski dvor i župne dvorove i crkve, ali duše nikada!"

Do smrti vjeran učenik i mučenik Crkve

Katedrala je, dakle, znak naše prepoznatljivosti u svijetu i pokazatelj privrženosti Evanđelju. Zato bi sve ono što bi išlo za posvjetovljenjem, pa makar i pojedinih prostora, njena izgleda i sadržaja, bilo protiv njezine biti. To su svojim negodovanjem očitovali brojni vjernici i štovatelji blaženoga Alojzija dok su s nevjericom i čuđenjem pratili izvješća u novinama i na televiziji o otvaranju restorana u južnom tornju zagrebačke prvostolnice. Da se toliko mjesta posvetilo ovogodišnjoj proslavi Stepinčeva, zasigurno bi na vidjelo došlo više istine o Crkvi i njezinim nastojanjima za opće dobro građana.

Kardinal Josip Bozanić uzlazi k oltaru zagrebačke prvostolnice 10. veljače 2007.

Svima, dakle, mora biti na srcu čuvanje i promicanje Stepinčeve baštine. A to nisu restorani ni materijalni probitci, nego jačanje vjere u Krista Gospodina i vjernost Katoličkoj crkvi. Ne deklarativna, već življena vjernost na koju nas pripravlja i za koju nas oplemenjuje i sakralni prostor zagrebačke katedrale. U njoj nas on opominje na vjernost Kristu Gospodinu - do groba!

Tako je za života u toj katedrali na svetkovinu sv. Petra i Pavla 29. lipnja 1945. bl. Alojzije izgovorio ove značajne riječi: **I mi, dragi vjernici, obećajemo, da - ako bude potrebno - pokažemo našu vjernost do posljednje kapi krvi, jer znamo kome prisežemo vjernost. Prisežemo je samom osnivaču crkve Isusu Kristu, spasitelju svijeta. Za one, koji bi se pokolebali, a to su plašljivci, kažemo što piše pred crkvom sv. Petra u Rimu. Tamo su tri rečenice: 'Krist pobjeđuje. Krist vlada. Krist zapovijeda'.**

A u želji da vjernici Zagrebačke nadbiskupije i sav Božji narod u zemlji i narodu Hrvata, sačuva živu povezanost s Petrovim nasljednicima u Rimu, zapisao je u svojoj oporuci: **Ostanite, dakle, dragi moji dijecezani, pod svaku cijenu, pa ako treba i**

uz cijenu života, vjerni Crkvi Kristovoj, koja ima na čelu Petra, Papu za poglavara. Vi znadete da su očevi i djedovi naši prolili kroz stoljeća potoke i rijeke krvi da sačuvaju blago svete vjere katoličke i da ostanu vjerni Crkvi Kristovoj. (Krašić, 28. svibnja 1957.)

Ako budemo slušali njega, neće nas pokolebati kratkovidna promišljanja o namjeni katedralnih prostora kao ni iskrivljena ili zlonamjerna njihova tumačenja, jer će nas vjernima čuvati evanđeoska pravila života.

Neka takvoj spoznaji vjesnikom bude i ovaj broj *Glasnika Blaženi Alojzije Stepinac*. Dok ga predajem u ruke vjernih čitatelja, sve pozivam na molitvu da bl. Alojzije bude što prije proglašen svetim. Poput njega, molimo strpljivo, ustrajno i pouzdano. Preporučam osobito bolesnicima da se bl. Alojziju preporuče za ozdravljenje jer je za čin kanonizacije potrebno čudo na njegov zagovor.

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik Blaženi Alojzije Stepinac*. Ako navrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem *Glasnika* sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

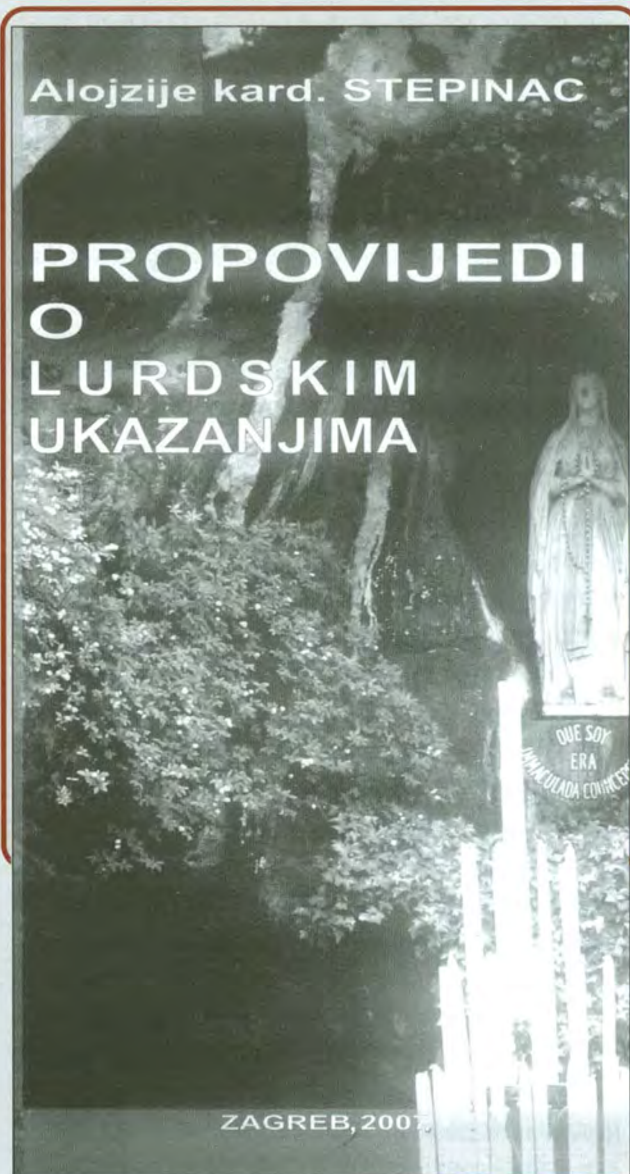
Hvala svim čitateljima i štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta za molitve i darove kojima promiču i svjedoče glas njegove svetosti i mučeništva.

Preporučam župnicima da u pastoralni plan uvrste pohod prvopričesnika ili krizmanika ili hodočašće župe na Blaženikov grob.

A bl. Alojzije neka svojim zagovorom učvrsti naše korake na putu spasenja. Neka zagovara Crkvu i Domovinu našu. Neka svojom zaštitom bude bliz svakome ljudskom srcu koje u nespokoju vlastite savjesti i u neizvjesnostima života iščekuje izbavljenje i radost dolazećega dana.

U Zagrebu 23. travnja 2007.

dr. Juraj Batelja, postulator

U novopokrenutoj MALOJ KNJIŽNICI POSTULATURE BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA, Propovijedi iz sužanjstva 1, Postulatura objavljuje zbirku Kardinalovih PROPOVIJEDI O LURDSKIM UKAZANJIMA koje je on pripremio za jubilejsku marijansku godinu 1958., a prigodom 100. obljetnice lurdskih ukazanja.

Propovijedi je priredio, te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. Juraj Batelja, postulator. Suizdavač ove knjige je Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj koji će je darovati svim sudionicima ovogodišnjega hodočašća u Lurd koje Ordinarijat organizira po 15. put, a tijekom kojega će u Lurdu mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, blagosloviti bistu blaženoga Alojzija Stepinca.

Svoja pismena svjedočanstva, ozdravljenja i uslišanja na zagovor bl. Alojzija Stepinca proslijedili su na Ured postulature: Ivka PAVIČIĆ - Zagreb; Marijan VUKOVIĆ - Sesvetski Kraljevec; Lucija ČEŽMEK - Zagreb; Paula ILIĆ - Zaprešić; Barbara KOVAČ - Zagreb i Lucija MUSTAĆ - Split. Svima od srca zahvaljujemo.

TEOLOŠKI PODLISTAK

Piše: dr. Josip SABOL

KRŠĆANSKI VJERNICI - BOLJI LJUDI NEGO NEVJERNICI?

Među mnogim divnim filozofsko-teološkim mislima bl. Alojzija Stepinca nalazimo i ovu: "Nitko nije isticao niti ističe toliko veličinu čovjekovu kao kršćanstvo, katolicizam. Ali i čovjekovu slabost i bijedu čovjekovu. I njegovu veličinu i slabost izričemo jednom riječju: čovjek je stvor, proizašao iz ruke Boga živoga, na sliku i priliku njegovu".

Ova misao može nam pomoći u nikad dovršenoj raspravi jesu li vjernici po sebi bolji ljudi nego nevjernici. Ovo je pitanje zapravo izražaj očekivanja ili čak zahtjeva da bi tako trebalo biti. Ako nije tako, ako kršćani nisu bolji nego drugi ljudi, onda to baca negativnu sjenu na samu kršćansku vjeru.

Često možemo čuti ovakav zaključak: kad bi kršćanska vjera bila istinita vjera, morali bi kršćanski vjernici biti bolji ljudi nego svi drugi ljudi. Dakle: kršćanska vjera nema neki vrijedni utjecaj na život čovjeka; ona je irealna, neistinita. Ovako se argumentiralo protiv kršćanstva od njegova početka i nastavljalo se tako argumentirati sve do danas. Ovaj zaključak ili ova tvrdnja sadrži u sebi nešto razumnoga, ali jednako tako i dosta nerazumnoga. Razumni dio ove tvrdnje potpuno se slaže s našim uvjerenjem da kršćanska vjera traži od čovjeka-vjernika vlastiti način života. U čemu se ta vlastitost sastoji najbolje ćemo pokazati na primjeru obraćenja odrasloga čovjeka.

Obratiti se - on se obratio - znači za tog čovjeka da je započeo posve nov život, život koji je drukčiji nego do tada. Čovjek je nakon obraćenja postao drugi čovjek, postao je čovjek s drugim osobinama, bitno različitim od onih koje je imao do svoga obraćenja. Konkretno: ako je bio zavidan, pohlepan, nepravedan, nevjeran, egoist, nemilosrdan ..., nakon obraćenja to više neće biti, nego će biti obratno. To je svrha obrata, to je cilj obraćenja. Ako se nakon obraćenja nije ništa promijenilo u životu toga čovjeka u usporedbi sa životom prije obraćenja, onda moramo reći da se pravo obraćenje nije dogodilo. Kad kažem "pravo" obraćenje, mislim na istinito obraćenje. U tom slučaju ne smijemo uopće upotrijebiti riječ "obraćenje" jer time kažemo neistinu. Netko može nakon obraćenja doživljavati uzvišene osjećaje, pokazivati veliko zanimanje za vjeru i Crkvu, za ljepotu etike evanđelja, za doživljavanje zajedništva u Crkvi s drugim vjernicima.

Sve je to lijepo i dobro, ali to nisu pravi i dovoljni znaci da se s njegovim obraćenjem nešto bitno dogodilo u njemu i s njime kao čovjekom. On je i dalje zadržao "staro odijelo" umjesto da je obukao novo odijelo, kako to simbolizira bijela haljina prigodom krštenja. Po svemu sudeći, ovakva "neprava", "neistinita" obraćenja događaju se često. Ako je tome tako, onda kritička okolina, onda ljudi nevjernici imaju pravo kada kažu da kršćanstvo ne sadrži zapravo nikakve posebne životne impulse jer iz njega ne izvire učinkovita snaga za supstancijalnu obnovu života, za temeljni zaokret usmjerenja života čovjeka pojedinca ili društva.

Ako naša okolina ne prepoznaje u nama kršćanima bolje ljude nego su drugi, onda imaju ljudi pravo kada sumnjaju o istinitosti kršćanske vjere. U ovom ćemo slučaju ove ljude teško moći uvjeriti u to da i oni trebaju postati kršćanski vjernici. Ljudi, naime, običavaju procjenjivati stvari po njihovoj korisnosti za život. Uostalom, to uči na određeni način i naša kršćanska vjera.

Nadbiskup Stepinac prigodom dijeljenja sakramenta krizme u Čazmi 7. lipnja 1935.

Slijeva nadesno stoje: župnik Vincetić - Samarica, Milan Dončević, student, Čazma; prepošt - kanonik Proštenik iz Varaždina (Čazmanski kaptol; sjedi sa šeširom u ruci); župnik Miljan - Lupoglav; sin Polanšćaka Željko; Verica Novačić - kumče, g. Polanšćak; sudac Ive Galac - Čazma; gđa Šnidar iz Čazme; nadbiskup Stepinac; Ivan Hagljan - Čazma; Anđelka Polanšćak; iza g. Polonšćaka - Vinko Dončević iz Čazme; Joža Kocković - župnik iz Miklouša; s cvikerom, župnik Buntak iz Kloštar Ivanića; Ivan Polanšćak - Čazma; sjedi, čazmanski župnik S. Štefanec; sin Polanšćaka Silvije naslonjen na župnika.

Zahvaljujemo sestri uršulinki Klaudiji Đuran koja je uredništvu *Glasnika* poklonila ovu fotografiju.

Isus kaže jako odlučno: 'Neće ući u kraljevstvo nebesko koji govori Gospodine, Gospodine, nego onaj koji vrši volju moga Nebeskoga Oca'. Isti smisao ima rečenica: 'Po plodovima ćete ih prepoznati; dobro stablo rađa dobrim plodovima'.

Ovo je vrlo značajno, osobito danas kada ljudi traže uvjerljivost i istinitost u međusobnim odnosima. Lijepe riječi, moraliziranje, znanstveno-teološko istraživanje, premda potrebno i korisno, nemaju snagu da čovjeka pokrenu na put k vjeri, k obraćenju. Svjedočanstvo, uzor, primjer, vjerodostojnost života, to su pokretačke snage, to su izvori moguće vjere u istinitost kršćanstva onih ljudi koji stoje izvan Crkve, koji su daleko od vjere. Zar nije ovaj stav razuman?

Jest, on je razuman, on je opravdan, on je prihvatljiv. Tražiti od kršćanskih vjernika da budu u svakidašnjem životu ono što tvrde da jesu, novi ljudi, nova stvorenja po krštenju, to je zaista razumno. Ipak to nije sve. Ne smijemo previdjeti da nije potpuno logično tražiti da ljudi, postavši kršćanima, budu odmah posve novi ljudi. Ovaj zahtjev počiva na jednoj nestvarnoj predodžbi po kojoj je svijet podijeljen na dvije stranke: članovi jedne stranke bili bi kršćanski vjernici, a drugu stranku bi sačinjavali nevjernici. Ljudi svake pojedine stranke žive vlastitim životom, potpuno različitim jedan od drugoga. Od ljudi "kršćanske stranke" očekuje se da budu miroljubivi, pomirljivi, ponizni, pošteni, marljivi, skromni, solidarni, požrtvovni, pravedni. Od ljudi "nevjerničke stranke" to se ne očekuje, nego se prepušta da sami određuju koje će krjeposti razvijati, već prema njihovim interesima kako im to njihov praktički razum pokazuje.

Osjećamo odmah da se tako ne može misliti. Tako misliti krajnje je irealno i u velikoj mjeri nerazumno. Iz više razloga. Najprije treba spoznati činjenicu da danas u svijetu ne žive niti stopostotni vjernici niti stopostotni nevjernici. Postoji veliki broj ljudi koji postupno prestaju biti kršćani iako i dalje nose kršćansko ime, iako se i dalje ubrajaju među vjernike i članove Crkve. Jednako tako ima i onih ljudi koji korak po korak postaju kršćanski vjernici, iako još ne nose kršćansko ime niti se ubrajaju među članove Crkve. Ima i treća skupina ljudi, koji nisu u stanju prihvatiti cjelokupnu kršćansku vjeru, sve njezine dogme i istine, ali su toliko fascinirani osobom i pojavom Isusa Krista da prihvaćaju Isusa. Oni pripadaju Kristu u jednom dubljem smislu nego što to sami mogu shvatiti.

Ova nam činjenica jasno pokazuje da nema mnogo smisla govoriti o kršćanima i nekršćanima, o vjernicima i nevjernicima apstraktno, općenito. Ako već uspoređujemo jedne s drugima, onda je najrealnije i najistinitije usporediti konkretne osobe međusobno, primjerice Majku Terezu s nekom drugom ženom koja nije kršćanska vjernica. Pri tome moramo imati neprestano na pameti onu mudru teološku izreku: 'Milost Božja ne uništava ljudsku narav, nego ju samo uzdiže'.

Prema tome, možemo reći da kršćanin žestoka temperamenta, odnosno kršćanin blaga temperamenta, nisu dokaz niti za istinitost niti za neistinitost kršćanske vjere. Ispravno postavljeno pitanje u ovom slučaju glasi: kakav bi bio jedan i kakav drugi da nisu postali kršćani? Što bi čovjek vruća temperamenta učinio iz sebe da nije postao vjernikom? Kako bi se razvijao čovjek blaga mekana temperamenta da nije postao kršćaninom? To treba biti predmet uspoređivanja. Stoga nam je od velike koristi prihvatiti općenit kriterij i općenito pravilo koje glasi: svaki kršćanin, ukoliko je pravi kršćanin, bolji je čovjek sada nego da nije postao kršćaninom. Svaki kršćanin, koji postaje istinskim vjernikom, bolji je čovjek nego što bi bio da se nije obratio. To je veličina čovjeka o kojoj govori bl. Alojzije Stepinac. Na tome se temelji dostojanstvo čovjeka: da je stvor, proizašao iz ruke Boga živoga, da je slika Božja. To dostojanstvo pripada svakome čovjeku, vjerniku i nevjerniku.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:
Postulatura kard. Stepinca i kunski račun:
2360000-1101605758
ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:
PARTNER BANKA
SWIFT - PAZGHR2X
br. računa: 7350038425 - Juraj Batelja

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

Molimo Vas, pošaljite nam kopiju uplata izvršenih preko bankovnog računa, jer nam banka ne isporučuje imena uplatitelja.

STEPINČEVO 2007.

Na liturgijski blagdan blaženoga Alojzija Stepinca i 47. obljetnicu njegove smrti u subotu 10. veljače 2007. održana su svečana euharistijska slavlja na svim stranama svijeta gdje žive Hrvati katolici, ali i izvan hrvatskih zajednica. Stepinac postaje planetarni zaštitnik jer bijaše posvemašnji pobožnik Božji. Bilo je to zamjetljivo po duhovnim pripremama za njegov blagdan, priredbama, otkrivanju njegovih spomenika, predstavljanju novih knjiga o njegovu životu i djelovanju, hodočašćima na njegov grob u zagrebačkoj katedrali ili u Krašić. Dok su obični svijet i brojni znanstvenici sudjelovali u slavljima, dotle su sredstva društvenoga priopćivanja, kao i u vrijeme komunističkoga režima, uglavnom prešutjela milijunsko okupljanje hrvatskih katolika u domovini i svijetu.

Središnje misno slavlje u prepunoj zagrebačkoj prvostolnici predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Koncelebrirali su apostolski nuncij u Hrvatskoj nadbiskup Francisco Javier Lozano, vojni biskup Juraj Jezerinac, zagrebački pomoćni biskupi Josip Mrzljak, Vlado Košić i Valentin Pozaić te stotinjak svećenika među kojima su bili i provincijali i voditelji svih važnijih crkvenih ustanova. Cijeloga dana vjernici su dolazili u katedralu pomoliti se na Blaženikovu grobu.

Središnjoj proslavi u prvostolnici prethodila je Trodnevnica tijekom koje su misna slavlja predvodili i propovijedali kanonici: prelat Vladimir Stanković, mons. Lovro Cindori i dr. Stjepan Kožul. Zahvaljujemo im na navještaju, a sjemeništarcima, bogoslovima i mnoštvu Božjega naroda na sudjelovanju u pobožnostima i misnim slavljima.

Zahvaljujemo svim ljudima dobre volje, profesionalnim fotografima i amaterima, koji su nam spremno proslijedili slike s proslava ovogodišnjeg Stepinčeva. Ispričavamo se što nismo mogli zabilježiti sva slavlja. Molimo i ovaj put sve župnike i upravitelje svetišta bl. Alojzija da nam proslijede izvješća s proslave Stepinčeva u njihovim župama, misijama, postajama, ustanovama.

I dok dio hrvatske javnosti šuteći prelazi preko ovoga značajnoga čimbenika hrvatske katoličke povijesti, sadašnjosti i budućnosti, mi katolici slavimo s ponosom, radošću i obvezom ulog bl. Stepinca za dobrobit čovječanstva i kršćanskoga života.

Dr. Stjepan KOŽUL: "Blaženi Alojzije Stepinac",

propovijed u Trodnevnici za *Stepinčevo 2007.* u zagrebačkoj katedrali 9. veljače 2007.

Draga braćo i sestre!

Svoju trodnevnu duhovnu obnovu i pripremu za sutrašnji blagdan bl. Alojzija Stepinca - završavamo ovom svečanom Vigilijom: Križnim putem, u koji smo unijeli križeve i križni put svoga života i ovom Euharistijom, večernjom žrtvom hvale i ovom prigodnom porukom.

SLIJEDITI NAUK KRIŽA

Ako bismo htjeli ukratko sažeti sav život blaženoga Alojzija Stepinca u jednu rečenicu ili dapače u samo jednu riječ, onda je to: KRIŽ! Slijediti nauk križa. To je bio duhovni okvir njegova života i djelovanja. Zato, nakon Križnoga puta, ovo svoje razmišljanje nastavljamo pred onom njegovom poznatom fotografijom s velikim drvenim križem na ramenima, u pobožnosti Križnoga puta u Jeruzalemu 1937. godine, za vrijeme hrvatskoga hodočašća u Svetu zemlju, koje je on vodio prije 70 godina i ondje posvetio oltar u čast Hrvatu mučeniku Nikoli Taveliću. Bilo je to u punom zamahu njegove biskupske službe. Bilo je to na onom istom putu kojim je sam Isus nosio svoj križ. Ta slika najbolje označuje i sažimlje sav njegov vjernički i pastirski život, progonstvo i mučeništvo; pogotovo ako ga promatramo očima vjere, bez ljudskih igara i okvira.

Cvijeće nije uvelo niti se svjetlo ugasilo na grobu bl. Alojzija Stepinca

Zanimljivo, braćo i sestre, da je blaženi Alojzije Stepinac već kod svoga imenovanja za biskupa Crkve, kao mladi nadbiskup koadjutor na pozdrav Prvostolnoga kaptola zagrebačkoga - odgovorio: "Moje imenovanje jest za mene težak križ. Križ pak valja nositi prema pravilima kršćanske savršenosti, ne samo strpljivo, nego i rado, i sa svim žarom. U savršenosti nisam još toliko napredovao da bih ga nosio strpljivo, a kamoli još rado, i sa svim žarom." Očito, nije tražio "nove orijentire" u ideologijama i nedosljednim ljudima, nego u Kristu Spasitelju i njegovu križu, koji spaja nebo i zemlju. Bio je svjestan one sv. Pavla: "A mi propovijedamo Krista raspetoga, Krista Božju silu i Božju mudrost!". Zato je tih prvih dana, odmah iza imenovanja za biskupa, izjavio: "Moja su nakana i cilj čisti: slijediti nauk križa, te bez ikakva straha braniti katoličku istinu". U tim je riječima najkraće izražen njegov životni program.

Danas možemo kazati da su to bile zapravo proročke riječi o stvarnosti njegova biskupskoga poslanja i služenja Crkvi Božjoj. "In Te, Domine, speravi! - U Tebi je, Bože, sva moja nada u sadašnjosti i budućnosti", rekao je u sprovodnoj propovijedi svoga prethodnika nadbiskupa dr. Antuna Bauera. Kasnije će, nakon lepoglavske tamnice, u izolaciji i pritvoru u Krašiću spomenuti: "Da mi netko sto godina tumači muku Isusovu, ne bih toliko shvatio i razumio, kao što sam shvatio i proživio kod suđenja".

Zato je i na samom suđenju, dok su izmišljali optužbe i podvale, odgovorio: "Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismjehivanje, prezir i poniženje, nego - jer mi je savjest čista - pripravan sam svaki čas i umrijeti". Nije se htio braniti. Rekao je: "Pred sudom koji imade zadaću da izvrši nalog stanovite organizacije, ja se neću braniti. Strijeljajte me..., ali odgovarat vam neću!". Sudac je na te riječi bio zaprepašten. Blaženi Alojzije Stepinac, čiste savjesti, bio je već tada uistinu spreman svaki čas umrijeti za istinu, pravednost i ljubav, bio je spreman biti razapet na križ Istine i Pravde svoje Crkve i svoga naroda!

Vjernici koji na zagovor Blaženika budu uslišani, zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost, neka opis uslišanja i kompletnu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:
dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 31
10001 ZAGREB

DOSLJEDNOST KOJA NEMA NIŠTA ZAJEDNIČKOGA S TRGOVCIMA OVOGA SVIJETA

U tome se vidi, braćo i sestre, njegov put križa. Slijediti nauk križa, biti sav u milosnoj Božjoj vertikali, u evanđeoskoj dosljednosti, a ne prizemnom humanizmu bez vjere i šumi već davno potrošenih fraza. Sve je to lagana roba na tržištu ideologija ovoga svijeta, ako nije utemeljeno na stijeni Krista Gospodina, njegove raspete ljubavi, njegove žrtve križa i otkupljenja. Nije čudo što mu je poznati pjesnik isusovac Milan Pavelić u svojoj pjesmi "Evo izabranik moj...!" (Iz 42,1), kao prigodnoj čestitki za biskupsku posvetu 1934. godine, a što je *Glasnik Srca Isusova i Marijina* ponovio i ove godine, - pogodio srž i bit njegova biskupskoga služenja: "Krvavog će znoja mnogu prolit kap,/ Udarit će ljuto pastirski ga štap,/ Bodljikama oštrim mitra će procvasti,/ Nadbiskupski prijesto u križ će izrasti./ O, on znade, da mu proć je Golgotom,/ Ali Ti si, Spase, njemu nadom svom:/ Gromovod se smiješi munji, što mu prijeti.../ Njegov program ti si, Kriste Raspeti!" (*Glasnik Srca Isusova,* 8/1934. i 2/2007.).

Da, bile su to proročke riječi pjesnika Milana Pavelića. A i sam će blaženi Alojzije pod kraj svoga života priznati da je nekako slutio kako će se nešto teško i strašno dogoditi u njegovu životu. Započeo je svoje pastirsko služenje kad je već atmosfera bila okružena velikim odstupanjem od duha istine, gaženjem pravednosti i prijezirom snošljivosti među ljudima. Strašan Drugi svjetski rat već je bio na pomolu. Velike ideologije zla 20. stoljeća: nacizam, fašizam i komunizam - već su igrale svoj krvavi pir! Sve se dalje u njegovu životu odvijalo u znaku križa: i predratne brojne pastoralne aktivnosti, i osnutak novih župa u gradu Zagrebu, i obrana obitelji i pravovjerja, i širenje štovanja BDM i hrvatskih blaženika i mučenika, i ratno služenje siromašnima i progonjenima, i zauzimanje za dostojanstvo i prava čovjeka, zauzimanje za brojne Židove, za obespravljene i tisuće pravoslavne ratne siročadi preko svoga Karitasa, za više od 300 prognanih slovenskih svećenika, kao i poratno uhićenje i proces, i tamnovanje od Lepoglave do Krašića i smrti. Sve se odvijalo u znaku križa i spasonosnoga trpljenja!

Zato mi vjernici, braćo i sestre, ne možemo blaženoga Alojzija Stepinca promatrati samo kroz neke ljudske naočale, kroz lijepe riječi i pjesničke slogane. Nije Stepinac ničija naljepnica ni privatna za-

stava. To bi zapravo bilo osiromašenje Blaženika i njegovo podređivanje za neke druge ciljeve. To je potrebno nekima izvan Crkve, ali i nekima danas u Crkvi, da s blaženim Alojzijem Stepincem pokriju neke svoje ranije stavove i mutne izvore. Bilo bi poštenije da danas šute, a ne da u javnosti prodaju maglu i svoje poluistine! Neka svojom mutnom vodom prošlosti, makar ne mute izvore žive vode Crkve u budućnosti! Jer mučenici žive u poštenju, dosljednosti, vjernosti i ljubavi!

Mučenici Crkve imaju svoj posebni sjaj jer su progonjeni zbog Božje istine i jer umiru u ljubavi ne samo prema Bogu, nego i prema svojim progoniteljima. To je najviši domet čovjekove savjesti: prihvatiti nepravednu smrt i ustrajati u ljubavi! To je tajna pravoga mučeništva. Moliti i za svoje progonitelje! To je prisutnost Duha Svetoga u duši. To je blistava dosljednost, koja nema ništa zajedničkoga s trgovcima ovoga svijeta! To je posvjedočio svojim uvjerenjem, dosljednošću, čvrstoćom savjesti i svojom smrću bl. Alojzije Stepinac. Dao je svjedočanstvo Istini i potvrdu Ljubavi, koja u sebi uključuje čovjekoljublje i rodoljublje, prožeto Evanđeljem. Ta ljubav i takvo svjedočenje do smrti - ima svoj izvor u Bogu, u Otkupitelju i njegovu križu, ono zapravo živi od Kristova Otkupljenja.

Mi nismo, braćo i sestre, uz bl. Alojzija Stepinca tek od 1990. i 1991. godine. Zato ga radije promatrajmo kao čovjeka nade, kao čovjeka pouzdane i čvrste vjere u Krista Gospodina. Bez te duhovne i nadnaravne ukorijenjenosti u Krista, nema Stepinca, i nema njegova primjera pojedincima i Crkvi. On je, bez sumnje, velik na mnogim i raznim područjima života, od borbe za Božja i ljudska prava, od žrtve za Crkvu i narod, preko pastoralnoga služenja vjernicima, do promicanja Karitasa, promicanja organiziranoga života vjernika laika, socijalnoga nauka crkve i katoličkoga tiska; ali upravo i samo zato - jer je snažan u svojoj duhovnoj dimenziji vjere i Evanđelja. Vjera i pripadnost Kristu Raspetome bila je njegov životni program. Vjera, ufanje i ljubav prožimale su njegove misli i njegovo djelovanje. Krist raspeti bio je nadahnuće njegove patnje i njegova pastirskoga služenja, a ne osobna karijera u Crkvi i slava ovoga svijeta. Time duboko prožet, mogao je i komunističku sramnu sudnicu shvatiti kao propovjedaonicu Istine i mjesto svjedočenja za Krista Raspetoga, za kojega je bio spreman svaki čas umrijeti!

Litanije u čast bl. Alojzija Stepinca možete naručiti na adresi Postulature.

OSUDA KOMUNIZMA I NJEGOVIH ZLOČINA

Bio je spreman 1946. u svojoj 48. godini života poći u lepoglavsku tamnicu 5 godina, zatim u zatočeništvo daljnjih 9 godina, do svoje smrti 1960. u 62. godini života! Zato će blaženoga Alojzija Stepinca teško razumjeti ljudi koji sve u životu gledaju samo kroz svoje ljudske motive, samo kroz svoja "snalaženja" i nalaženja u svojim interesima! Pa i oni u Crkvi, koji Crkvu ne promatraju kao mjesto milosnoga i duhovnoga života, rasta u svetosti, kao mjesto za žrtvu, križ, za služenje Bogu i svome narodu do mučeništva. Živimo u društvu koje ima dvostruka mjerila i selektivni pristup prema žrtvama Drugoga svjetskoga rata i poraća. Svjedoci smo jučer i danas da tzv. Zagrebačka konferencija za utvrđivanje istine nešto slično promiče i za žrtve Domovinskoga rata. Do jučer su nam prijetili svojom komunističkom zvijezdom i znanošću, svojim boljševičkim nakaradnim poimanjem antifašizma, a danas pokušavaju "raspodijeliti krivnju" i nametnuti svoju istinu pomoću Haaga!

Nije u pitanju istina i opće dobro, već se u javnosti vrti uvijek ista, već prepoznatljiva, skupina ljudi - koji brane sebe i svoja ranija ponašanja, koji brane i danas svoje neke interese, a prešućuje se istinu i činjenice. Prešućuje se one istinske borce i žrtve, one naše dosljedne biskupe, svećenike i redovnike, koji nisu imali razloga prodavati se, niti su se bojali režimskih ucjena. Prešućuje se čiste i jasne stavove bl. Alojzija Stepinca o mnogim važnim pitanjima naše prošlosti koja zadiru i u sadašnjost. Znamo, nisu takvi potrebni Stepincu, ali je blaženi Alojzije Stepinac potreban njima za njihove ciljeve u novim okolnostima. I dok se samo spomene europska osuda komunizma i njegovih zločina, koju osim *Glasa Koncila* veliki hrvatski dnevni listovi u cijelosti nisu ni objavili - što samo po sebi dovoljno govori; dok se samo spomene potreba lustracije kao moralnoga čina u svakome zdravome društvu, pa tako i hrvatskome, dosljedno i u Crkvi; kako se brzo slože "ranija braća u suradnji", kako brzo žele stvoriti javno mnijenje - da je kod nas bilo sve dobro, da o tome ne treba ni pomišljati!

Po poznatom scenariju uvijek istih govornika u javnosti dobivamo mišljenja uvijek istih, koji su govorili i ranije do 1990. godine, a govore i danas; - a nigdje ni riječi o žrtvama, nigdje ni riječi o ljudima Crkve koji su poput Stepinca u to vrijeme bili dosljedni, koji su položili svoje mlade živote, koji su

se žrtvovali i proširivali prostore slobode, koji su trunuli godinama u logorima i komunističkim zatvorima. Za takve nema mjesta u javnosti, ni u "neovisnom istraživalačkom novinarstvu"! A takvi su temelj slobode naše Crkve, a ne neke interesne skupine. Takvi su slava i ponos naše Crkve! Nije u pitanju Crkva u Hrvata i njezina čestitost i vjerodostojnost u doba komunizma! U pitanju je možda vjerodostojnost nekih pojedinaca i manjih skupina, koje su igrale s komunističkim totalitarnim režimom svoje političke igre, dopuštajući da budu klin razdora Crkve u rukama režima!

SIMBOL DOSLJEDNOSTI, VJERNOSTI I LJUBAVI

Zato se mi, braćo i sestre, uz bl. Alojzija Stepinca i njegov križ spominjemo večeras svih križeva naših hrvatskih žrtava, svih naših križnih putova. Samo u Zagrebačkoj, Stepinčevoj, nadbiskupiji partizanski pokret i komunističke vlasti ubili su do 1949. godine sedamdesetak svećenika, sedam bogoslova i sjemeništaraca, desetak časnih sestara; a komunističke logore i robiju prošlo je preko 150 svećenika samo iz Zagrebačke nadbiskupije. Što je tek s pobijenima bez suda i procesa po stratištima i jamama od Bleiburga i Slovenije do krajnjih granica bivše države!?

Sve žrtve treba poštivati i zločine na svim stranama jednako osuditi, pa dosljedno i one zločine komunizma, a ne ih uporno prešućivati ili još i danas opravdavati. Sve je učinjeno da se ne utvrdi ni njihov, makar, okvirni broj, žurno se, već 2000. godine, raspustilo saborsku Komisiju! A gdje nam je onda spomen-muzej svim hrvatskim žrtvama, gdje bi naša djeca i mladi učili istinu o hrvatskim žrtvama? Gdje nam je znanstveni institut za proučavanje istine o događajima i žrtvama 20. stoljeća? Zato bi se makar od Crkve očekivalo da na razini HBK uvede jedan spomendan u godini za sve hrvatske žrtve!

Crkva nas, braćo i sestre, i službeno poziva na čišćenje memorije, na pročišćavanje pamćenja i prošlosti, na oslobađanje od zla i svake mržnje, pogotovo od bilo kakove osvete. To je učinio Sv. Otac Ivan Pavao II. u prigodi tisućljetnoga jubileja! Ali nas isto tako poziva da pamtimo povijesnu istinu, da poštujemo sve žrtve i osuđujemo sve zločine i zločince na svim stranama, bez selektivnih pristupa, da pamtimo svoje žrtve i mučenike i da im iskazujemo doličnu počast i da molimo za njih! Zato mi prihvaćamo blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, ne kao nečiju zastavu, a još manje kao borbeni poklik; nego onakvoga kakav je doista bio u svome životu, u radu, u poniznosti, na koljenima među svojim pukom pred Presvetim i Bogorodicom, u življenoj svetosti, u svojim riječima i postupcima, kako čitamo u njegovim izvornim dokumentima. Nije bio sitni trgovac ideologijama zla 20. stoljeća, niti mu je stalo do njegove osobne promocije i slave! Sve je to mogao dobiti u tili čas i biti bez procesa i tamnice, samo da je pogazio sebe, Crkvu i Božju istinu! Ali, tada ne bismo imali bl. Alojzija Stepinca!

Zato smo mi vjernici uz blaženoga Alojzija Stepinca, koji je uz Krista i križ, **kao simbol dosljednosti, vjernosti i ljubavi** prema Crkvi Božjoj i Božjoj milosrdnoj ljubavi, prema svome narodu i svakom čovjeku. Krist raspeti bio je nadahnuće njegova pastirskog služenja. To ga je vodilo u svim godinama komunističkog progona, njihove ideološke mržnje i laži, koju su sipali po svojim novinama i novinarima protiv njega sve do 1987. i još 1988. godine. Ali, to ga je dovelo do konačnoga mučeničkoga svjedočenja u okolnostima smrti. Bio je čovjek osjetljive i nepotkupljive savjesti, utemeljene u istini Kristova križa. Za svoju vjeru bio je spreman svakoga časa umrijeti. To se i obistinilo 10. veljače 1960. kad je na samrtničkoj postelji u Krašiću izgovorio svoje posljednje riječi: "Fiat voluntas Tua! - [Oče] Neka bude volja Tvoja!" Bog ga je primio u okrilje svoje slave! A njegovi mrzitelji oteli su i njegovo srce, tu časnu relikviju za nas Kristove vjernike, i spalili je!

U smrti se, braćo i sestre, tek prepoznaje prava veličina čovjekova. U smrti Bog pravednika uvijek proslavlja, kao što je proslavio i svoga Sina - Isusa! Stepinčeva smrt bila je dokaz uspješno dovršenoga njegova životnoga programa - Krista Raspetoga! To je bio čvrst temelj i siguran znak njegove proslave kod Oca nebeskoga, koju je i Crkva službeno potvrdila 3. listopada 1998. na Mariji Bistrici.

Neka nam, braćo i sestre, blaženi Alojzije Stepinac bude uzor vjere, orijentir za budućnost i model života u nadi - za nasljedovanje. Ne smije nam postati prigodna riječ ili obična fraza kojom se povremeno poslužimo radi popularnosti u narodu ili zbog osobnih ciljeva. Stepinac je svjedok vjere i mučenik svete Crkve, koga treba upoznati i nasljedovati u životu! Zato svaki u svom zvanju, svaki u svojoj odgovornosti - nasljedujmo bl. Alojzija Stepinca u "mudrosti križa"; da puni vjere, ufanja i ljubavi - kroz životne poteškoće i protivnosti - rastemo i napredujemo do trenutka kad ćemo se i mi pojaviti pred licem Božjim. Amen.

- **Koprivnica: Stepinčeve note 2007.** - Već uobičajena priprema za župnu svetkovinu Stepinčeva u Koprivnici u Pastoralnom centru bl. Alojzija Stepinca, u organizaciji istoimene župe, održane su i ove godine "Stepinčeve note", festival duhovne glazbe. Riječ je o pozivnom festivalu, koncertnoga tipa, dakle, bez natječaja i natjecanja koji traje četiri dana, od četvrtka 1. do nedjelje 4. veljače.

Program su otvorili domaćini - zbor "Alojzijevci" koje vodi prof. Ivana Jaklin, koja je ujedno koordinatorica programa prve festivalske večeri. Nakon njih nastupila je atrakcija - muška klapa "Alojzije Stepinac", čiji je voditelj Krunoslav Pačalat, župnik domaćin te ravnatelj festivala. Nastupili su još: župni zbor Presvetoga Trojstva iz Ludbrega, zbor "Sv. Cecilija" iz Virovitice, mješoviti zbor "Sv. Nikola", Djevojački zbor gimnazije iz Đurđevca. Nakon njih je nastupio zbor "Bl. Alojzije Stepinac" iz Zagreba te zbor "Chorus liturgicus" iz varaždinske katedrale.

Klapa "Alojzije Stepinac" iz župe bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici sudjeluje u svečanostima devetodnevne pripreme za Stepinčevo 2007. u Koprivnici

Završetak prve večeri pripao je već tradicionalnim gostima iz Zagreba - zboru mladih "Maranatha" iz Španskog i voditelju Matiji Škvorcu, mješovitom zboru "Panis angelicus", župe sv. Barbare iz Vrapča s voditeljem Tomislavom Čekojem.

Glazbeni program druge večeri otvorili su domaćini "Stepinčeva mladež". Nakon njih su nastupili: Matija Martinčević, "Leticia" iz Rasinje, "Ichthys" Veliki Bukovec, "Trinitas" Ludbreg, "Eshaton" Močile, "Ime ljubavi" iz župe sv. Nikole u Koprivnici, Duo "Exodus" iz župe sv. Ilije u Trnju, "Agnus" iz Preloga te "Apostoli mira" iz Mađareva. Većina ih je nastupila s autorskim skladbama, stoga je upravo tu večer kao važan dio festivala istaknuo Slavko Nedić, umjetnički ravnatelj festivala, kao još jedan pokazatelj da hrvatska glazbeno-duhovna scena ima budućnost.

Na trećoj večeri festivala, u nedjelju 6. veljače, sudionici su bili: "Nebeski grad", "Sve boje ljubavi" i "Messengers" i "Misterij" iz Zagreba, "Vis Emanuel" iz Velike Gorice, Davor Terzić iz Rovinja, "Laudantes" iz Šibenika, "Vis Dominik" iz Splita, vlč. Ljubo Vuković iz Kravarskog, vlč. Perica Matanović iz Zagreba.

Četvrti, i što se izvođača tiče najbrojniji dan festivala, rezerviran je za dječje zborove. Nastupili su dječji zborovi: "Stepinčevci"- Koprivnica, "Marijina djeca" - Sveta Marija, "Sv. Luka" - Kalinovac, "Isusovi prijatelji" - Podravske Sesvete, "Sv. Benedikt" - Kloštar Podravski, kvintet "Horvat" Sveti Juraj na Bregu, zbor iz Rasinje, "Presveto Srce Isusovo" i "Duh Sveti" - Veliki Grđevac i Velika Pisanica te "Ribari" - župe sv. Jakoba - Prelog. Oko 800-tinjak izvođača te mnogostruko više radosti i ljubavi.

"Stepinčeve note" po mnogo čemu su jedinstven festival hrvatske glazbeno-duhovne scene. Festival je to koji traje četiri dana u svom programu ravnopravno daje mjesto svim segmentima duhovne glazbe, od klasičnih do dječjih zborova, od klasike, gospela, šansone do roka. Svojom koncepcijom - ne natjecanjem, nastupima uživo te zajedničkim druženjem - festival oduševljava i posjetitelje i izvođače. Svi su ga oni odlično prihvatili.

Riječ je o festivalu na kojemu je u četiri dana nastupilo više od 1500 izvođača, a skoro svake večeri mu je pribivalo više od 1000 ljudi.

Uredništvo *Glasnika* i na ovom mjestu od srca čestita župi - domaćinu, župniku - neumornom organizatoru, izvođačima i hodočasnicima te štovateljima bl. Alojzija u tom jedinstvenom njegovu svetištu u Podravini.

- **Sarajevo: "Stepinac - izazov suvremenom vremenu"** - Na Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji 5. veljače organizirana je tribina "Stepinac - izazov suvremenom vremenu". Gost predavač bio je dr. Juraj Batelja, postulator za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca, rektor zagrebačke katedrale i profesor na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu.

Nakon uvodnih misli o povijesnom razdoblju u kojem je Blaženik živio, dr. Batelja je istaknuo kako se bl. Alojzije žestoko protivio svim ideologijama koje razaraju čovjekovo srce i protive se dostojanstvu ljudske osobe, a osvrnuo se i na izvore Stepinčeve duhovnosti, osobito na razmatranje Svetoga pisma i čitanje životopisa crkvenih naučitelja i mučenika Crkve koju su ga napajali spoznajama i jačali u kušnjama.

- **Lepoglava: Zatvorenici slavili zatočenika-blaženika** - Blagdan blaženoga Alojzija Stepinca svečano je proslavljen misnim slavljem u Kaznionici u Lepoglavi gdje je zagrebački nadbiskup bio pet godina na odsluženju kazne, i to od 1946. do 1951. godine. Misu u prigodi Stepinčeva u nedjelju 4. veljače u zatvorskoj

kapeli bl. Alojzija Stepinca predvodio je mr. Krunoslav Novak, predstojnik Ureda za pastoral u medijima Varaždinske biskupije, u zajedništvu sa zatvorskim dušobrižnikom Markom Šmucem. U slavlju je sudjelovalo pedesetak zatvorenika, među kojima je bio i pjevački sastav zatvorenika

• Požega: "Stepinac je povezao slovenski i hrvatski narod" - U povodu blagdana bl. Alojzija Stepinca, suzaštitnika Požeške biskupije, u požeškoj crkvi sv. Lovre služeno je euharistijsko slavlje koje je predvodio mariborski nadbiskup dr. Franc Kramberger i predsjednik Slovenske biskupske konferencije. U uvodnom dijelu slavlja nazočne je pozdravio požeški biskup dr. Antun Škvorčević podsjetivši kako se navršilo 65 godina otkako je zagrebački nadbiskup Stepinac u svoju nadbiskupiju primio prognane svećenike iz Mariborske biskupije od kojih je 132 bilo smješteno u požeškom konviktu.

"Dok se radujemo što je Katolička crkva u Hrvatskoj, posebno svojim služenjem ovdje u Požegi, mogla djelovati u teškim ratnim okolnostima za dostojanstvo i slobodu vaših prognanih svećenika, izražavamo svoju tugu zbog teške činjenice da je Nezavisna Država Hrvatska, koja je dala utočište tim svećenicima i osigurala njihovu prehranu, sedmoricu od njih pogubila u jasenovačkom logoru prije 65 godina. Od srca duboko žalimo svećeničke i druge nevine žrtve onodobnoga zlog sustava i povjeravamo ih Božjem milosrđu" - istaknuo je požeški biskup.

Mariborski nadbiskup je kazao kako se tim slavljem želi oživjeti i utvrditi svijest o povijesnoj povezanosti Požege i Maribora do koje je došlo u teškim danima Drugoga svjetskog rata. Dodao je da su u toj istoj crkvi sv. Lovre prognani slovenski svećenici svaki dan slavili misu dok nisu postupno bili razmješteni po župama Zagrebačke nadbiskupije, veći dio upravo po župama sadašnje Požeške biskupije.

U prigodnoj propovijedi nadbiskup je još jednom podsjetio na tragediju koja je početkom Drugoga svjetskog rata pogodila slovenske svećenike kao i veliku ulogu Stepinca u njihovoj zaštiti.

"U tami rata", dodao je, "ipak je svjetlilo svjetlo jednoga srca pastira Crkve u kojem su nalazili utočište svi prognani i proganjani, svi ugroženi i nevoljni bez obzira na bilo koju pripadnost: nacionalnu, vjersku, političku."

"Nadbiskup Stepinac dobročinstvom i ljubavlju povezao je Crkvu u Hrvatskoj i Sloveniji dubokom vezom, nadahnut evanđeljem, zauzet za čovjeka, vjeran Isusu Kristu sve do smrti. Ali ljudi takve odgovornosti i takvoga položaja ne ostaju sami. Oni nadahnjuju dobrotom, grade zajedništvo među ljudima i narodima, izvršavaju poslanje Crkve, šire ljubav, učvršćuju nadu i pobjeđuju zlo. Ispisuju svijetle stanice povijesti. Među takve spada i kardinal Stepinac" - poručio je mariborski nadbiskup.

Na kraju slavlja mariborskom nadbiskupu u znak zahvalnosti za predvođenje misnog slavlja požeški je biskup uručio povećanu fotografiju prognanih slovenskih svećenika snimljenih na Malu Gospu 1941. godine u Požegi te lik bl. Stepinca.

• Vojna kapelanija u Karlovcu - Stepinac zaštitnik vojnika - Blaženi Alojzije Stepinac, nebeski zaštitnik Vojne kapelanije u zapovjedništvu Hrvatske kopnene vojske u Karlovcu, a time i više od trećine vojnih snaga, proslavljen je u petak 9. veljače u crkvi Srca Isusova u Karlovcu. Misu je vodio vojni ordinarij Juraj Jezerinac u koncelebraciji s brojnim vojnim kapelanima, među kojima je i dekan vojnoga dekanata Andrija Markač, a sudjelovali su, uz vojnike, i članovi zapovjedništva HKV na čelu s generalom Marijanom Marekovićem.

• Tribina Društva novinara u Zagrebu: "Unatoč osudama i presudama - narodni stožer i svetac"

U sklopu tribine "S Kristom za zajedništvo i slobodu", koje organizira Hrvatsko društvo katoličkih novinara, povodom blagdana bl. Alojzija Stepinca 8. veljače, gost tribine bio je gospićko-senjski biskup Mile Bogović koji je govorio o temi "Unatoč osudama i presudama - narodni stožer i svetac". "Zahvalni smo danas Stepincu na stavu, a zahvaljujemo i Bogu što nam je dao takva hrabra svjedoka vjere i domoljublja", istaknuo je mons. Bogović i nastavio, "u jednome i drugome dobili smo pravog učitelja".

Bl. Alojzije Stepinac s malim Arapima za vrijeme nacionalnog hodičašća u Svetu zemlju 1937. kojom prigodom je posvetio oltar u čast bl. Nikole Tavelića

• **Varaždin: "Izgarao je braneći jedinstvo Crkve"** - Suzaštitnik Varaždinske biskupije blaženi kardinal Alojzije Stepinac svečano je proslavljen u Varaždinu u petak 9. veljače. U predvečerje samoga blagdana bl. Alojzija Stepinca održan je u dvorani Biskupskoga ordinarijata redoviti mjesečni i prvi ovogodišnji susret svećenika Varaždinske biskupije, na kojemu je izlaganje o blaženom kardinalu Alojziju Stepincu održao mons. dr. Juraj Batelja, postulator kauze. Nakon susreta slavljena je misa u katedrali Uznesenja BDM, u kojoj su sudjelovali brojni svećenici, redovnici, redovnice i vjernici Varaždinske biskupije. U zajedništvu sa 70 svećenika Varaždinske biskupije misno slavlje predvodio je dijecezanski upravitelj mons. Ivan Godina, a propovijed je uputio mons. Batelja. Na početku slavlja mons. Godina blagoslovio je nove velike slike dvojice zaštitnika Varaždinske biskupije: sv. Marka Križevčanina i bl. Alojzija Stepinca, postavljene na zidu svetišta katedrale.

• **Krašić** - Blagdan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u rodnoj župi Blaženika hrvatske Crkve u Krašiću, u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva. Svečanu misu predvodio je gospićko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović u koncelebraciji s pomoćnim biskupom zagrebačkim biskupom Josipom Mrzljakom i pedesetak svećenika Zagrebačke nadbiskupije i župnik, žup, diljem Hrvatske kojima je blaženi Alojzije nebeski zaštitnik. Među više od dvije tisuće vjernika bili su hodočasnici iz zagrebačkih župa te Gospića, Ogulina, Slavonskoga Broda i Županje.

• **Orašje** - Župa u osnivanju u Orašju (BIH) svečano je 10. veljače proslavila svoga nebeskoga zaštitnika - blaženoga Alojzija Stepinca. U misnom je slavlju sudjelovalo tridesetak svećenika i preko 1000 vjernika, a u novoizgrađenoj župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca predvodio ga je provincijal Bosne Srebrne fra Mijo Džolan.

• **Slavonski Brod** - Prvi je put Stepinčevo u subotu 10. veljače svečano slavljeno u Slavonskom Brodu, u velikoj gradskoj četvrti Naselju Andrije Hebranga koje pripada župi Gospe od Brze Pomoći. Vjernici se u tom Naselju (u kojem živi oko 5000 stanovnika, svećenici ulaze u 800 obitelji) okupljaju u zakupljenom prostoru pretvorenom u kapelu blaženoga Alojzija Stepinca. Nakon prigodne pobožnosti i litanija Blaženiku večernju misu u 18 sati je predvodio domaći župnik Ivan Lenić. Na kraju mise blagoslovio je novi kip sv. Josipa, zaručnika BDM i zaštitnika domovine, postavljenoga u nišu bogoslužnoga prostora. Prije podne su mise slavljene u župnoj crkve. Inače od protekle jeseni vjernici se svakoga desetoga u mjesecu okupljaju u ovom prostoru moleći blaženoga Alojzija za budućnost svoga Naselja i tolike nakane pojedinaca i obitelji.

Istoga dana 70 župljana, predvođenih župnim vikarom Tomislavom Ćurićem, hodočastilo je i sudjelovalo u proslavi Stepinčeva u Krašiću, te pohodilo zagrebačku katedralu i molilo na Blaženikovu grobu za potrebe župe i čitave domovine.

• **Mississauga** - U Mississaugi, u kanadskoj pokrajini Ontario, trodnevnu duhovnu pripravu za Stepinčevo i svečano misno slavlje na blagdan bl. Alozija predvodio je preč. Josip Gjuran, utemeljitelj te župe i torontski župnik u miru. U prigodnoj homiliji na sam blagdan spomenuo je i ove misli:

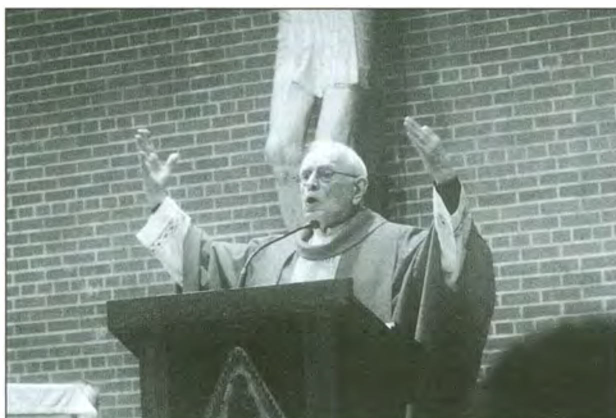
"Ni danas nije grijeh odlaziti na rad u tuđinu, da bi se nazad vratilo; čekati da bi se dočekalo, - to je bogočovječna povijesna mudrost selilaca, izbjeglica, prognanika.

Isus, Marija i Josip i u tuđini su svakoga dana molili kao i njihovi u domovini, i u srcu domovine.

Tako je i naša Crkva za svojim izbjeglicama, iseljenicima slala svoje svećenike i sestre redovnice, da ih po tuđinama okupljaju, da nam se ne otuđuju, nego da se vraćaju u Hrvatsku jači, sposobniji, a oni koji će i ostati u tuđini, da duhom i srcem uvijek ostanu blizi svom narodu i domovini Hrvatskoj.

Početkom lipnja 1969. i mene je moj tadašnji nadbiskup kardinal Šeper poslao na službu našima u kanadskom gradu Torontu.

Kad sam onamo stigao, u župnikovoj sam sobi, u kutu uz radijator, opazio poveliki komad kamena. Upitao sam župnika što taj kamen drži ondje, a on mi je ispričao da mu je taj kamen donijela ta-i-ta gospođa, naša župljanka. Donijela je taj kamen iz Hrvatske, s našega Velebita, uz velike teškoće, na poklon župniku. Da mu bude utjeha u tuđini.

Preč. Josip Gjuran, dugogodišnji torontski župnik, propovijeda u crkvi Naše Gospe Kraljice Hrvata slaveći Stepinčevo 18. veljače 2007.

'Kad ja umrem', zamolio me već teško bolesni župnik, 'ti čuvaj ovaj kamen kao svetinju. Nek i tebe i naše župljane podsjeća na sve ono naše najdraže ondje u Hrvatskoj koju smo morali ostaviti.'

Nakon župnikove smrti ja sam taj komad kamena čuvao i prigodice sam ga stavljao pred oltar u našoj velikoj župnoj crkvi, koju je sa župljanima izgradio taj pokojni župnik, ili pred lijepi kip kardinala Stepinca u toj našoj crkvi. Naši su ljudi znali odakle potječe taj kamen i često su ga klečeći milovali...

Onda nam je jednom zgodom došao iz Hrvatske u posjet fra Vjenceslav Glibotić, dugogodišnji urednik glasnika "Marija" iz Splita. Sa sobom je na oltar donio dalmatinsku torbu punu Hrvatske zemlje i pred mnoštvom župljana koji su ispunili i prepunili župnu crkvu Naše Gospe Kraljice Hrvata rekao:

"Sestre i braćo, mila dico moja,
iz hrvatske drage grude,
ne donesoh vama ništa
osim mrvu zemlje materine!

Sine, kćeri, vi pilići tužni moji,
istrgnuti bolom i potrebom ljutom
ispod topla krila majčinskoga,
ne donesoh vam ništa
osim malo tople zemlje očevine!
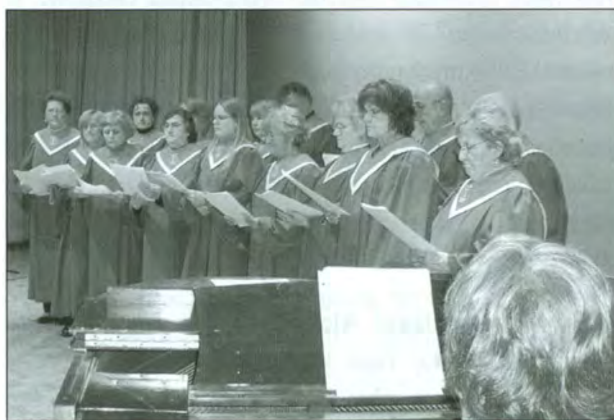
Rode, diko, suzo naplakana,
ne donesoh vama ništa
osim šaku suhe zemlje djedovine,
da vam suze grije u tuđini,
da vam sluša uzdahe u noći,
bolan jecaj u crnoj samoći!

Tugo moja, iščupano cvijeće,
za vas, za dom novi ovdje u tuđini
što ga tuđi ljudi pokloniše vama:
Ne donesoh ništa drugo,
doli mnogo srca hrvatskoga
i tu šaku zemlje ostavljene...

Krvi moja, poškrapana svijetom,
gledaj ovo malo zemlje materine
i upamti dobro, dušo, tugo,
rano i ljubavi moja:
DA TUĐINA UVIJEK CRNU HALJU NOSI,
I DA TVOJA JEDINA JE SREĆA
TAM' ODAKLE JE OVO MALO
SVETE NAŠE ZEMLJE OSTAVLJENE,
RODITELJSKE!

Prošlo je odonda gotovo pola stoljeća, a mi danas ovdje, i oni tamo po tuđini, opet i opet slavimo 'dan hrvatskih iseljenika' i dan 'našeg Alojzija, blaženika'".

• **Funtana** - Kao i svake godine u povodu Stepinčeva, u župnoj crkvi sv. Bernarda održana je trodnevna duhovna obnova. Predvodili su je vlč. Antun Vukmanić, župnik zagrebačke župe Sv. Terezije od Djeteta Isusa, i vlč. Maksimilijan Buždon, župnik iz Staroga Pazina. U svojim su homilijama prikazali značaj vjere i žrtve blaženoga Alojzija Stepinca. Na sam blagdan bl. Alojzija svečano je euharistijsko slavlje predvodio mons. Antun Bogetić, porečki i pulski biskup u miru, a suslavili su bivši i sadašnji funtanski župnici Mladen Matika i Ivica Butković.

Zbor hrvatske crkve sv. Pavla, Zbor mladih župe sv. Pavla sudjeluje na svečanoj akademiji na Stepinčevo 2007. u Hrvatskom nacionalnom domu 'Kardinal Alojzije Stepinac'

USLIŠANJA

Hvala blaženom Alojziju Stepincu

Godine 2000. u 19. tjednu trudnoće imala sam spontani pobačaj. A 2001. ponovo sam bila trudna. Ovaj put počela sam svakodnevno moliti Molitvu blaženom Alojziju Stepincu za zdrav i sretan porod. Moje molitve bile su uslišane. Porod je, kao i trudnoća, prošao bez ikakvih problema. Rodila sam zdravu djevojčicu 3. listopada 2001. godine u 10 sati i 59 minuta (na dan proglašenja blaženim Alojzija Stepinca). Moja djevojčica Marija bila je alergična na mlijeko za bebe (tzv. adaptirano mlijeko). I ovaj put osjetili smo pomoć blaženoga Alojzija Stepinca. Mariju sam dojila pune dvije godine, iako za djecu koja su se prije rodila (četiri dječaka) nikad nisam imala mlijeko.

Hvala blaženom Alojziju Stepincu.

Molim i dalje njegov zagovor za zdravlje svoje obitelji, a osobito za zdrav i sretan porod šestoga djeteta. - Brezovica, 21. veljače 2006. godine (B. B.)

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

• **Cleveland** - Uz hrvatsku župnu zajednicu sv. Pavla u američkoj saveznoj državi Ohio djeluje nekoliko organizacija koje nose ime bl. kardinala Stepinca. To su Hrvatski nacionalni dom 'Kardinal Alojzije Stepinac', Škola hrvatskog jezika 'Kardinal Aojzije Stepinac' i Žensko društvo 'Kardinal Alojzije Stepinac'. Oni svake godine zajedno organiziraju blagdan bl. Alojzija Stepinca. Ovogodišnja je proslava bila u dva dana. Na dan smrti bl. kardinala Škola hrvatskog jezika 'Kardinal Alojzije Stepinac' organizirala je misu u župnoj crkvi sv. Pavla na kojoj su učenici čitali čitanja, molitvu vjernika i odrecitirali nekoliko recitacija. Toga je dana uspostavljena Molitvena zajednica kardinala Alojzija Stepinca i već toga dana započela okupljanjem na euharistijsko slavlje kako će to i ubuduće činiti svakog 10. dana u mjesecu te održavati redovite molitvene sastanke.

U nedjelju, drugoga dana proslave, svečano je euharistijsko slavlje predvodio župnik Mirko Hladni, a poslije podne u Hrvatskom nacionalnom Domu organizirana je akademija u čast bl. kardinala Stepinca. U prigodnom programu nastupili su: Zbor hrvatske crkve sv. Pavla, Zbor mladih župe sv. Pavla, a duhovni pomoćnik vlč. Zvonko Blaško održao je predavanje o blaženom Alojziju. Tom je prigodom i sve prisutne pozvao da se uključe u Molitvenu zajednicu i podijelio im pristupnice. Neki su se odazvali odmah, a ostali su ponijeli pristupnice kućama da razmisle i popune ih.

Vlč. Blaško posebno je roditeljima naglasio dužnost i važnost učenja materinjega jezika, spomenuvši i da opstanak župe, na koju su ponosni, ne ovisi samo o starijima, nego o brojnoj hrvatskoj djeci u Clevelandu i njegovoj okolici koja, na žalost, ne govore dovoljno dobro hrvatski.

U programu su nastupili učenici Škole hrvatskog jezika s recitacijama posvećenima bl. kardinalu te tamburaški sastav Zagreb Jr Tamburica koji je otpjevao i odsvirao nekoliko pjesama i plesova. Program je završio predavanjem gosp. Nediljka Kovačevića koji je u povijesnom kontekstu ocrtao svijetli lik bl. kardinala Stepinca.

Hrvatski vjernici u župnoj crkvi sv. Pavla u Clevelandu na proslavi Stepimčevi, 10. veljače 2007.

• **Subotička biskupija: "Mnogi su se nadahnjivali njegovom vjerom"** - U svim hrvatskim župama Subotičke biskupije i ove je godine svečano proslavljen blagdan bl. Alojzija Stepinca. Središnja proslava bila je u franjevačkoj crkvi u Subotici gdje je misu predvodio biskup mons. Janos Penzes u zajedništvu s desetak svećenika i redovnika. Na slavlje se okupio lijepi broj vjernika iz čitavoga grada, a na misi su pjevali združeni zborovi župa sv. Roka, Marije Majke Crkve i sv. Jurja te zbor mladih Collegium musicum catholicum.

• **Hvar** - Spomendan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u samostanskoj crkvi sestara benediktinki, u čijem su oltaru ugrađene svete Blaženikove moći, a misu je predslavio hvarsko-bračko-viški biskup Slobodan Štambuk.

• **Zadar** - Župa bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu u Zadru u subotu 10. veljače proslavila je blagdan svoga zaštitnika bl. Alojzija Stepinca. Svečano misno slavlje predvodio je umirovljeni zadarski nadbiskup Marijan Oblak. Ovogodišnje Stepinčevo bilo je znakovito i po još dva euharistijska slavlja: u 16 sati za djecu i roditelje, a u 20.30 sati za mladež.

• **Lovreč** - Spomendan preminuća zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, kojega je papa Ivan Pavao II. 1994. u hrvatskom nacionalnom svetištu u Mariji Bistrici proglasio blaženim, vjernici imotske župe Duha Svetoga u Lovreču svake se godine, a ove po 47. put, sjećaju svečanim euharistijskim slavljem 10. veljače, u kojem tradicionalno sudjeluju ne samo župljani, već i mnogobrojni vjernici iz okolnih imotskih župa. Za proslavu spomendana hrvatskoga Blaženika i mučenika župna je mladež prošle godine za novoga župnika fra Dinka Bošnjaka o svom trošku dala izraditi barjak s Kardinalovim likom i geslom, kojega je i ovog spomendana ponijela u ophodu kroz selo.

Svečano spomen-misno slavlje, uz pratnju velikoga župnog zbora, predslavio je župnik fra Dinko u suslavlju s okolnim svećenicima.

• **Split: "Ostaje svjetlo našem radu"** - Spomendan bl. Alojzija Stepinca svečano je proslavljen u Splitu. U subotu 10. veljače u crkvi sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku euharistijsko slavlje predvodio je pomoćni zagrebački biskup Vlado Košić u koncelebraciji s generalnim vikarom Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Ivanom Čubelićem, župnikom don Stjepanom Lončarom i ostalim svećenicima.

Blaženi Alojzije Stepinac povezuje Stepinčevu katedralu i crkvu sv. Ivana Krstitelja jer su u oltaru ugrađene svečeve moći, kazao je na početku misnoga slavlja župnik Lončar.

• **Dubrovačka biskupija: "Ostao je sa svojim narodom"** - Na blagdan hrvatskoga blaženika i mučenika kardinala Alojzija Stepinca diljem Dubrovačke biskupije slavljene su mise na kojima se propovijedalo o životu toga velikoga čovjeka. U dubrovačkoj stolnici večernje euharistijsko slavlje predvodio je dubrovački biskup Želimir Puljić koji je u propovijedi podsjetio na Blaženikov životni put.

• **München** - Za Stepinčevo 2007. trodnevnu pripremu - duhovnu obnovu vodio je od 8. do 11. veljače 2007. dr. fra Ante Vučković, prof. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. U nedjelju 11. veljače 2007., kao kruna trodnevnoj pripremi, svečano euharistijsko slavlje u crkvi St. Michael predvodio je mons. mons. Josip Mrzljak, pomoćni biskup zagrebački. U euharistijskom slavlju sudjelovali su folkloraši iz Sinja i folkloraši HKM iz Münchena.

• **Ogulin** - U nedjelju 11. veljače u Ogulinu je po sedmi put proslavljen nebeski zaštitnik župe blaženi Alojzije Stepinac. Misu je predvodio tajnik gospićko-senjskog biskupa Mile Bogovića mr. fra Draženko Tomić u koncelebraciji s mjesnim župnikom fra Marijanom Jelušićem, župnikom i dekanom ogulinskim mr. Tomislavom Rogićem i fra Vicom Blekićem. Liturgijsku pjesmu predvodili su veliki i mali župni zbor pod ravnanjem i uz orguljsku pratnju Sanija Francetića.

• **Frankfurt** - U Hrvatskoj katoličkoj misiji u Frankfurtu, koju vodi fra Petar Klapež, svečano je proslavljeno Stepinčevo 2007. Samom blagdanu prethodila je Trodnevnica koju je predvodio dr. Tonči Matulić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. On je Blaženikov lik predočio vjernicima zboreći na sljedeće teme:

"Stepinac: svjedok slobode savjesti"; "Stepinac: duhovno nasljeđe za budućnost vjere i naroda" (izvanliturgijsko priredavanje - tribina), "Stepinac: svjedok božanske vjere". U nedjelju 11. veljače govorio je na temu: "Stepinac: svjedok božanske nade".

Na sam liturgijski blagdan 10. veljače priređen je recital o bl. Alojziju Stepincu. Vrijedi napomenuti da su vjernici sve tri večeri u velikom broju sudjelovali u misnim slavljima, a osobito ih je velik broj sudjelovao u nedjelju, kad se unatoč kiši, okupio još neviđen broj hrvatskih katolika na proslavi bl. Alojzija Stepinca u Frankfurtu.

• **Hvar: "Stepinac - tko je to?"** - U gradskoj lođi u Hvaru na tribini Ogranka Matice hrvatske održao je 13. veljače postulator za proglašenje svetim Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja predavanje pod naslovom "Stepinac - tko je to". Nazočilo je brojno slušateljstvo, a predavač se osvrnuo na najznačajnije događaje iz života bl. Stepinca, ističući da je njegov život u potpunosti bio značajan događaj ne samo za Crkvu u Hrvata nego i za Crkvu općenito, ali i za čovječanstvo. S tim u vezi dr. Batelja je naglasio da bi Europi trebalo biti na čast što je u "olovnim" vremenima Drugog svjetskog rata imala iznimno hrabroga pravednika koji je više nego itko drugi tada pisao i govorio u obranu pravde i istine te svih progonjenih i obespravljenih bez obzira na rasu, spol i vjeroispovijest. Upravo je u tome Stepinčeva veličina jer je bez obzira na sve moguće opasnosti u svakom trenutku bio spreman slijediti Krista, čak i umrijeti za njegov nauk. U tom smislu znakovita je i poticajna njegova izjava kada mu je Vlado Maček savjetovao da se zbog vlastita dobra povuče. On je tom prigodom rekao: "Ja nemam razloga bježati, uvijek sam se borio za istinu i pravdu i ako treba umrijeti s narodom, ja sam spreman umrijeti."

• **Tribina u Zagrebu - Spomen na Stepinca i Langa** - U osmini spomendana bl. Alojzija Stepinca održana je 15. veljače prostorijama HKD-a sv. Jeronima u Zagrebu prigodna večer u spomen na toga velikana suvremene hrvatske povijesti, a i na neke druge bliske suradnike Jeronimskoga društva. Nakon što su prisutni minutom šutnje odali počast nedavno preminulim članovima društva, prof. Miljenku Petranoviću i p. Vladimiru Pribaniću DI, ravnatelj HKD-a sv. Jeronima prof. Radovan Grgec pročitao je pjesmu u čast bl. Alojzija Stepinca iz pera književnika Mate Marčinka.

• **LA DOMENICA**, pastoralni listić na talijanskom jeziku, donio je u broju pripremljenom za nedjelju Krštenja Gospodinova, 7. siječnja 2007., kratki članak pod naslovom: **Preferì la morte pur di restare fedele a Cristo. IL BEATO ALOJZIJE VIKTOR STEPINAC** ('Dao je prednost smrti samo da ostane vjeran Kristu. BLAŽENI ALOJZIJE VIKTOR STEPINAC'). Uz biografske podatke nepoznati je autor prikazao Blaženikov značaj u obrani crkvenoga jedinstva, osobito kad je Tito bio zatražio osnivanje nacionalne crkve odvojene od Rima kao i spremnost na mučeništvo za to jedinstvo.

Homilija zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića na blagdan bl. Alojzija Stepinca,

Zagreb, katedrala, 10. veljače 2007.

"Blaženi Alojzije večeras nam svraća pogled na svoj susret s Bogom u vjeri. On mu je omogućio da bude na pravome mjestu onda kada se tražio kršćanin i kada se tražio pastir", rekao je u zagrebačkoj prvostolnici kardinal Bozanić na Stepinčevo 2007.

Čitanja: Post 3, 9-24; Mk 8, 1-10

❶ Ovih su mjeseci mnogi hrvatski vjernici, hodočasnici i gosti stali pred obnovljeni portal naše prvostolnice, diveći se ljepoti cijele građevine. Na ulazu su ih dočekali likovi svetih. Na svome vrhu portal ističe Isusa Krista. I premda među isklesanim likovima nema lika blaženoga Alojzija Stepinca, ulaz u ovo središte naše Nadbiskupije ovjenčan je prisutnošću njegove svetosti i sjajem Božjega svjetla koje svake godine desetoga dana mjeseca veljače pokazuje put i okuplja vjernike na proslavu njegova blagdana. Život i umiranje blaženoga Alojzija oživljuju spomen koji potvrđuje Božja obećanja, ali i snažnije postavlja pitanja čovjeku.

Večeras smo se susreli s tim pitanjima pozorno slušajući Božju riječ u izvješću o stvaranju. Koliko god htjeli zanemariti njihovu snagu, ta pitanja nas dostižu; koliko god ih željeli zaobići, na njih kao ljudi moramo odgovoriti. A Bog pita: "Čovječe, gdje si? Što si učinio?" (usp. Post 3,9). Ovdje smo večeras jer znamo da Stepinčevo sadrži odgovore i da u dnu svjedočanstva ovoga hrvatskoga Mučenika kuca bit i smisao ljudskoga življenja.

Trpljenje življeno u suglasju s Božjom voljom

❷ Bog nas pita gdje smo jer zna da smo svakoga dana u kušnji izbjegavati odlučujuće susrete. Iako se toliko puta čini da smo na mnogim mjestima, da pokrivamo mnoštvo obveza i pokrećemo bezbroj inicijativa, umnažajući svakoga dana polja svojih zauzetosti, to samo po sebi ne znači da se nalazimo na pravome mjestu, na jedinome mjestu s kojega ne bismo smjeli izostati. Posvuda smo; bavimo se raznim poslovima, a nerijetko možda samo zato da se ne bismo susreli s onim najvažnijim, da se ne bismo susreli s Bogom licem u lice.

Blaženi Alojzije večeras nam svraća pogled na svoj susret s Bogom u vjeri. On mu je omogućio da bude na pravome mjestu onda kada se tražio kršćanin i kada se tražio pastir. Njegova zauzetost u služenju nije se raspršila na neodređeni način, kako bi se s mnoštva prisutnosti sakrila praznina. Živio je pustolovinu vjere te je u najvažnijim trenutcima, na pitanje o tome gdje je, mogao pokazati svoju nazočnost pred Bogom, ne bojeći se hrabro dati svoje svjedočanstvo po kojem je kršćanin u Bogu jak.

Kao ljudi skloni smo tražiti buku kako ne bismo morali čuti i slušati Boga; skloni smo tražiti sigurnost pogrješno rabeći slobodu; biti uvijek u nekome poslu, a u konačnici osjećamo da se ljudsko skrivanje pretvara u nemir i strah pred Bogom. I danas nas Bog pita: "Čovječe, gdje si? Kršćani, gdje ste?" Toliko se puta čini da nas je mnogo, a onda kada nas treba, nismo na svome mjestu.

Što si učinio, što si učinila? (usp. Post 3,13). U odgovoru na to Božje pitanje vidimo istinske posljedice grijeha. Grijeh nas ne odvaja samo od Boga, on posvuda stvara podjele. Muškarac optužuje ženu: "Žena koju si mi dao - ona mi je dala sa stabla, pa sam jeo" (Post 3,12). Više nema zajedništva. I žena želi sa sebe prebaciti krivnju: "Zmija me prevarila, pa sam jela" (Post 3,13). Uvijek je netko drugi kriv. S nama je isto tako. Uvijek želimo prikazati da odgovornost pripada nekomu drugomu i na taj se način odvajamo. Trpljenje življeno u suglasju s Božjom voljom sjedinjuje, a ono što bismo željeli živjeti kao radost izvan Božje volje, dijeli. Jedinstvo se može pronaći tamo gdje i ljubav. Bog nas pita što smo učinili; jesmo li ili nismo učinili nešto za rast Božjega kraljevstva; jesmo li ispunili Božju zapovijed: 'Ovo činite meni na spomen' (usp. Lk 22, 19)?

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove, koji nesebično i velikodušno promiču glas svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca. Zahvaljujemo na svjedočanstvima i ohrabrenjima koja su pismenim putem proslijedili brojni čitatelji i Blaženikovi štovatelji. Budući da nam Zagrebačka banka ne dostavlja redovito imena i prezimena čitatelja i štovatelja bl. Alojzija Stepinca koji uplaćuju svoj dar za postupak njegove kanonizacije ili uplatu za *Glasnik*, molimo čitatelje i štovatelje da nas razumiju i ispričaju ako njihova imena ne donesemo pravodobno u *Glasnikovu* popisu.

Nakon svih komunističkih strahota nema ni stida

❸ Danas su nam poznata djela blaženoga Alojzija; ono što je on učinio na spomen Kristove žrtve. Jasno nam je što je bio njegov odgovor Bogu na pitanja iz Knjige Postanka. Pa ipak, još uvijek nastojimo rasvijetliti detalje okolnosti u kojima se odvijala drama tajne zla u kojemu je sudjelovao čovjek. Baš zbog toga svetopisamski navještaj poučava da ne postoji zlo bez slobodnoga izbora i da se Bog obraća svakomu pojedinomu od nas. Čovjek je odgovoran za zlo i za laž u svijetu. Niti jedna kultura ne može izbjeći pitanje o odgovornosti za zlo.

I danas se čuje govor kako su ratne i poratne okolnosti događaja Drugoga svjetskoga rata jednostavno bile takve. Pokušava se izgovarati kako je moralo tako biti i da se drukčije nije moglo. A svakoga tko istinski ljubi dobro privlači Stepinac koji je iznio čistoću savjesti i koji je pokazao da se nije moralo djelovati protiv čovjeka; da se nije moralo šutjeti. Žalosti nas stoga što se nakon svih komunističkih strahota u Hrvatskoj ne uspijeva čuti odgovor odgovornih za trpljenja ljudi. Štoviše, žalosti nas što je mentalitet toga doba iznjedrio kulturu koja je izgubila stid. Ne samo da zločinci nisu prepoznali svoj zločin, nego čak nisu niti pokazali osjećaj stida pred ljudskim i Božjim pogledom.

Branio je katoličku kulturu

❹ U komunističkome je režimu stvarana kultura koja je kanila istjerati Boga iz njegova vrta; otupiti uši za pitanja koja Bog postavlja čovjeku i prognati stid iz života ljudi, ostavljajući ljudima laž, kako bi im otupjele savjesti. Kardinal Stepinac je to prepoznao i neustrašivo prozivao.

Nije stoga slučajno što je branio katoličku kulturu i onda kada se očekivalo da će braniti sebe. U tijeku istražnoga postupka, 20. rujna 1946. piše Izjavu koja će biti temeljem i za njegov govor na sudu 3. listopada iste godine. Iz nje je razvidno da mu nije stalo do osobne sigurnosti niti do postizanja nekih povlastica za svećenike, nego je u prvi plan stavio sve ono od čega je bila satkana katolička kultura u hrvatskome narodu, a koju je totalitarni komunistički režim sustavno razarao.

Nakon što je istaknuo činjenicu da je do tada ubijeno oko tristotinjak svećenika, redovnika i redovnica, Nadbiskup je upozorio da su uništene katoličke škole, tiskare, katolička štampa; oduzeti katolički zavodi; onemogućen rad sirotištima; uništen Caritas, uništeno Društvo sv. Jeronima, ta najjača pučka kulturna institucija; sjemeništa su stavljena u nemoguće okolnosti; oduzeta je crkvena imovina; otežan ili izbačen vjeronaučni rad iz škola; nasilno uveden civilni brak; časnim sestrama spriječen rad u bolnicama... [usp. J. BATELJA - C. TOMIĆ (ur.), *Alojzije kardinal Stepinac, nadbiskup zagrebački: propovijedi, govori, poruke (1941-1946),* Zagreb, 1996., str. 279.-281.; 284.-286.].

I pet godina nakon toga, ušavši u šestu godinu svoga tamnovanja u Lepoglavi pred jednim je komesarom, koji mu je nudio dogovor na temelju navodnih osiguranih plaća i socijalnoga osiguranja, izjavio: "Ono što zanima Katoličku crkvu, to je pitanje odgoja mladeži, to je pitanje škola, to je pitanje slobode katoličke štampe, to je pitanje Caritasa, to je pitanje slobode Redova, to je pitanje poštivanja katoličkog braka i slične stvari. To je što nas zanima, a za drugo ćemo već nekako." [JOSIP VRANEKOVIĆ, *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, Knjiga I.,* Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Zagreb, 2006., str. XI.]. Znao je da hrvatski narod ne može živjeti od komunističke kulture laži kojom ga se svakodnevno hranilo. Bilo mu je stalo do kršćanske kulture solidarnosti, brige za drugoga na svim razinama društva, do evangelizirane kulture koja je stoljećima njegovala bliskost Crkve i hrvatskoga naroda.

JOSIP VRANEKOVIĆ, *Dnevnik (1. dio),* Bilješke o životu i djelovanju u Krašiću zatočenog nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala Alojzija Stepinca; pozdravno slovo kard. Josip Bozanić; uvodne misli i bilješke dr. Juraj Batelja; pogovor fra Bonaventura DUDA; ilustracije iz Arhiva Postulature. Ovu najnoviju knjigu o blaženom Alojziju Stepincu možete naručiti na adresi Postulatre: Kaptol 31, p.p. 949, 10000 Zagreb. (cijena 120 kn + poštarina).

Vlč. Dragutin Bacinger na dan svoje Mlade mise u Nedelišću 12. srpnja 1964. pričešćuje vlč. Josipa Vranekovića, krašićkoga župnika koji je na tu svečanost dovezen teško bolestan i već je 26. srpnja umro. Vjernici su pomno pratili kako pokret mladomisnikov, koji će uskoro postati i krašićki župnik, tako i Vranekovićev, koji nije imao snage iz automobila doći do oltara.

Bog treba našu neznatnost kako bi učinio prepoznatljivom svoju prisutnost

5 Između prvoga misnoga čitanja iz Knjige Postanka i današnjega evanđelja struji spasonosna napetost. U prvome je čitanju naglašena zbilja ljudskoga mukotrpnoga preživljavanja u znoju, a u drugome blagovanje nezasluženoga dara. Mnoštvo nahranjeno kruhom znak je Kristova otkupljenja čovjeka; ljudskih izbora koji su doveli do razdora i trpljenja.

Kruh koji Gospodin daje narodu predoznačuje drugi kruh koji će Isus dati svojim apostolima na Posljednjoj večeri. Umnažanje kruha i riba jedan je od rijetkih događaja što ga spominju svi evanđelisti. O Učitelju koji je utažio glad mnoštva s tek malo riba i nekoliko kruhova, govorit će se naraštajima. Tumači smatraju upravo taj događaj točkom najveće Isusove popularnosti. Pa ipak, u dnu toga izvješća ostaje životni izazov prisutan u svim vremenima ljudske povijesti. Ne traži li često čovjek Boga radije zbog onoga što bi mu mogao dati, nego zbog onoga što mu Bog želi objaviti o sebi? Isus se nije umorio zbog nas niti se obeshrabrio zbog tvrdoće našega srca. Zbog njegove ljubavi prema čovjeku sva je naša povijest vrijeme Božje strpljivosti.

Ozračje večerašnjega evanđeoskoga izvješća odiše iznimnim Božjim suosjećanjem s čovjekom. Isus iskazuje solidarnost, priskače čovjeku u njegovoj potrebi, od apostola traži suradnju, a oni ga - premalo otvoreni prihvaćanju vjere - pozivaju na 'zdravi realizam'... Toliko smo puta i sami to doživjeli. Tražimo od Boga da nešto učini kako bi se ublažila naša trpljenja, a kada nas poziva da prionemo k poslu, skloni smo pozivati se na 'zdravi realizam' i ne učiniti ništa. A Bog nas treba; treba našu neznatnost kako bi učinio prepoznatljivom svoju prisutnost.

Osjećamo kulturnu podijeljenost

6 Danas, u trenutku posebnih iščekivanja suvremenoga svijeta u kojemu se teži za novim građanskim suživotom, dužnost je svih koji ispovijedaju kršćansku vjeru unositi evanđeoske vrjednote u društvenu zbilju. To je put koji gradi specifičnu kulturu kojoj je središte u cjelovitosti rasta ljudske osobe. Biti pobožan prema blaženomu Alojziju znači graditi evanđeosku kulturu.

Življeno kršćanstvo novim naraštajima otvara obzorja kulture i istine, ne zatvarajući se pred poticajima novoga, već nastojeći tumačiti te iste poticaje u svjetlu evanđelja. Nažalost, slike suvremenoga društva, uz mnoštvo pohvalnih pomaka, sadrže bremenitost tamnih oblaka. Svjedoci smo ideoloških naboja, nepravdi, nasilja, pojava koje otežavaju odgojni hod, ostavljajući osobito među mladima raslojavanja i nesigurnost.

U sadašnjim prilikama u odnosu na velike teme kršćanskoga morala osjećamo kulturnu podijeljenost na dva dijela: jedna se tiče velikih tema mira i traženja pravednosti, ljudskih prava; zauzetost za siromašne i gladne te pokreta koji upozoravaju na poštivanje stvorenoga, na poštivanje okoliša. Ta je strana kulturno prihvaćana s velikim odobravanjem, iako joj prijeti moralizam s političkim predznakom. Drugi dio kršćanskoga morala s kulturnim posljedicama tiče se ljudskoga života od začeća do naravne smrti, obitelji i braka, odgoja djece i mladih. Ta je strana puno manje prihvaćena, štoviše tvori zapreku i predstavlja se tobože kao kamen spoticanja između Crkve i ljudi.

Kulturni djelatnici, nemojte šutjeti

7 Cijeli antropološki i etički pristup kršćanstva, njegov način shvaćanja postojanja, tj. istina ljudskoga života, radosti, boli i umiranja pronalazi svoju legitimnost samo u povijesnoj i eshatološkoj zbilji koju je otvorilo Kristovo uskrsnuće. Danas neki misle da je teško pronaći susretište između kultura i vjera te da je jedino rješenje neka vrsta vjere lišene kulturnih obilježja, to će reći vjere "bez jasnih životnih odrednica". Ali upravo Crkva i kršćanstvo mogu pomoći Europi u novome susretu s drugim kulturama i religijama svijeta, odgovarajući na pitanja na koja ne uspijeva odgovoriti zatvoreni pristup koji u svome temelju nosi radikalni sekularizam.

Stoga mi katolici ne ostajemo mirni promatrajući kako se u Hrvatskoj stvara političko-kulturni oblik suprotstavljenosti između umjetno stvorenih područja 'konzervativnoga' i 'naprednoga'. Konačni plod može biti samo cinizam borbe za moć i prevlast. Očito je da stvaranje takvoga ozračja, ozračja bipolarizma bez korijena, osim pogubnih podjela, natapa i čini plodnim tlo za interese koji se ne zamaraju pitanjima moralnosti. Zadaća je Crkve, kao proročkoga naroda, brinuti se za prostor u kojemu ne postoji neki izravni djelomični interes, osim odgovornosti za čovjeka i za istinu o njemu.

Zato opetovano pozivam znanstvenike, kulturne djelatnike, umjetnike, odgojne i zdravstvene krugove da u vremenu sinodskih rasprava ne izostanu i ne zaborave da su potrebni našoj Crkvi; da je Crkva bez njih krnja. Vi ste promicatelji kršćanske kulture; vi možete ponovno tkati prekinute niti katoličke prisutnosti u hrvatskome društvu koju su komunistički ideolozi,

nalogodavci i izvršitelji tako marno razdirali tijekom više desetaka godina. Nemojte šutjeti, poštovani znanstvenici, kulturni djelatnici, umjetnici, ljudi u odgoju, obrazovanju, zdravstvu i medijima, kada se razara obitelj; ne prihvaćajte istine koje služe samo zato da se izvuče profit; nemojte pognuti glave kada revni propagandisti grme da su katolici nazadni; ne dajte se pokolebati pred onima koji vjeru u Boga smatraju marginalnim pitanjem za vašu djecu.

Govoriti danas o odgoju, upozoravati na važnost obrazovanja, poziv je koji ne pripada kršćanskoj prošlosti nego njezinoj biti. To pokazuje i činjenica da smo dodirnuli točku na kojoj se danas roditeljima gotovo oduzima pravo da odlučuju o odgoju svoje djece i da budu upoznati sa sadržajima njihova obrazovanja. U dnu tih pokušaja nalaze se pitanja o čovjeku; pitanja koja je Bog postavio prvim ljudima.

Hrvatski su vjernici ispunili svoju župnu crkvu hrvatskih mučenika u Mississaugi slaveći bl. Alojzija Stepinca 11. veljače 2007.

Čovjek je više od zbira prolaznih potreba

8 Zato i političke razlike, prije negoli su programske, zapravo su kulturne razlike, jer se u središtu kulture nalazi poimanje čovjeka. To poimanje određuje misli i djelovanje, pa i političko. Godine 1980. blagopokojni papa Ivan Pavao II. govoreći u UNESCO-u podsjetio je da se "kultura uvijek smješta u bitan i nužan odnos prema onomu što je čovjek".

Postoji, dakle, kršćanstvo koje čovjeka promatra u cjelovitosti istine o njemu, kao o duhovnome i tjelesnome biću. No, postoje i oni koji čovjeka svode na njegove prolazne potrebe, a društvo na pojačalo tih potreba. No, ljudski je život veći od tih potreba. Čovjeka nije moguće svesti na zbir tih potreba niti je društvo samo njihovo sabiralište. U čovjeku živi želja, čežnja za dobrom, za istinom, ljepotom i radošću, a ne samo potreba za sniženom cijenom robe i zabavom. Politika u konačnici ne može biti odgovor na temeljne ljudske čežnje. Političko djelovanje treba stvoriti uvjete da bi se čovjekove čežnje mogle ostvariti, rasti i ispuniti se. To je prostor života i vjerske slobode, odgoja, zdravstvene skrbi, poduzetništva... Najveće dobro koje je Bog darovao čovjeku jest život i sloboda, tj. njegova osoba. Obitelj je mjesto na kojemu se rađa ljudski život, a sloboda prostor odgoja. Bez obitelji početak i skrb za život djeteta prepušteni su proizvoljnosti pojedinca ili, danas na poseban način, mogućnostima tehnike.

Ljudski je život središte socijalnoga nauka Katoličke crkve

Zbog toga Crkva uvijek brani i stavlja u središte svoga socijalnoga nauka ljudski život, obitelj kao prvo mjesto prihvaćanja života i odgoja, slobodu izražavanja vjerničkoga svjetonazora te načelo supsidijarnosti države.

Predraga braćo i sestre, večeras nam se objavljuje istina o čovjeku koja rađa kršćansku kulturu prepunu darova i istina o našemu ispaćenom hrvatskom narodu koji je prepoznavao sigurnost u Bogu i njemu povjerio svoje životno uporište. I kada nam se nude neka nova uporišta koja u dnu ne izražavaju istinu, ne bojmo se reći da smo duboko ukorijenjeni u Krista; da smo članovi Katoličke crkve; da o svemu u društvenome životu imamo svoj stav i da se pred nama nalaze uzori kakav je bio blaženi Alojzije. Neka nam Presveta Bogorodica Marija pomogne da na Božje pitanje "Gdje si?" (Post 3,9) iskreno odgovorimo: Na tragu Stepinčeve baštine. Amen.

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca, kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni, neka to napomenu u dopisu.

Hvala Vam što čitate i drugima omogućujete primati *Glasnik "Blaženi Alojzije Stepinac"*. Ako navrijeme podmirite svoje obveze prema *Glasniku*, on će moći redovito izlaziti i biti vjesnik Blaženikovih vrlina, kojima ga je Bog proslavio za dobro svoje Crkve i hrvatskoga naroda. *Glasnik* može svaki čitatelj i svjedok obogatiti svojim dopisom i uspomenama na kardinala Stepinca ili fotografijom iz njegova života. Ako ste bili dionik koje svečanosti priređene u njegov spomen, izvijestite o tome putem *Glasnika* sve prijatelje i štovatelje kard. Stepinca.

STEPINČEVO U RIMU

Blagdan blaženoga Alojzija Stepinca, o 47. obljetnici njegove smrti, svečano je proslavljen 10. veljače u hrvatskoj crkvi sv. Jeronima u Rimu. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je kard. Franc Rodé, predstojnik Kongregacije za ustanove posvećenoga života i za Društva apostolskoga života, u zajedništvu s nadbiskupima: splitsko-makarskim mons. Marinom Barišićem, zadarskim mons. Ivanom Prenđom, te mons. Nikolom Eterovićem, tajnikom Biskupske sinode, poglavarima Papinskoga hrvatskoga zavoda sv. Jeronima te osamdesetak svećenika koji se nalaze na službi ili studiju u Rimu.

Pri kraju misnoga slavlja rektor Papinskoga hrvatskoga zavoda sv. Jeronima mons. Jure Bogdan poklonio je kardinalu Rodéu *Evangeliarium Spalatense* (Splitski evanđelistar), najstariju sačuvanu rukopisnu knjigu u Hrvatskoj, odnosno najstariji pergamentni kodeks koji datira iz 6./7. st., zaželjevši ujedno kardinalu da poput blaženoga Alojzija bude svjedok Evanđelja te da mu ono pomogne u neograničenom darivanju sebe Bogu, Crkvi i svome narodu.

Misno slavlje su liturgijskim pjevanjem uzveličali Katedralni zbor "Pro musica" iz Mostara u zajedništvu s Glazbenom školom "Ivan pl. Zajc" iz Mostara pod ravnanjem svećenika mo. Dragana Filipovića.

Uz veleposlanika Republike Hrvatske pri Svetoj Stolici i Republici Italiji, svetoj misi nazočili su veleposlanici Bosne i Hercegovine, Češke, Slovačke i Crne Gore pri Svetoj Stolici.

Svojom nazočnošću blagdan blaženoga Alojzija Stepinca obogatio je velik broj hrvatskih i talijanskih vjernika, hrvatskih redovnica te bogoslova koji se nalaze na studiju u Rimu.

Kard. Franc Rodé predvodi euharistijsko slavlje u hrvatskoj nacionalnoj crkvi sv. Jeronima u Rimu na Stepinčevo 10. veljače 2007.

PROPOVIJED kardinala FRANCA RODÉA

1 "Ne držah zgodnim među vama išta drugo znati osim Isusa Krista, i to raspetoga" (1Kor 2, 2). Riječi apostola Pavla što smo ih upravo čuli uvode nas u središte, u samo srce blagdana koji danas slavimo, *dies natalis* blaženoga kardinala Alojzija Stepinca. Otajstvo darivanja, ljubavi i križa, muke i trpljenja za Krista, za Crkvu, za narod Božji, za slobodu i dostojanstvo svakoga čovjeka.

"Blaženi Alojzije Stepinac nije prolio svoju krv u doslovnom smislu te riječi" - reče Sveti Otac Ivan Pavao II. 3. listopada 1998. tijekom propovijedi na Svetoj Misi proglašenja sluge Božjega blaženim, na otvorenom svetištu Majke Božje u Bistrici, svetištu što ga je kardinal Stepinac toliko ljubio. "Njegovu su smrt prouzročila dugotrajna trpljenja što ih je podnio: posljednjih 15 godina njegova života bile su godine neprestana zlostavljanja, u kojima je hrabro izložio svoj vlastiti život za svjedočanstvo Evanđelja i jedinstva Crkve. Da upotrijebimo riječi Psalma, on je predao svoj vlastiti život u ruke Božje" (usp. Ps 16, 15,5).

Čitav svoj život proveo je u svijesti koju je crpio iz trajnog sjedinjenja sa svojim Gospodinom, u borbi za *slobodu Crkve* protiv totalitarizama XX. vijeka, od nacizma i fašizma do komunizma.

2 Njegov je program za vlastiti život i za obveze kao Pastira i Učitelja naroda Božjega bio uvijek točan, izgrađen, jasan već od prvih godina svećeništva i biskupstva. Kao tek tridesetogodišnjak, 29. svibnja 1934. godine bio je imenovan nadbiskupom koadjutorom Zagrebačke nadbiskupije.

Bio je pastir stada Božjega u posebno teškim vremenima povijesti hrvatskog naroda: protukršćanske ideologije harale su čitavom Europom sijući rasnu mržnju i klasnu borbu. U odnosu prema njima mons. Stepinac zauzeo je jasan stav, bez ljudskih obzira ili političkih računica, u apsolutnoj vjernosti Evanđelju, crkvenoj nauci i svojoj savjesti kao katolički biskup.

"Kad je Stepinac saznao (o svom biskupskom imenovanju), prestrašio se" - pisao je kard. Joseph Ratzinger dok je još bio Predstojnik Kongregacije za nauk vjere. "Dobro je poznavao teško stanje Katoličke crkve i vjernika u svojoj zemlji (...). Poznavao je i snagu totalitarnih ideologija. U takvoj situaciji nije mogao smatrati biskupstvo kao promaknuće u ljudskom smislu, odnosno kao viši stupanj ljudskoga dostignuća. Znao je da je biskupstvo bilo u ono vri-

jeme žrtva, značilo je izgubiti sebe, prepustiti se samo u ruke Božje."

Nekoliko dana nakon njegova imenovanja biskupom, 3. lipnja, izložio je svoj program Kaptolu zagrebačke katedrale ovim riječima: "Moja nakana i moj cilj jesu slijediti nauk Križa i, bez ikakva straha, braniti katoličku istinu i pravdu".

Taj je program ispunjavao ustrajno i požrtvovno: "On je sudjelovao na poseban način u Pashalnom otajstvu: kao pšenično zrno 'pao je na zemlju', na zemlju Hrvatsku", kako je rekao Ivan Pavao II. za vrijeme beatifikacije - "te umrijevši rodio je plod, mnogo ploda. 'Tko prezire svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni'"(usp. Iv 12,25).

3 "Vi ste sol zemlje. Vi ste svjetlo svijeta" (Mt 5, 13. 14). Sol spremna da se rastopi i nestane. U ovom svijetu označenom bukom i reflektorima riječi kao 'rastopiti se' i 'nestati' čine se neprihvatljivima.

Rastopiti se znači: ne postojati više po samom sebi, nego pomiješati se s drugim, ulazeći u nj, prihvaćajući ga, darivajući se, primajući, tako da ukus bude potpun.

Nestati: sve što nije na površini izgleda nevažno, skoro nekorisno, jer što se ne vidi čemu može služiti? "Ne otkupljuje se drugo doli ono što se prihvaća": nije li to povijest soli koja se utjelovljuje u drugo tako da ne postoji više, te se nalazi u drugom? Nije li to povijest Sina Božjega koji dolazi na zemlju u našem tijelu i postaje tijelom? Svjetlo Riječi postavljeno je na svijećnjak križa da može rasvijetliti sve one koji su u svijetu. Svjetlo što ne prestaje svijetliti, jer je dobro djelo otkupiti sužnje svojim životom, pa se ne može shvatiti tako veliku ljubav nego promatrajući Oca svjetla koji je na nebesima.

To svjetlo blista i u blaženom Alojziju Stepincu: njegovo nastojanje da bude sol i svjetlo sastojalo se u tome da neumorno propovijeda Evanđelje kao i njegov Učitelj, da liječi srca ranjena strahotama rata i tlačenjem diktature, da usmjerava razume između hridina protukršćanskih ideologija, da izgoni đavle mržnje i nasilja.

Kao sv. Pavao, i Stepinac je bio uvjeren da naviještati Evanđelje nije za njega hvastanje nego dužnost. I on je u svojoj dubini osjećao čeznutljivu zapovijed apostolovih riječi: "Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem" (1 Kor 9,16).

Propovijedati Evanđelje, biti njegov neumorni svjedok - evo, to je bio veliki zanos, plamen koji je gorio u srcu kardinala Stepinca po primjeru apostola Pavla. Bio je navjestitelj i svjedok Evanđelja kao mladi svećenik i mladi biskup prije svjetskoga rata. Ostao je takav u tragičnim godinama svjetskoga rata, i nastavio je biti takav pod komunističkim režimom pa čak i pred sudom i u zatvoru. "Svojom prisutnošću, djelatnošću, hrabrošću i strpljivošću, tišinom i na koncu svojom smrću, on se pokazao kao pravi crkveni čovjek, spreman na vrhunsku žrtvu samo da ne zaniječe vjeru". Riječi su to Ivana Pavla II. koje je izgovorio u zagrebačkoj katedrali 10. rujna 1994. Teško je zamisliti ljepšu pohvalu za jednoga biskupa od strane vrhovnoga autoriteta Crkve.

Za kardinala Stepinca naviještati Evanđelje i biti njegov svjedok bila je osobna obveza, nutarnji zahtjev koji ga je u potpunosti zahvatio, plod neograničena darivanja sebe Bogu, Crkvi i svome narodu.

Takav je ostao sve do kraja. Dvije godine prije smrti pisao je svom metropolitanskom Kaptolu u Zagrebu iz Krašića gdje je bio zatočen: "Tijelo je sada većim dijelom uništeno, ali duh ostaje odlučan: braniti prava naše Crkve, čast Božju i dostojanstvo čovjeka, ustreba li, *usque ad effusionem sanguinis*".

4 Njegova nastojanja kao evangelizatora, kao oca siromaha i potlačenih, kao neumornog Pastira Crkve, imalo je jedinstveni izvor: sjedinjenje s Kristom. "Kardinal Stepinac uperio je svoj pogled u Krista, živio je u viziji Krista i tako se uvijek suobličio Kristu" - rekao je kardinal Ratzinger.

"Bio je preobražen u Krista, on sam bio je živa slika trpećeg Krista, s trnovom krunom i ranama njegove muke."

Bezuvjetno prianjanje uz Krista Gospodina, životna hrana Euharistija, sinovska pobožnost Majci Božjoj, jedinstvo s Crkvom koju vodi Petrov nasljednik, živo stremljenje za istinom doprinijeli su tomu da je blaženi zagrebački nadbiskup mogao dizati svoj glas bez straha, bez himbene stidljivosti protiv svih totalitarizama kojima je Europa tih godina bila prisiljena prisustvovati.

Prvi se sukob, u kojem se očituje sva duhovna veličina i nepristranost mons. Stepinca, dogodio s rasističkom ideologijom nacističkoga kova. Dana 31. listopada 1943. godine pred zagrebačkom katedralom na završetku procesije mons. Stepinac je svečano izjavio: "Katolička crkva ne poznaje rase gospodara i rase robova; ona poznaje samo Božje stvorove, pa ako ima veće poštovanje prema nekome, to je onaj koji ima plemenitije srce, a ne željeznu šaku".

Njegove su riječi bile popraćene konkretnim činima, u nastojanju da *ukloni iz svoje sredine jaram* (usp. Iz 58, 9), postavši braniteljem Srba, Židova i Roma.

Međutim, najteži i najduži sukob - koji je trajao sve

Pastirski hod usidren u vjetar Božjega Duha

Meditacija potaknuta motrenjem kipa bl. Alojzija Stepinca postavljenim na trgu ispred župne crkve bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici. Kip je izradio akad. kipar Ivan KUJUNDŽIĆ, blagoslovio ga je kardinal Josip Bozanić 10. listopada 2006.

Promatranje kipa kršćanskoga sveca zadire u osobnu povijest vjere. Hrvatski vjernik pred kipom blaženoga Alojzija Stepinca postaje dionikom zahvaćenosti Duhom Svetim koji ne ostavlja ravnodušnim. Akademski umjetnik Ivan Kujundžić stavlja pred nas plod svoga traženja i molitve. U naš evanđeoski krajolik sadi svoju mladicu tumačenja jednoga života koji je postao simbolom, kao i trpljenja koje je ostalo nadahnjujućom sigurnošću Božje blizine.

Umjetničko djelo nije nikada ponavljanje zbilje, nego njezina preobrazba, mogućnost drukčije zbiljnosti ili nastavljanje života kojemu prijeti opasnost zatvorenosti u nepomičnost prošlosti. Umjetnost uistinu ne odražava vidljivo, nego očituje, čini vidljivim. Spomenici u sebi čuvaju trajnost spomena, ali ponovno ne kao mimesis, oponašanje, nego kao poziv na vršenje spomena, kao spomen-čin, kao anamnesis. To vrijedi na poseban način za svece, čiji se kipovi ne svode na spomeničku baštinu, nego su trajni govor Utjelovljenja Isusa Krista, uprisutnjenost bogočovještva i Radosne vijesti u životima pojedinaca i zajednica, a u našemu hrvatskom crkvenom tkivu postoji pastir lako dohvatljiv sjećanjem, u čijemu liku prepoznajemo blizinu Boga koji je žrtvom na križu očitovao svoju ljubav, nemjerljivom žrtvom od koje kao vjernici živimo radost Uskrsnuća.

I do sada su umjetničke ruke stvorile vrijedna djela koja su tumačila i uprisutnjivala Blaženika, no prevladavali su pristupi koji očituju njegovu meditativnu uronjenost, njegovu snagu nutarnjosti, njegovu molitvenu povezanost s Bogom u dubini duše ili pak preoblikovanost nebom, kršćansku metamorfozu koja ili privlači sugestivnošću dosegnutoga dara svjedočenja ili je odviše smještena u nedostupnost ideala.

Ivan Kujundžić: Alojzije Stepinac, kip postavljen na trgu ispred župne crkve bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici. Blagoslovio ga je kardinal Josip Bozanić 10. listopada 2006.

Ivan Kujundžić svojim je radom pošao tragom sinteze kojoj je zajednički nazivnik mnogovrsnost odlika pastira. Zaustavljajući se na bitnome, stvara prepoznatljivost ne želeći, te stoga i ne pokušavajući iscrpiti ju jednoznačnom dorečenošću. Svaki dio Stepinčeva lika može živjeti zasebno, a ipak tvori cjelinu i za njom vapi. Oko svakoga istinskoga umjetničkoga djela odjekuje zvuk svemira.

Pred nama se nalazi lik Blaženika koji u svojim liturgijskim odrednicama nosi naslov: biskup i mučenik. Te dvije odrednice u kipu su spojene tako da se mučeništvo ne ističe kao cilj nego kao dio pozvanosti i sastavni dio pastirske službe. Mučeništvo je preobraženo do mjere mira pravednika tako da ga se ne dotiče muka nikakva (usp. Mudr 3, 1). Za umjetnička se djela, osobito za skulpture, nerijetko kaže da su u prirodnoj veličini, no svetačke su - bez obzira na njihove prostorne mjere - uvijek u natprirodnoj veličini.

†††

Pred nama se ne nalazi životopis jednoga čovjeka pretočen u broncu. Ovdje se uzdiže životopis mjesne zagrebačke Crkve, ali i životopis Crkve u Hrvata koji je ispisao Duh Životvorac u iznimno zahtjevnim povijesnim okolnostima. To je pastir u naizgled zaustavljenu pokretu, ali ne na način

helenističkoga hvatanja i isticanja 'trenutka koji bježi', nego vječnosti koja se približava. Pritom svaki pogled na blaženoga pastira lomi zaustavljenost i daje mu da hoda posred vjernika, posred zemaljskih zbivanja, upijajući očekivanja ljudi i nudeći pogled koji sve promatra *sub specie aeternitatis*. Taj duhovski pogled s iskrom Pedesetnice pokazuje portretnu detaljnost lica i oris odjeće koji je ostao kao zakoraknuto lice s odsjajem Duha, zaogrnutost u Vjetar, onaj isti koji pokreće i lebdi nad Stvaranjem i koji pomiče grobni kamen, kako bi se objavila nepripadnost Živoga među mrtvima i ponovno čuo evanđeoski govor koji lišava straha: Ne bojte se!

Iako se čini da je odsutna grozota križa, križ postoji kao okvir jednoga puta. Teško je razabrati nalazi li se križ ispred ili iza blaženoga Alojzija, jer on jest i ispred i iza njega, sjenovito se preslikavajući na motive naznačene na mitri i na leđima misnice: na mitri, neodvojivoj od lica, opečaćenost je službom kojoj je produžetak lica križ; na leđima križ obilježen početnim i završnim slovima grčkoga alfabeta - alfom i omegom, kao obilježenost vremena vječnošću, kao odjevenost u otajstvo ljepote križa, kao zagledanost u konačnost nebeske domovine.

Kardinalov hod stopljen je s putom ili, drukčije rečeno, to nije hod bez pripadajućega puta. On ostavlja trag, mada je teško pobliže odrediti način hoda, jer djeluje na promatrača kao da je učvršćen u kamenu, a ipak svojom mirnoćom sugerira hod po vodi, kao hod koji izranja iz zemaljskoga da bi uputio na nebesko.

Ovaj kip poziva da ga se pozorno promotri sa svih strana i pritom oslobodi misli i osjećaje. Dolazeći s prednje strane čovjek se nađe u prepoznatosti susreta u smirenosti govorljive tišine. Blaženi Alojzije na optužbe se branio šutnjom i mirnoćom savjesti. On je jedan od onih na koje se lako primjenjuje Ciceronova rečenica: "Cum tacent clamant" - "Kad šute, viču" (Marcus Tullius Cicero, *In Catilinam I, 8*). Kujundžić je ovim djelom pokazao da je umjetnik koji živi na nevidljivoj granici tišine, kako bi i sam izražajnom šutnjom u svojemu djelu postao posvemašnjim odjekom.

Naći se iza kipa znači biti izvrgnut pozivu na nasljedovanje Krista, prisutna u čovjeku odjevenom u križ, ali u čudesnoj sigurnosti da je tim putem već netko prošao. Potpisujući se, kardinal Stepinac je ispred svoga imena stavljao obično nadbiskupski, dvostruki križ (*crux gemina*). Umjetnik je naznačio baš takav križ koji se dobije spajanjem križa na mitri i križa na stražnjoj strani misnice, produženoga na albi. Pred nasljedovateljem Krista nalazi se životni potpis službe koja nije izbrisala osobnost, nego je ostala u snažnome su-djelovanju, u okrilju kojega se rađa ohrabrenje ozbiljeno neustrašivošću.

Ivan Kujundžić: Alojzije Stepinac (detalj)

Gledajući kip slijeva, pred očima će se izdignuti namjerno blago predimenzioniran pastirski štap koji u napetosti s oblikovnim kosim stiliziranim naborima ističe izraslost drveta koje postaje utjehom: "Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni" (Ps 23, 4). U ruci koja drži štap ogleda se Kardinalovo geslo: U tebe se, Gospodine, uzdam! *Non confundar in aeternum*! Pripadnost Bogu koja ne dopušta da čovjek bude zbunjen, smeten, da pomiješa (*confundere*) vrijednosti - ni u najtežim povijesnim okolnostima sveopćega meteža i zbrke, kao što je to vrijeme ratova, ni onda kada ga pritišće nevolja življenja - izražena je masivnošću štapa, ciljano oblikovana s izraženom teksturom drveta, da bi tipološki vezao drvo spoznaje i drvo križa, s izbijanjem novih grana i plodova ljubavi. U vrtu kršćanske obitelji mučeništvo je, poput ovoga kipa, *semper virescens*, zalijevano Duhom Životvorcem.

Vezanost Kardinalova lika i štapa ne može se

Hrvatski vjernici u župnoj crkvi sv. Pavla u Clevelandu na proslavi Stepinčeva 10. veljače 2007.

nazvati oslonjenošću, nego pripadnošću; stisak ruke je pažljiv, odmjeren, položaj ruke bez traga grčevitosti. U štapu se čita utjeha i poniznost čovjeka koji zna da mu je povjerena služba. Kako su lako povezive riječi: "Kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša" (2Kor 1, 5). Štap ne progovara vlašću, autoritetom bez pokrića, umišljenom veličinom, nego dragocjenim suputništvom koje daje mir, mir koji svijet ne može dati i koji običnost pretvara u neobičnost. Sjetimo se Blaženikovih riječi sa suđenja: "Obični Stepinac ne može imati taj utjecaj nego samo nadbiskup Stepinac".

Posebnu pozornost pobuđuje Kardinalova desna ruka u zanimljivoj gesti. Možda će se nekomu činiti pomalo otklonjenom i nepripadnom cjelokupnomu gibanju. No, Kujundžić na taj način pojačava bitnu, nosivu prisutnost otajstvenoga. Upravo se promatranjem kipa s desne strane zaokružuje cjelovitost hoda u privlačnoj postojanosti koja nije zamrznuta i koja daje svakomu vjerniku mogućnost dovršavanja djela ugrađivanjem vlastita koraka.

Posrijedi je gesta nezaustavljive zahvaćenosti koja zna da izvire iz dara. U toj gesti počiva spojenost pastirske, svećeničke i proročke službe. Ruka koja poučava, ruka koja blagoslivlja, ruka koja upozorava, ruka koja dariva. U nju je moguće staviti riječi svetoga Pavla kojima uvodi u govor o ustanovljenju Euharistije: Ja od Gospodina primih što vama predadoh (1Kor 11, 23).

Onaj koji ne dopušta da ovaj kip bude dovršen, onaj koji trajno dorađuje odnos promatrača i umjetničkoga djela, *Sculptor divinus*, Duh Sveti, koga zazivamo kao *lumen cordium, dulcis hospes*; On, svjetlo srdaca i slatki gost od kipa čini ogledalo i prizmu. Kujundžić se dopustio odvesti u suzvučje s Božjim Duhom, da bi pred nas stavio lik Blaženika koji je nedvojbeno jedan od najčitljivijih pečata Duha Branitelja i Tješitelja u hrvatskome vjerničkom narodu.

†††

Pred nama je pastir koji je pred sudištem totalitarnoga komunističkog sustava i tijekom uzništva ostao nedodirljivim i trajno slobodnim. Pastir je to u svome brižnom vođenju i traženju, prihvaćanju i tinjajućoj radosti, od koje živi iskreno poslanje. Njegov hod i prisutnost - samo izvanjski sputani - ne nose odlike socio-političkih revolucija, nego očinske skrbi i prihvaćanja u poslušnosti služenja Bogu. Svojim držanjem otvara pitanje čemu je više nalik: onomu koji svojim prolaženjem mnoštvu krči put ili onomu koji ponosno i zahvalno blagoslivlja i pozdravlja okupljene, zagledan u Istinu koju je upijao te u njezinu sjaju pronašao smirenost koja oprašta, za bezbožnike jednako nerazumljivu kao što je bila nerazumljiva nepopustljivost pred progonstvima i ponudama političke nepravde izgrađene na laži. I ovdje se na njegovu licu mogu naći češće ponavljane riječi: "Ja sam za svoje uvjerenje sposoban podnijeti ne samo ismjehivanje, prezir i poniženje, nego, jer mi je savjest čista, pripravan sam svaki čas i umrijeti".

Blaženik je odjeven u liturgijsko ruho, ali ga se

Učenici škole hrvatskog jezika u Clevelandu i Zagreb Jr Tamburica izvode hrvatske pjesme i plesove proslavljujući Stepinčevo 2007.

lako zamišlja u drugim ozračjima, jer je svoj život pretočio u euharistijski govor i dopustio da Bog od njegova života stvori euharistijski dar. Ovaj kip ostaje nedovršenim zbog još jednoga razloga. Naime, on traži zajednicu Crkve. Ovdje, uz crkvu, uprizoruje i povezanost s bogoslužjem i vrijednost za koju je tiho umirao: crkvenost, nedjeljivu u

onome što je Kristovo tijelo, s posebnom ljubavlju prema Petrovim nasljednicima. Istina od koje nije odstupao pretočena je u obranu crkvenosti koja je zatirana. Činio je sve što je mogao da bi preživio karitativni, obrazovni, odgojni i kulturni rad Crkve; borio se za slobodu savjesti, za dostojanstvo svih ljudi kao Božje djece; širio je pastoralni rad pokretanjem novih prisutnosti Crkve u društvu i političke postupke odmjeravao u svjetlu evanđelja na dobro hrvatskoga naroda, što je često bilo pogrješno shvaćano i zlonamjerno tumačeno. Povijest, za koju je govorio da će mu dati pravo, jest naše vrijeme i naš naraštaj, mi, koje je tada tek u vjeri poznavao.

Na kraju, ako se želi doći do autentične interpretacije ovoga umjetničkog djela, možda je do toga najlakše doći tako da se, razmatrajući, izgovaraju ili pjevaju riječi posljednice Duhu Svetomu (Dođi, Duše Presveti) ili pak da se čitaju odlomci iz Blaženikovih homilija, nakon što su upoznate najvažnije postaje njegova poziva.

†††

Naći se ispred kipa ili iza njega, biti mu suputnikom i pratiti korak ne ostavlja ravnodušnim. Biti u mnoštvu ne znači ne biti uključen u događaj hoda. Ovaj znak u prostoru nije uprostorenost znaka, nego dodatna oznakovljenost prostora koja ne dopušta bijeg od pogleda, a pogled postaje memorijom i molitvom.

Tako se promatranje pretvara u razmatranje;
gledanje u proročko viđenje;
odmjeravanje u izmjerenost nemjerljivim;
estetski doživljaj u moralnu obvezu;
prostorno obilaženje u poziv na životno nasljedovanje;
dodir s materijalom u gipkost oživljenosti duhovnoga;
prividna praznina u ispunjenost svetošću neba...

Prije svoga biskupskog ređenja blaženi je Alojzije govorio o nošenju križa *patienter, libenter i ardenter* - strpljivo, rado i gorljivo. Iako se smatrao nedovoljno savršenim za takvo nošenje, život je pokazao da je bio dostojan Križa Kristova. Takvoga ga susrećemo u ovome brončanom pastirskom hodu koji nam je podario kipar Ivan Kujundžić. Zahvaljujemo njemu, ali i Bogu za nadahnuće koje daruje umjetnicima.

Ovo nas djelo vraća na polazište i otkriva dolazište kršćanskoga života. Prepoznajemo da je slavni Kristov križ u zagrebačkome nadbiskupu

Cvijeće nije uvelo niti se svjetlo ugasilo na grobu bl. Alojzija Stepinca

Alojziju Stepincu uzvišen postigao divnu pobjedu. Pišući životopis naše Crkve Bog nam je u blaženomu Alojziju podario krasopis Duha Svetoga, a umjetnost i vjera kroz sablazan i ludost žrtve u perspektivi križa skidaju krinku s idola i omogućuju da na tren utihne svijet kroz koji se još uvijek čuje glas pastira od svetoga Pavla do blaženoga Alojzija: "A ja, Bože, sačuvaj da bih se ičim ponosio, osim križem Gospodina našega Isusa Krista" (Gal 6, 14). Pneumatološko razmišljanje nužno zahtijeva razgovor s umjetnošću i govor koji ne samo da govori o Bogu, već osvjetljava Boga koji govori (*Deus loquens*).

Nakon svega rečenoga, shvatio sam da forma zahtijeva i poticaj koji upućujem umjetniku: ovaj kip vapi i za svojim izražajem u bjelini kamena. Nadam se da će umjetnik i to ostvariti u skoroj budućnosti.

Pustimo svjetlu i suncu da otkriva ovaj kip, u njega uranja i zajedno s njim otvara velikogoričko jutro i sumrak; da u rosi, magli, kiši i snijegu stvara titraje molitve; da dočekuje i ispraća vjernike, da pozdravlja prolaznike pitajući ih o bitnome u njihovu životu. Pustimo vjetru da u uši donosi jasnu riječ koja ne traži samo površne slušatelje, nego vjerne nasljedovatelje. Blaženik je ovdje načinio svoj prvi korak, da bismo i mi od njega naučili kršćanski zakoraknuti i kristovski hodati kao euharistijski ljudi... Ovdje se potvrđuje da i za umjetnost vrijedi: *Deus, tua res agitur*.

Ivan Šaško

do smrti - bio je onaj s komunističkim režimom i njegovom ideologijom utemeljenoj na ateističkom materijalizmu. Nakon što su komunisti preuzeli vlast u svibnju 1945., na čitavom teritoriju bivše Jugoslavije započela je politika sustavne ateizacije. Vjerski odgoj mladeži biva spriječen, svećenici, redovnici i laici zatvarani ili ubijeni. Tisak i radio neprestano napadaju Svetu Stolicu i biskupe. Katolički biskupi, nakon brojnih osobnih bezuspješnih intervencija, u rujnu 1945. objavljuju zajedničko pismo, čiji je glavni inspirator i pokretač mons. Stepinac, a iznosi i niz optužbi protiv novoga režima. Biskupi su pisali: "U ime vječne pravde dižemo glas ne samo u obranu nepravedno osuđenih svećenika, nego i u obranu uspomene tisuća i tisuća drugih nevinih žrtava, osuđenih na smrt a da se nisu mogli braniti".

Mons. Stepinac bio je potpuno svjestan težine svog pothvata: "Sve bi mi bili oprostili, osim ovog pisma", reče jednom prijatelju.

Nakon ovoga hrabroga nastupa katoličkih biskupa, Komunistička partija je izgubila svaku nadu o mogućnosti da izmanipulira zagrebačkoga nadbiskupa za svoje planove oko stvaranja nacionalne crkve odcijepljene od Rima. Žestoki napadi u tisku prethodili su zatočenju i osudi na šesnaest godina prisilnoga rada sa strane Narodnoga suda u Zagrebu. Kao uvijek, u tom presudnom času mons. Stepinac pokazao se velikim, po primjeru apostola i biskupa prvih stoljeća kršćanstva. Pred sucima je izjavio: "Pred Bogom i pred ljudima moja je savjest mirna. Sva se moja krivnja sastoji u činjenici da nisam poklekmuo pred vašim zahtjevima. Ali, ako trebam? položiti svoj život jer sam vršio svoju dužnost, darovat ću ga. Optuženi zagrebački nadbiskup zna ne samo trpjeti nego, ako ustreba, i umrijeti za svoje stavove".

Prema riječima pape Ivana Pavla II., mons. Stepinac je stvarno bio osuđen zbog njegova otpora protiv "tlačenja sa strane ateističkog komunizma, u ime ljudskih prava i vrijednosti slobode, posebno vjerske slobode".

5 "Dobri Pastir bio je za blaženoga Stepinca jedini Učitelj: on je nadahnjivao svoje ponašanje na njegovu primjeru sve do kraja, prikazavši život za stado koje mu je bilo povjereno" (Ivan Pavao II., Propovijed na misi beatifikacije).

Rado napominjem da je zagrebački Kardinal bio slika Dobroga Pastira koji je uzeo na sebe brigu i za stado slovenske Crkve.

Godine 1941. kada je Slovenija bila okupirana od nacista, više od 300 svećenika bili su prihvaćeni u Hrvatskoj i spašeni od logora smrti: već su bili pripremljeni vlakovi koji bi ih bili otpremili u nacističke logore, kad li, zahvaljujući intervenciji kardinala Stepinca, bijahu prihvaćeni u župama i biskupijama, gdje su vršili svoju pastoralnu službu sve do završetka svjetskoga rata. To je još jedan vez zahvalnosti i priznanja koji veže moju zemlju i mene osobno s ovim svetim Pastirom naroda Božjega.

Molimo Sveto i Nerazdjeljivo Trojstvo da po zagovoru blaženoga kardinala Stepinca budemo sol zemlje i svjetlo svijeta. Sol koja se rastapa, bez straha da će nestati. Svjetlo što rasvjetljuje, bez straha što će biti izloženo tlačenju i zatiranju. Molimo i da ljubimo Crkvu i Svetoga Oca čistom i plemenitom ljubavlju, uvijek spremni da obrazložimo svakome svoju vjeru i svoju nadu. Amen!

Dio hodočasnika iz rovinjske župe sv. Eufemije, predvođeni župnikom Milanom Zgrablićem, za uspomenu su se slikali pred Spomen-zbirkom bl. Alojzija Stepinca na dan pohoda njegovu grobu i svetištu Majke Božje Bistričke, 10. ožujka 2007.

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjeg broja Glasnika svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ozana CRNOGORAC - Biograd (2 x); Dobrila PALINIĆ - Metković; Katarina KEČEKEŠ - Zagreb; Iva MATIĆ - Okrug Gornji (Trogir); N. N.; Katica ANDRIJAŠEVIĆ - Split; Mara CELIĆ; Marijan VERVEGER; Slavica JERKUNICA - Dubrovnik; N. N.; Marica BREZOVIĆ; vlč. Ivan JANEŠ - Đakovo; Župa Gospe od Brze Pomoći - Slavonski Brod; Zlata JURELA.

EUHARISTIJSKI KONGRESI

U razgranatoj pastoralnoj djelatnosti nadbiskupa Alojzija Stepinca uočljiva su nastojanja da slavljenje euharistije bude prigoda za evangelizaciju i posvećivanje Božjega naroda. Taj njegov rad nije bio improvizacija, već osmišljen i dobro pripremljen pastoralni program. U provedbu toga programa uključio je profesore teologije i stručnjake s područja drugih društvenih i prirodnih znanosti, koji su, svaki sa svoga područja, mogli pridonijeti prosvjećivanju i kulturnom uzdignuću naroda. Tako su euharistijski kongresi bili navještaj i slavljenje vjerskih istina te socijalno i kulturno uzdignuće naroda.

Čitateljima ovoga broja *Glasnika* u glavnim obrisima predočujemo 34. međunarodni euharistijski kongres koji se od 25. do 29. svibnja 1938. održao u Budimpešti.

Napominjemo da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise, čitatelji mogu pronaći u knjizi: *"Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca"*, koju su objavili Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i *Glas Koncila*.

34. MEĐUNARODNI EUHARISTIJSKI KONGRES U BUDIMPEŠTI
25. - 29. svibnja 1938.

Međunarodni euharistijski kongres u Budimpešti pobudio je veliko zanimanje među katolicima u Kraljevini Jugoslaviji pa su se Odbor za euharistijske kongrese Biskupske konferencije u Kraljevini Jugoslaviji kao i odbori pojedinih (nad)biskupija vrlo aktivno uključili u pripremu i poticanje vjernika na sudjelovanje na 34. međunarodnom euharistijskom kongresu u Budimpešti. Pridonijele su tome raznovrsne pobožnosti, sastanci društava Katoličke akcije i brojni članci u svjetovnom i crkvenom tisku.

Poziv hrvatskoga metropolita na Svjetski euharistijski kongres

Nadbiskup Stepinac posebnom je okružnicom, napisanom 10. siječnja 1938., pozvao hrvatske vjernike na 34. međunarodni euharistijski kongres, istaknuvši potrebu da se Hrvati uključe u njegovu proslavu jer time "Euharistijskom Kristu dajemo zadovoljštinu i naknadu", "prosvjedujemo svetim gnjevom protiv svih nepravda i uvrjeda, koje bezboštvo nanosi Kristu" i "da preko Euharistije radimo za mir svijeta".

Polazak hrvatskih hodočasnika na kongres u Budimpešti

Odbor za euharistijske kongrese episkopata Kraljevine Jugoslavije organizirao je zajednički hodočasnički vlak koji je iz Zagreba krenuo u srijedu 25. svibnja u 7.50 sati, a u Budimpeštu je stigao u 18.08 sati popodne.

Hrvatski hodočasnici dolazili su zajednički - jedna velika skupina prispjela je vlakom iz Osijeka, vlakovima iz drugih odredišta ili samostalno.

U nedjelju 22. svibnja 1939. prije podne predvodio je nadbiskup Alojzije Stepinac na Mariji Bistrici slavlja i pobožnosti prigodom invalidskoga hodočašća.

S nadbiskupom su osim dr. Šepera putovali i dr. Josip Srebrnić, biskup krčki, mons. Pavao Butorac, biskup kotorski, i prof. Mate Ujević, kojega je nadbiskup pozvao na put kao izvjestitelja za katolički dnevnik Hrvatska straža. Bili su s njima i isusovački svećenici o. Pavao Grimm i o. Stjepan Poglajen.

Banjalučki biskup Jozo Garić doputovao je u Budimpeštu sutradan, 23. svibnja, a senjski biskup dr. Viktor Burić i hvarski mons. Miho Pušić nisu mogli doći na kongres zbog bolesti.

Na kongresu u Budimpešti sudjelovali su i dr. Ivan Ev. Šarić, nadbiskup sarajevski, o. Rafael Rodić, naslovni nadbiskup od Filipopolisa, dr. Josip Ujčić, nadbiskup beogradski, dr. Nikola Dobrečić, nadbiskup barski, dr. Kvirin Klement Bonefačić, biskup splitski, dr. Jeronim Mileta, biskup šibenski, dr. Ivan Tomažić, biskup mariborski, dr. Josip M. Carević, biskup dubrovački, mons. Pavao Butorac, biskup kotorski.

Govor kard. Pacellija prigodom svečanoga dočeka u Budimpešti

U utorak 24. svibnja u Budimpeštu je prispio kardinal državni tajnik Eugenio Pacelli, posebni izaslanik pape Pija XI. za 34. euharistijski kongres u Budimpešti. Njegov se nastup pratio s osobitim zanimanjem. U Europi i u svijetu vladalo je predratno stanje. Crkva je ovaj put nastupila kao čuvarica ljubavi među ljudima, sinovima Božjim i kao zaštitnica pravde. Očitovali su to i svi izrečeni govori na kongresu. Liberalni zagrebački *Jutarnji list* predočio ih je naslovom: *Govori protiv rasizma.*

A kardinal Pacelli, zahvalivši na srdačnom dočeku, svoj je govor završio ovim riječima:

"Ako je istina da grijeh čini narode nesretnima, nije manje istina da vjera, koja ne dolazi od čovjeka nego od Boga, narode čini velikima i sretnima jer ona uči čovje-

34. međunarodni Euharistijski kongres u Budimpešti proslavljen od 25. do 29. svibnja 1938. pod geslom: *Euharistija i mir u svijetu*

ka da bude bar građanin, da sluša vladara, jer vlast dolazi od Boga. Duboka je istina da se vjera i život popunjaju, da se svjetlo i snaga odozgo proširuju i na ono što je zemaljsko te da ujedinjuju predstavnike vlasti sa svim slojevima naroda i daju divne plodove sklada između dviju ovlasti, između vlasti crkvene i vlasti državne koja je kod vas povjerena mudrim i iskusnim rukama kao što smo mogli razabrati iz razboritih riječi upravljenih nam ove večeri."

Zborovanje katoličkih intelektualaca

U srijedu 25. svibnja u čitavoj se Budimpešti zapažao priliv novih hodočasnika. Vrijeme je bilo vrlo loše - padala je kiša i puhao jak vjetar. No to nije omelo predviđena događanja: zborovanje katoličkih intelektualaca, doček Papina legata i otvorenje 34. međunarodnog euharistijskog kongresa.

U 10.30 sati održana je svečanost zborovanja mađarskih katoličkih intelektualaca, a predsjedao mu je kardinal Alfredo Ildefonso Schuster, milanski nadbiskup. Prvi je u ime mađarske vlade zborovanje pozdravio ministar Balint Homan. Ugledni mađarski znanstvenik istaknuo je značenje ovoga sastanka po kojemu se svečanostima kongresa pridružuju katolički književnici, znanstvenici, umjetnici i kulturni radnici uopće.

Zboreći o tendencijama koje djeluju protivno kršćanskom učenju, ministar Homan je naglasio sljedeće: "Duboka vjera u Isusa Krista i narodna svijest združeni u nerazrješivoj sintezi bile su element pomoću kojega je u mađarskom duhu stvorena spiritualistička, kršćanska i nacionalna koncepcija svijeta. Zahvaljujući tome shvaćanju mađarska je duša izdržala i još izdržava borbu protiv tendencija koje niječu vjeru i moral, koje napadaju Crkvu i državu i rade kako bi razorile društvo i duhovnost."

Još su govorili grof Dalla Torre, ravnatelj vatikanskog dnevnika *L'Osservatore Romano*, Leon Merklen, ravnatelj francuskog katoličkog dnevnika *La Croix*, američki katolički novinar Joseph Scott i francuski novinar Vellier de Pencheville. Zborovanje je zaključio mađarski biskup mons. Tzarnad.

SVEČANO OTVORENJE 34. MEĐUNARODNOGA EUHARITIJSKOGA KONGRESA

Poslije podne je održana prva službena svečanost samoga Kongresa. Na Trgu junaka, gdje je u sredini bio podignut veliki oltar i sjedišta za dostojanstvenike i prostor za Božji narod, svečano je u prisutnosti papinskog legata kardinala Pacellija otvoreno slavlje 34. međunarodnoga euharistijskoga kongresa.

Nakon pozdravnih riječi više govornika praćenih burnim odobravanjem, papinski legat kardinal Eugenio Pacelli održao je prigodni nagovor. U uvodnom je dijelu istaknuo činjenicu kako ovaj univerzalni kongres ima posebnu misiju, i to ne teškoći današnjeg vremena usprkos, nego baš radi ovih poteškoća. Tu misiju je formulirao u ove tri točke:

"1. U svijetu, u kojemu slabi vjera, treba u ponosnom i nepokolebivom Vjerovanju proklamirati osnovne istine Spasenja, koje misterij Euharistije sintetizira kao neki *compendium fidei. (Sažetak - obrazac vjere.)*

2. U svijetu, koji sve više i više teži da se oslobodi božanskog zakona, treba ispovijediti puno i svjesno podložništvo zakonu svete Euharistije koja traži da se stvori sklad između vjere i života, *palaestra sactitatis. (Ogledalo svetosti.)*

3. U svijetu, koji je prodrman i izbačen iz ravnoteže provokacijama i neslogom, treba ujediniti sve ljude dobre volje u apostolsku križarsku vojnu ljubavi i promicanja djela sloge, socijalnoga spasa i žrtve, a sve to u osjećaju bratske ljubavi nadahnute Euharistijom koja je *vinculum caritatis. (Vez ljubavi.)*"

Nakon ovih uvodnih riječi kardinal legat je u tri snažna odlomka, kao u tri čina potresne drame suvremenoga života, razvio misli izložene u ove tri točke da bi kao potresnim epilogom završio evociranjem žalosnih posljedica pobune protiv Boga i pozvao na ostvarenje kraljevstva pravednosti i mira preko božanske ljubavi.

U prvome dijelu kardinal legat se poklonio Božjem veličanstvu, a onda nastavio: "Pred nama se podiže žalosna fronta bezbožnika koji hule protiv neba i protiv svega što nam je najsvetije, podižući protiv neba stisnutu pesnicu Antikrista. Pred nama se odvija povorka onih koji bi svim narodima svijeta i svim ljudima htjeli nametnuti misao da neće naći napretka osim ako se udalje od Kristova Evanđelja i da se sreća i veličina društva i pojedinca ne može ostvariti u sjeni Kristova križa.

Pred nama stoji amorfna masa onih koji, iako nisu osobno protivni Isusu Kristu, dopuštaju da ih zahvate mutni valovi indiferentnosti i frivolnosti ili koji zaneseni dnevnom strujom, na koncu konca, postaju nesvjesni sukrivci nevjere i borbe protiv Krista. Pred nama se nižu i bolne postaje, krvave ili nekrvave, kojima kao križnim putem Crkva Kristova u ovim danima smutnje prolazi skupa s Njime.

I dok naša duša promatra ovu divovsku dramu i dok naša srca ubrzano kucaju pred prizorom ovoga dvoboja u kojem se sukobiše *mysterium gratiae* i *mysterium inquitatis*, neodoljivi proplamsaji naše vjere i naše ljubavi, okrijepljeni dahom božanske milosti, čine da iz naših usana izvire Vjerovanje, ne više kao psalmodija mirnih dana, nego kao muževna himna iz dana borbe."

U drugom dijelu svoga govora kardinal Pacelli je tumačio značenje riječi 'Dođi kraljevstvo Tvoje' i protumačio vrijednost i značenje života koji je u skladu s vjerom. Istaknuo je primjere svetaca i tu zgodno upleo svece koje je dao mađarski narod i napomenuo kako u svetosti nalazimo pravi kamen mudraca koji će našem tako ispraznom i slijepom vremenu dati mudrost dragocjeniju od svega zlata ovoga svijeta.

"Veličanstveni poklon koji katolički svijet u ovom času iskazuje Bogu u Euharistiji", nastavio je kard. Pacelli, "ima, dakle, osim njegova karaktera javnog ispovijedanja naše vjere i visoku misiju da promiče i ojača u srcima svih onih koji žele biti pravi učenici Isusa Krista, svijest o skladu koji mora postojati između euharistijskoga reda i načina njihova života."

U trećem dijelu svoga govora kardinal Pacelli je naglasio osjećaj intimnoga i nadnaravnoga jedinstva ljudske zajednice duha i srca koja se temelji na misteriju spasenja po križu i oltaru. "To je veza ljubavi, to je tajna koja može iznijeti pobjedu nad moralnim i materijalnim poteškoćama današnjega vremena. Sve zlo od kojega trpi naša epoha dolazi od nepriznavanja naših veza sa zajedničkim Ocem, a po tome i pravoga karaktera ljudske zajednice i bratskih dužnosti koje vjernici moraju vršiti i time osigurati normalan život pojedinca i društva.

Kidajući veze koje povezuju čovjeka s njegovim Stvoriteljem filozofi nevjere su istim mahom i ne znajući, a možda i ne htijući, umrtvili duhovne snage koje su ljudskoj zajednici osiguravale njezino dostojanstvo, njezinu koheziju, samu njezinu egzistenciju i koji su svoju snagu i svoju uspješnost dobivali jedino od vjere u Oca koji je na nebesima. Oni koji su nijekali kršćansku Objavu i koji odbacuju sve kršćanske misterije, uključivo tu i onaj Presvete Euharistije, oduzeli su čovjeku dostojanstvo u njegovom privatnom i socijalnom životu. Oni su odnosima čovjeka prema čovjeku oduzeli njihovu visoku plemenitost, njihov sveti karakter. Oni su ih snizili oduzimajući im jedinu sankciju koja nešto vrijedi i koja nije zemaljska nego dolazi odozgo".

Govoreći o žalosnom nasljedstvu pobune protiv Boga kardinal legat reče: "Lagani, ali dugo i uporno provođeni rad rastvaranja olako je rastavio moralni i intelektualni život od vjere u Boga i Krista, od te nepokolebive stijene na kojoj su oni bili sazidani. Slijepa preuzetnost je malo pomalo oslabila i konačno prekinula veze između čovječjih dužnosti i vječnih principa ne mogavši mjesto njih staviti drugo već nemoćni moral bez temelja i sankcije.

Ohola opijenost čisto vanjskoga napretka odijelila je odgoj od osnove koju mu je dao Bog i sada mi s užasom promatramo stupanj ovoga razvitka, plodove toga napretka i toga odgoja. Umjesto svjesnog i slobodnog, ponosnog čovječanstva koje su nam obećali, nemamo više nego svijet bez ravnoteže, bez veselja, bez mira. Eto, to je žalosni proizvod stoljetnih pogrešaka i zabluda. Pogledajte današnji svijet. Je li on ikada poznavao toliku usplamtjelost mržnje podijeljenosti i duboke nesloge u kojima se danas guši? Je li ikada vrijednost zadane riječi bila više podcjenjivana nego danas otkako je utilitaristički materijalizam otvoreno i službeno postavljen na mjesto vječnih principa morala?"

Zatim je nastavio: "I zar ćemo se čuditi nad svijetom, u kojem je oslabila misao straha Božjega i primjene Kristova nauka u praksu realnog života kada gledamo kako vlada nepovjerenje čovjeka prema čovjeku, klase prema klasi, nacije prema naciji, naroda prema narodu, kad gledamo nepovjerenje koje je došlo do tolikoga paradoksa da njegova brutalna sila u svakom času prijeti da će eksplodirati u katastrofi i kada se nadvijaju crni oblaci na obzorju današnjice i skore budućnosti?

Zar nije za svakoga razumnoga čovjeka, za svakoga čovjeka koji ima srca, predmet užasa nemilosrdna utakmica za naoružanje koja je u bolesti ovoga općenitoga nepovjerenja postala dominantno zanimanje čovječanstva XX. stoljeća, koje se sprema na nove sukobe i čiji će razarački bijes možda u divljaštvu nadvisiti sve ono što je prošlost smatrala kao najstrašnije? Pred nasilnim preokretima koje pioniri bezbožnoga komunizma nastoje proizvesti u čitavom svijetu dužnost je i pravo ugroženih nacija da se tomu odupru na svoj vlastiti račun, ali i da ne puste razarače kršćanskoga društva da u ostale nacije unesu požarne zublje revolucije i klasne borbe.

S druge strane, ni jedna druga iluzija ne bi bila zlokobnija, a - prije ili kasnije - opasnija negoli stav da se u toj borbi može mimoići duhovne snage koje pojedincima i društvu daje vjera u Boga i u Krista. U ovom času, kada ova pošast želi zgrabiti Europu i čitav svijet, uistinu nije ništa žalosnije nego kad se radi na oslabljenju snaga otpora kršćanske fronte, oduzimanjem Crkvi njezine misije odgoja mlade generacije u herojskom duhu vjernosti Kristu koji jedini može dati pobjedu nad opasnim neprijateljem."

Nakon toga je kardinal legat progovorio o neprestanim molitvama i opomenama Svetoga Oca. Osobito je upozorio na žalost koju njegovu očinskom srcu zadaju oni koji njegove riječi nedostojno interpretiraju u obratnom značenju negoli što su tako plemeniti i očinski osjećaji Namjesnika Kristova. Naglasio je da bi danas mnogo toga u svijetu stajalo drukčije da su oni kojih se tiče slušali savjete i opomene Svetoga Oca.

Dozivljući opet svima u pamet Kristovu zapovijed ljubavi, kardinal legat je nastavio: "Ovim riječima On je zacrtao program našega kongresa. Ovim riječima On sam nam je označio ideal prema kojemu ovih blagoslovljenih dana moraju težiti sve naše misli, sva naša vijećanja, sve naše odluke. Vani na Zapadu i na Istoku grme topovi, grobovi se napunjaju žrtvama rata, neizre-

civi bol označuje suzama i krvlju put kojim hoda duh nesloge i nasilja. Ali mi, svjesni svoje slabosti, ali jaki uz pomoć Onoga koji je izabrao kao svoje suradnike svećenike i slabe da bi ponizio taštinu oholih, postavimo ovu svjetsku svečanost svjetskoga Tijelova pod sveti znak Euharistije, veze ljubavi i uputimo božanskom Spasitelju sakrivenom pod prilikama sakramenta ovu srdačnu molitvu:

O salutaris hostia, quae coeli pandis ostium, bella premum hostilia, da robur fer auxilium. Da robur![1] - Daj, Bože, snage onima koji stanuju u Tvojoj kući i koji blaguju za Tvojim stolom, da bi jaki i hrabri u svijetu nesloge i mržnje mogli nastaviti svojim putem odanosti bratske ljubavi i daj da dođe Tvoje kraljevstvo poslije poraza demona koji žele rastaviti ono što je Bog ujedinio.

Povorka biskupa sa svih strana svijeta na 34. međunarodnom Euharistijskom kongresu u Budimpešti 1938.

Adveniat regnum Tuum! ('Dođi Kraljevstvo Tvoje!') Kraljevstvo istine i života, kraljevstvo milosti i svetosti, kraljevstvo pravednosti, ljubavi i mira! Tako budi!"

TREĆI DAN KONGRESA

Na Spasovo, 26. svibnja, od ranoga jutra, a osvanuo je krasan dan, sa svih strana grada slijevalo se mnoštvo svijeta na mjesto zborovanja - na Trg junaka. Na svakom koraku sretalo se povorke muške i ženske omladine. Osobito je brojna bila mađarska katolička omladina koja je išla u redovima, predvođena svojim duhovnicima, učiteljima i profesorima. Pristup Trgu junaka bio je gotovo zakrčen, pa je trebalo desetke minuta čekati za ulazak na trg.

Tri velika stadiona bila su također puna svijeta. Djevojke su bile odjevene većinom u bijele haljine, što je davalo okupljenom mnoštvu vrlo slikovit izgled.

Nešto prije devet sati započela je procesija svećenstva, biskupa i nadbiskupa. Sva tri stadiona bila su posve ispunjena. Tek se s visokih arkada moglo imati pregled golemoga prostora ispunjena vjernicima, većim dijelom mladeži.

Posebne procesije svećenika i ministranata odjevenih u crvena odijela s kapama biretima kao u svećenika nosile su tri velika staklena kovčega puna svetoga posuđa. Iz mnogih radioprijamnika dopirala je glazba.

U 9 sati, nakon što su hodočasnicima dane upute, započela je svečana služba Božja, koju je prevodio pariški nadbiskup kard. Giovanni Verdier. Za vrijeme Svete Mise započela je pričest omladine. Na stotine svećenika dijelilo je kruh života mladeži koja se u najvećem redu i pobožnosti pričešćivala klečeći.

Prizor je bio nezaboravan. Na prostoru od nekoliko kvadratnih kilometara klečala je omladina iz cijeloga svijeta i združila se sa svojim Bogom. Bili su to ganutljivi trenutci. Na stotine tisuća mladića i djevojaka iz svih krajeva svijeta našlo se na koljenima u glavnom gradu Mađarske na zajedničkom blagovanju Kruha vječnoga života.

Raspoloženje prisutnosti Božje vladalo je na stadionima koji su se doimali kao veličanstveni hramovi izravno povezani s Nebesima, s Bogom po onoj čistoći malene bijele Hostije koja svaki čas zablista na suncu u ruci brojnih svećenika koji pričešćuju.

Različita zborovanja

Na Spasovo u 10.30 sati u bazilici sv. Stjepana održano je svečano zborovanje svećenstva, a hrvatski su hodočasnici sudjelovali u Svetoj Misi u Kapucinskoj crkvi u Budimu. Nakon misnoga slavlja bilo je u 11 sati prvo zborovanje za Hrvate. Pribivao mu je i nadbiskup Stepinac, a nagovor na temu *Euharistija, veliko znamenje našega vremena* održao je vrhbosanski nadbiskup dr. Ivan Šarić. Prigodnu je pobožnost predvodio mons. Josip Garić, biskup banjalučki.

Drugo zborovanje hrvatskih hodočasnika

U petak 27. svibnja, već u 7 sati ujutro u kapucinskoj crkvi je Svetu Misu predslavio nadbiskup beogradski o. Rafael Rodić, a propovijed na temu: *Euharistija - zlatni vez ljubavi*, održao nadbiskup Stepinac, koji je istaknuo i ovu misao: "Sveta Euharistija zlatni je vez ljubavi koji veže čovjeka s Bogom. Ona je zlatni vez koji veže pojedince, koji veže pojedine obitelji, pojedine narode i države. Velim - prije svega - ona je zlatni vez koji veže čovjeka s Bogom. Kad se ljudski rod bio tako izopačio da ga je Bog morao kazniti općim potopom koji je izbrisao s lica zemlje čitavo čovječanstvo, osim pravednika Noe i njegove obitelji, postavio je Gospod dugu na nebu kao znak da ne će više ovako kazniti ljude (usp. Post 8, 12-17). Ne znam bi li danas dostajala ova duga da suzdrži srdžbu

1 O hostijo spasonosna, što otvaraš nam širom raj, sred hrvanja sudbonosna ti jačaj nas i očuvaj. Daj nam snage!

Božju kad promatramo tolike opačine u kojima se valja čovječanstvo (...). Dokle god bude svete Euharistije, ovoga zlatnoga veza što veže nebo i zemlju, bit će i ljubavi Božje prema ljudima."

U 11 sati započela su svečana zasjedanja pojedinih nacionalnih skupina. Hrvatska skupina imala je zborovanje u Budai Visado. Pozdravni govor održao je dr. Josip Srebrnić, predsjednik Stalnoga odbora za euharistijske kongrese.

Slijedila su predavanje koja su održali: Antun Metzger, direktor Karitasa u Zagrebu, na temu Euharistija u životu pojedinca, gđa Sofija Brajša, predsjednica okružja katoličkih žena u Zagrebu, na temu *Preporod obitelji po Presv. Euharistiji* i mons. dr. Vjekoslav Wagner, rektor crkve sv. Vinka u Zagrebu, na temu *Katoličko jedinstvo i Presv. Euharistija.*

I ovom zborovanju nazočio je hrvatski primas i nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac.

U 20 sati bila je priprema za sv. pričest muževa pod ponoćnom misom na Trgu junaka. Propovijedao je dr. Jeronim Mileta na temu *Euharistija kruh života.* Blagoslov s Presvetim Otajstvom podijelio je mons. Kvirin Bonefačić.

Noćna euharistijska procesija Dunavom

U petak u 11 sati održana je međunarodna misijska konferencija kojoj je predsjedao kardinal Arturo Hinsley, nadbiskup Westminstera (London), a u 11 sati je bio i sastanak katoličkih esperantista i sastanak više od 180 katoličkih novinara, koliko ih se našlo na skupu. Ovim skupovima bili su nazočni i hrvatski predstavnici.

Na samom Dunavu u 20 sati započeo je jedan od najsvečanijih prizora čitavoga euharistijskoga kongresa. To je bila velika svečana euharistijska procesija lađama po Dunavu. Čitav Budim i Pešta plivali su u moru raskošnoga svjetla. Osobito su sjajno bili osvijetljeni kraljevski dvor i mostovi na Dunavu.

Osim Papina izaslanika sudjelovalo je u toj veličajnoj svečanosti kongresa još 13 kardinala i 300 biskupa i nadbiskupa. Čamci su bili raskošno rasvijetljeni, pa je Dunav sav bio u moru svjetla.

Procesija je krenula kroz gusti špalir ulicama do Trga junaka. Tu je najveći dio procesije ušao na šest velikih i lijepo ukrašenih parobroda. Prva lađa bila je puna redovnica, druga lađa svećenstva u roketama, treća je bila najbolje ukrašena jer je ona vozila Papina legata s Presvetim Sakramentom u pratnji kardinala, nadbiskupa i biskupa.

Na ostalim lađama vozili su se izaslanici stranih naroda i ugledni predstavnici mađarskoga javnog života. Tamo su mjesta našli i brojni novinari. Procesija je krenula uz vodu do mosta Horty i opet se vratila natrag. Sve to vrijeme zvonila su sva zvona, a na obalama Dunava sabralo se nepregledno mnoštvo od blizu milijun vjernika, dobrim dijelom u organiziranim skupinama koje su pjevale crkvene pjesme. Megafonima su prenošene kratke propovijedi, crkveno pjevanje i sviranje orgulja iz Muzičke akademije.

Bio je to veličanstven i nezaboravan prizor kada se veliki dio Budimpešte pretvorio u sjajno ukrašen hram. Osobito su bili svečani trenutci kad je brod prolazio mimo kraljevskoga dvora, a kardinal legat dijelio je blagoslov s Presvetim. Procesija se iskrcala na Trgu junaka i krenula natrag u baziliku sv. Stjepana.

<u>ČETVRTI DAN KONGRESA:</u> Pozdrav Hrvata na svečanom zasjedanju Kongresa

U 16 sati bilo je drugo međunarodno zborovanje na kojem je predavanje održao bivši ministar Kallay, a nakon njega govorio je američki predstavnik katoličkih novinara gosp. Joseph Scott.

Poslije toga su govorili predstavnici različitih delegacija i to ovim redom: Litva, Meksiko, Monako, Italija, Talijanska Istočna Afrika, Rusija, Portugal, Rumunjska, Španjolska, Švicarska i Turska.

Redoslijed govornika dogovoren je izvlačenjem. U ime Hrvata katolika Euharistijski kongres pozdravio je dr. Eduard Miloslavić, profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu, zatim honorarni profesor pastoralne medicine na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, nekoć profesor patologije i bakteriologije na Marquette University u Milwaukkeeju (SAD) te bivši docent patološke anatomije na sveučilištu u Beču.

Zajednička pobožnost hrvatskih hodočasnika

Na ulicama Budimpešte nije u dane kongresa bila rijetkost čuti hrvatsku riječ. Na ovaj je euharistijski kongres doputovalo više od 2.000 hrvatskih hodočasnika.

Oni su 27. svibnja navečer opet u kapucinskoj crkvi obavljali zajedničke pobožnosti kao pripremu za veliko noćno klanjanje katoličkih muževa pod vedrim nebom na Trgu junaka, kojom prigodom je propovijed na temu *Euharistija i život* održao šibenski biskup dr. Jerolim Mileta.

Noćno klanjanje katoličkih muževa

U isto je vrijeme na Trgu junaka održano noćno klanjanje katoličkih muževa. Oko sto tisuća vjernika skupilo se i dočekalo ponoćnu misu i zajedničku pričest.

U ponoć je kardinal Izidor Goma y Tomas, primas Španjolske i nadbiskup Toleda, predvodio svečani pontifikal koji je s adoracijom nastavljenom nakon misnog slavlja bila jedan od najveličanstvenijih prizora čitavog ovog nezapamćenog euharistijskog slavlja.

Tri golema stadiona bila su puna katoličkih muževa pripadnika desetaka nacija sa svih strana svijeta. Može se

sigurno kazati da je više od pola milijuna katoličkih muževa pristupilo noćas zajedničkoj sv. Pričesti i pribivalo pontifikalnoj ponoćki.

Za vrijeme pobožnosti i slavlja prenošene su na radijskim postajama i megafonima pobožne pjesme i kratki nagovori na svim jezicima svijeta. Među ostalima, prenošena su i kratka razmatranja na hrvatskom jeziku koja je, kao i svih kongresnih dana, zborio isusovac o. Karlo Grimm.

PETI DAN KONGRESA

U subotu 28. svibnja u 7 sati je za hrvatske hodočasnike u kapucinskoj crkvi Svetu Misu slavio dubrovački biskup dr. Josip Marija Carević, a propovijed na temu *Euharistija i život* održao je dr. Jeronim Mileta.

U 11 sati primio je Papin legat kardinal državni tajnik Eugenio Pacelli u posebnu audijenciju sve hrvatske biskupe koji su sudjelovali na kongresu u Budimpešti. Njima se pridružio i mariborski dr. Ivan Jožef Tomažič. U ime svih biskupa kardinala Pacellija je pozdravio hrvatski metropolit i nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac.

Tijekom dana nadbiskup Stepinac sudjelovao je na međunarodnom sastanku bivših pitomaca Papinskog rimskog zavoda Germanicum-Hungaricum. Bili su na tom sastanku i biskupi dr. Josip Srebrnić, dr. Josip Marija Carević, sveučilišni prof. dr. Josip Marić i drugi.

Svečano zborovanje hrvatskih hodočasnika

U 11 sati održano je hrvatsko zborovanje na kojemu su govorili mons. dr. Milan Beluhan, kanonik u Zagrebu, na temu *Ciljevi Euharistijskog pokreta*, mons. Ivan Sečkar, kanonik u Đakovu, na temu *Nedjeljna sv. misa u životu župe* te dr. Ladislav Vlašić, liječnik iz Sombora, na temu *Današnja omladina i Presv. Euharistija.*

Nakon audijencije kod Papina legata zborovanje su posjetili dr. Alojzije Stepinac te biskupi Jerolim Mileta i Pavao Butorac.

Prije završnoga govora hrvatskoga metropolita nekoliko je zahvalnih riječi izrekao mons. dr. Vjekoslav Wagner barunu Škerlecu, izaslaniku Centralnog kongresnog odbora, zahvaljujući u ime Hrvata na svemu, a posebno na tome što su Hrvati na kongresu bili primljeni kao narod ravnopravan najvećim narodima. Zatim je pročitao i svoje riječi što ih je zapisao u spomen-knjigu kongresa, a koje glase: "Hrvati su neizmjerno zahvalni što su na Svjetskom euharistijskom kongresu u Budimpešti primljeni kao narod u svemu ravnopravan svakom pa i najvećem narodu."

Okupljeni su taj zaključak popratilo burnim odobravanjem. A isto tako burno pozdravljen je i dolazak hrvatskoga metropolita dr. Stepinca, koji je hrvatsko zborovanje zaključio ovim riječima:

"Dvije su sile u svijetu koje mogu okupiti ljude i narode. Prva sila je mržnja, ali narodi koji se za njom povedu, vode sami sebe u propast. Druga je sila ljubav koja ujedinjuje, izmiruje i zbližava narode, tako da oni sebi mogu graditi sretan i trajan život u budućnosti."

Potom je poželio da Hrvati hodočasnici koji su sudjelovali na Euharistijskom kongresu u Budimpešti tu ljubav, koja je ovdje imala svoje slavlje, ponesu kući i da je šire na što veću vremenitu i vječnu svoju sreću.

Hrvatski je metropolit zahvalio hodočasnicima koji su došli na ovaj kongres, zatim Centralnom kongresnom odboru u Budimpešti na njegovoj skrbi za hrvatske hodočasnike te domaćem hrvatskom kongresnom odboru na trudu i radu oko ovog hodočašća.

Ovo zaključno hrvatsko zborovanje završeno je pjesmom *Do nebesa nek se ori!*

GLAVNI KONGRESNI DAN

U nedjelju 29. svibnja odvijale su se glavne svečanosti 34. euharistijskog kongresa u Budimpešti. U 6 sati ujutro počelo je veliko zborovanje 25.000 članova mađarske katoličke seljačke omladine, a u 8 sati u redu i disciplini ulazilo je oko pola milijuna vjernika na kongresni prostor. Slijedila je procesija svećenika, kanonika, prelata, biskupa, nadbiskupa pa kardinala s pratnjama i konačno apostolski legat kardinal Eugenio Pacelli uz posebnu veliku pratnju.

Pjevao je zbor Saveza pjevačkih društava od 1200 članova, a korale je odgovarao zbor sastavljen od 500 bogoslova. Sudjelovala je i *Scola Cantorum Sabariensis.*

Kad je pročitana poslanica, ušla je povorka noseći uz asistenciju i svijeće šest prekrasno izrađenih zavjetnih kovčega sa svetom pričesti. U svakom kovčegu bilo je po 66 kaleža posvećenih hostija. Svećenici su primili kaleže i svaki od njih ušao na određeno polje trga i dijelio sv. Pričest.

Nakon Svete Mise, koja je na trg prenošena megafonima, radiovezom je iz Castel Gandolfa prenesen latinski govor i blagoslov Svetoga Oca. Govor je preveo biskup Zoltani Meszelényi. Papin legat je potom podijelio papinski blagoslov za postignuće potpunoga oprosta, a zatim je pola milijuna vjernika srčano zapjevalo Kongresnu himnu.

Veličajna euharistijska procesija

Poslije podne je glavnim ulicama Budimpešte prošla euharistijska procesija. Na čelu velike procesije stupao je veliki odred policijske konjice na lijepim bijelim konjima. Iza toga išli su konjanici u zelenim uniformama skupa s glazbom i zastavom. Slijedilo je nepregledno mnoštvo skauta i viteških društava u slikovitim nošnjama. Bio je tu veliki broj muške i ženske školske omladine. Svaki zavod i škola imali su svoju vlastitu

odoru. Slijedio je veliki broj članova i članica Marijinih kongregacija, također je u posebnim odorama, te različita druga vjerska društva.

U procesiji se isticala skupina sa simbolima Euharistije. Djevojačka društva Katoličke akcije nastupila su u narodnim nošnjama i u odorama s kombiniranima papinskim bojama. Iza njih su nastupila vrlo brojna društva katoličkih gospođa. Katolička radnička omladina također je nastupila u lijepom broju i u jednoličnim odijelima sa svojim zastavama i glazbama. Poštari, željezničari, žandari i vatrogasci nastupili su u vrlo velikom broju i u uzornom redu. Skautska glazba predvodila je izvanredno velik broj katoličkih akademičara, koji su nastupili u dvije skupine, jer su studenti sportaši išli odvojeno. Austrijski katolici su bili odsutni, ali je zato u procesiji nošen golemi križ koji su prije šest godina prilikom proslave sv. Emerika poklonili Tirolci gradu Budimpešti. Taj je križ nosilo dvadesetak ljudi.

Povorka časnih sestara svih redova bila je vrlo velika, a iza nje je koračala velika skupina ministranata s crvenim kapama, "biretima" na glavi, poput malih kanonika. Nakon njih su koračale skladne skupine djece i omladine u viteškim svečanim odijelima, a zatim golemo mnoštvo svećenika i redovnika.

Presveto je uz gusti špalir počasne straže nosio sam kardinal legat. Iza njega je koračalo 14 kardinala, a iza njih nadvojvoda Josip, gđa Horthy, vlada, predstavnici parlamenta i Gornjeg doma, a iza toga Kongresni odbor i velik broj odličnika u slikovitim nošnjama i u pratnji svojih husara koji su nosili obiteljske zastave. Sve su te skupine predstavljale živahan i nezaboravan prizor sklada, reda i slikovitosti, a mora se priznati i velike pobožnosti.

Potom su svrstane koračale skupine pojedinih naroda. Prvi su išli hodočasnici iz susjednih država: Poljaci u vrlo velikom broju i lijepo organizirani; iza njih Slovaci u vrlo lijepom broju, a onda Hrvati, nažalost, bez posebnih natpisa i oznaka, a zatim Slovenci i drugi narodi. Brojno su bile zastupane sve velike zapadne katoličke države, a moglo se vidjeti i zanimljive delegacije Kineza, Japanaca, Etiopljana, Indijaca, itd.

Sve je to mnoštvo u gustim redovima nekoliko sati prolazilo budimpeštanskim ulicama unutar gustoga špalira sastavljenoga od milijunskog mnoštva. Povorka se kretala prema Trgu junaka. Premda je provalio jak pljusak, procesija se nije razišla. Vjernici su mirno nastavili hodati dalje dok se svi nisu sabrali na Trgu junaka. Tamo je odmah podijeljen blagoslov, a završni govori su otpali, pa su tek navečer održani na radiju. Tako je otpao i završni veličanstveni prizor Euharistijskog slavlja, ali su sabranost i pobožnost vjernika u času blagoslova, kad su stotine tisuća klečale u vodi i blatu, primajući blagoslov. Slika završnoga blagoslova nije možda bila toliko dojmljiva oku, koliko je bila privlačna unutarnjom ljepotom koju pruža vjera i ispovijedanje vjere bez obzira za žrtvu.

Završni govor kardinala legata

Nakon kardinala Szeredija zaključne je misli izgovorio Papin legat kardinal Eugenio Pacelli. Iz podužega govora evo nekoliko aktualnih misli.

"Spasitelj je svojim izabranicima dao milosti, ali im je naložio i teški i odgovorni teret apostolata. On im ujedno šalje nadnaravnu silu da ga izvrše. 'Vi ćete se krstiti Duhom Svetim ne dugo poslije ovih dana' (Dj 1,5). 'Primit ćete silu kad dođe na vas Duh Sveti i bit ćete mi svjedoci do kraja zemlje' (Dj 1,8). /.../ *'Eritis mihi testes!'*[2] - to je putni pratilac Euharistijskoga Spasitelja svakome od vas, predragi u Gospodinu, u trenutku kad se ova *'solemnitas solemnitatum'* ('svečanost nad svečanostima') počinje utišavati, kada se ova silna struja hodočasnika priprema za povratak.

Svijet koji ste bili ostavili kad ste napuštali domovinu, opet ćete naći onakvim kakav je bio kad ste ga ostavili. Vi sami pak ne smijete se vratiti bez svete i do kraja odlučne volje da se nutrinom ne ćete naći s tim svijetom, nego da ćete se preobraziti u duhu i po srcu Onoga, kome su bili posvećeni ovi jedinstveni dani. Neka ova apostolska zadaća - primjerena tamnoj zbiljnosti - bude s onu stranu svih ljudskih računa. Onaj koji nam predaje tu svetu zadaću, tu obvezujuću misiju, ne će kao ni u prvim danima kršćanstva, tako ni današnjoj generaciji uskratiti duhovsku milost za obnovu svijeta, ako bude moljena u ispravnoj zamisli i u duhu prvog cenakula.

'Eritis mihi testes!' - ovdje na stepenicama oltara, u svetom krugu Euharistije ponovno nam je došao u sretnu svijest *'magnum pietatis sacramentum'*,[3] sjedinjenje s Kristom i uzajamno sjedinjenje u Kristu kao nezaslužena milost, kao neprocjenjiv dar, kao obvezujući životni zakon. Što bi bilo od svijeta, što od čovječanstva kad bi iz takovih događaja potekli zaključci obuzeli cjelinu vjernika?"

Opisujući potom stanje čovječanstva reče: "Gdje ima u povijesti čovječanstva vrijeme koje bi se dalo usporediti sa sadašnjim po veličini zadaća koje se na nj stavljaju, po nejedinstvenosti pogleda na označene putove, po protivštinama uvjerenja i nazora, po tvrdoglavoj strastvenosti već zapaljenih ili na borbu spremnih objašnjavanja? Da se ti gigantski, gotovo demonski kontrasti svladaju ili da se barem bitno ublaže i sa samim zemaljskim sredstvima bio bi to Sizifov napor."

Govoreći potom o ulozi Crkve u tim prilikama, kardinal legat, je napomenuo sljedeće: "Crkva nije za to pozvana da zalazi u zemaljske stvari i svrhe stranaka

2 Bit ćete mi svjedoci!

3 Sakrament neodoljive pobožnosti.

koje dolaze u pitanje kod provedbe problema koje nameće nužda sadašnjega stanja. Njezina služba istini, njezin svjetski apostolat ljubavi isključuje svako sužavanje njezine misije u smislu jednostranog priklanjanja. U praktičkom oblikovanju svoje sudbine i sreće ide svaki narod unutar okvira povučenog planom stvaranja i Otkupljenja slijedeći nepisane zakone i uvjete koji potiču, a često upravo propisuju njegove snage, njegove naklonosti, njegove osebujnosti, njegove životne potrebe, njegovu sigurnost i njegov sveukupni stav. Ako ostaje osigurano poštivanje Božjih zakona i spas duše, slijedi Crkva te često različite putove naroda k njihovim svrhama."

Govorio je zatim kako je najveći dar društvenoj zajednici ostvarenje pravog sklada između zemaljskog i vječnog cilja ili barem utoliko da se zemaljski cilj vječnom ne protivi.

A onda je, u želji da sudionici ovoga Međunarodnog euharistijskog kongresa slavlja *'vinculum amoris'* ponesu u rastrgani svijet i život. Opet je naglasio Kristove riječi *Eritis mihi testes!* kao "oproštajne Spasiteljeve riječi učenicima i također oproštajne riječi i za nas, koje On kao apostol, kao glasnik zapovijedi ljubavi upućuje današnjem svijetu punom mržnje i bez ljubavi".

Zaključujući ovaj Euharistijski kongres kardinal legat je uputio Bogu toplu molitvu u kojoj je zatražio da zavladaju ljubav i mir ovim mislima: "Daj da zasja duga mira između Tvoje Crkve i zastupnika državnoga autoriteta na najbolje dobro čovječanstva i za povećanje Tvoga kraljevstva među narodima, za mir istine i pravde, mir pravednosti i vjernosti, mir koji može postojati pred Tvojim sveznajućim i neprevarljivim okom i koji je jedini vrijedan toga imena."

Kardinal legat je Euharistijski kongres zaključio riječima: *"In Te, Domine, speravi, non confundar in aeternum!"*

Pozdrav hrvatskim hodočasnicima na ispraćaju

Kad su završile svečanosti Kongresa, hrvatski su se hodočasnici zaputili u domovinu. Posebni vlak s hrvatskim hodočasnicima stigao je drugo jutro na granicu u Đekenješ gdje ga je dočekalo mnoštvo tamošnje omladine, okupljene pod zastavama svojih vjerskih društava te je naše hodočasnike iskitila obiljem poljskoga cvijeća. Posebno su pozdravili biskupa Jerolima Miletu koji je putovao ovim hodočasničkim vlakom.

Potom su svi Hrvati na hrvatskom, a Mađari na mađarskom jeziku otpjevali himnu Euharistijskog kongresa.

Hrvati pod nadzorom režima

Režim Kraljevine Jugoslavije nije bio zadovoljan što će hrvatski biskupi i vjernici u velikom broju sudjelovati na Euharistijskom kongresu u Budimpešti. U strahu da će "kongres biti upotrebljen za veličanje ideje Sv. Stevana" i "manifestovati privrženost habsburškom domu", odredio je za svoje državljane poduzeti "potrebne mere".

O takvom je stavu vlade dr. Antun Korošec, ministar unutarnjih poslova Kraljevine Jugoslavije, posebnim pismom izvijestio zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca 26. ožujka 1938. i upozorio ga da povede brigu o "političkoj atmosferi koja se stvara oko ovog Euharističkog kongresa i da, ako nadjete za celishodno, obratite pažnju na ove pripreme i Glavnom odboru Euharističkog kongresa u Budimpešti".

Ove i druge objede i pritužbe na političku nezrelost hrvatskih katolika sudionika na 34. euharistijskom kongresu u Budimpešti, kroničar je u Nadbiskupskom dnevniku popratio sljedećim riječima:

"Naša vlada bojala se da će Hrvati ondje manifestirati privrženost Habsburgovcima, napose zato što je drugi dan Euh. kongresa bio dan sv. Stjepana. Zato su se Hrvati morali vratiti kući odmah u noći nakon završetka kongresa."

Euharistijske svečanosti u Zagrebu

Posebnim euharistijskim svečanostima u zagrebačkoj katedrali i velikim zborovanjem pred katedralom 29. svibnja 1938. pridružio se hrvatski katolički Zagreb završnom slavlju Međunarodnog euharistijskog kongresa u Budimpešti.

Zahvaljujemo mons. Ferdinandu PRATZNERU, tajniku Papinskog odbora za međunarodne euharistijske kongrese u Rimu, za posudbu fotografija iz Arhiva spomenutog Odbora, snimljenih na 34. međunarodnom euharistijskom kongresu u Budimpešti od 25. do 29. svibnja 1938., za opremanje knjige *Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca* i ovaj članak u našemu *Glasniku*.

Ringraziamo il Rev.mo mons. Ferdinand PRATZNER, Segretario del Pontificio Comitato per i Congressi Eucaristici Internationali a Roma per averci dato alcune fotografie conservate nell'Archivio del Comitato e scatate durante la celebrazione del 34. Congressso Eucaristitco Internazionale a Budapest dal 25 al 29 maggio 1938., per inserirle nel libro *L'Evangelizazzione eucaristica dell'Arcivescovo Alojzije Stepinac* e questo articolo nel nostro *Messaggero*.

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima Glasnika koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

Hrvatski duhovni uzori

Ivan Merz: Čovjek europskih dimenzija

Piše: Mihály Szentmártoni S. J.

Dr. Ivan Merz (1896.-1928.)

"Katolička vjera je moje životno zvanje!"

Uvod - Sveci su uvijek blago čitave Crkve, pa i onda ako rastu na točno određenom nacionalnom tlu. Ovo posebno vrijedi za Ivana Merza, našega čovjeka, koji je u svojoj osobi nosio sve one vrijednosti o kojima sanja ujedinjena Europa u nastajanju. Stoga, ako Hrvatska i Bosna i Hercegovina još nisu formalno u njoj, s ponosom možemo reći da smo već poslali našu 'osobnu kartu' s kojom se legitimiramo: Ivana Merza. Smijemo biti ponosni na njega; ponos se rađa iz predodžbe o velikoj vrijednosti koju čovjek cijeni. Ali, da bismo mogli biti ponosni na Ivana Merza, moramo ga poznavati. Ovaj susret ima svrhu bolje upoznavanje toga izvanrednoga čovjeka, izvanrednoga ne toliko po izvanjskim podatcima njegova relativno kratkoga života, koliko po tajnama njegove duboke duhovnosti.

Život - Ivan Merz rođen je 16. prosinca 1896. u Banjoj Luci. Njegov otac Mavro bio je njemačkoga podrijetla iz Pilsena (Češka), u to doba šef željezničke postaje u Banjoj Luci. Majka Tereza Mersch, rođena je u Nagy Kanizsi (današnjoj Nagykanizsi) u Madžarskoj, od majke Židovke. Maloga Ivana krstio je u očinskoj kući vojni kapelan Petar Andrassy tek 2. veljače 1897. Budući da su roditelji bili samo civilno vjenčani, njihov je sin po crkvenom pravu bio upisan u registar krštenih kao nezakonito dijete. Da ova mrlja ne bi pratila Ivana cijeloga života, kapelan Andrassy nagovorio je roditelje da se vjenčaju crkveno. Mama Tereza bila je krštena, brak crkveno sklopljen 17 siječnja 1899. i tako je Ivan postao 'zakonito' dijete.

Ivan je rastao u očinskoj kući gdje su ga roditelji odgajali za 'pošten život', što je značilo u prilično liberalnom duhu. Roditelji su tek kasnije, upravo pod Ivanovim utjecajem, započeli živjeti ozbiljnijim kršćanskim životom.

Nakon osnovne škole Ivan je nastavio školovanje u Realnoj gimnaziji u Banjoj Luci. Imao je 16 godina kad je upoznao Gretu, djevojku lijepu i nadarenu, kćerku jednoga šumara. Često su se susretali, čitali zajedno i raspravljali o povijesti i literaturi. Djevojka se, međutim, ubila i to je u Ivanu izazvalo veliku krizu, kako sam opisuje u Dnevniku. Počeo je ozbiljnije razmišljati o ljubavi, ali i o životu kao takvom. Ivana je dugo mučio osjećaj krivice zbog djevojčina samoubojstva, no njegov duhovnik i ispovjednik o. Vrbanek, posvjedočio je da je Ivan bio bez ikakve krivnje i da je njihova relacija bila bez grješnoga odnosa.

Na Ivanov duhovni razvoj silan je utjecaj imao dr. Ljubo Maraković, njegov profesor književnosti, uvjereni katolik i književni kritik. Upravo ga je Maraković nagovorio da počne pisati Dnevnik.

Nakon izvrsnoga ispita zrelosti, Ivan je trebao odabrati profesiju. Imao je mnogo naravnih talenata za različita zvanja. Od mladosti je naginjao profesorskom zvanju, no roditelji, osobito majka, imali su drugačije planove za Ivana; htjeli su da ostvari vojnu karijeru, poput njegova oca. Imali su i jedan drugi razlog za to; Ivan je od djetinjstva imao slabašan vid, pa su se roditelji nadali da će kao časnik manje upotrebljavati oči za čitanje nego kao profesor. I još treći razlog: upravo je izbio I. svjetski rat, a Ivan je stasao za vojsku. Ako se upiše na vojnu akademiju, mislili su roditelji, ne će odmah biti poslan na frontu. Roditelji u stoga odlučili poslati ga na vojnu akademiju u Wiener Neustadt.

Bila je to velika žrtva za Ivana, ali da ne ražalosti roditelje, poslušao je. Otputovao je 12. studenog 1914., položio prijamni ispit i bio primljen kao kadet. Iz Dnevnika možemo saznati njegovo duševno raspoloženje: "Ušao sam u Vojnu akademiju, a to znači da moram postati dobar vojnik. Ali ja sam sasvim drugačiji. Nikad nisam imao volju da postanem vojnik, ali da olakšam život roditeljima, došao sam ovamo. Ovdje nema pravih vojnika. Bog nije njihov ideal. Oni uglavnom preziru vjeru,

to mi je postalo jasno čim sam ih prvi put susreo. Moja vjera i misli o ljepoti, općenito moj život vjere kao da slabi. Ne mogu ići na Ispovijed koju toliko želim. Nisam nikad mislio da može biti takvih ljudi... Prolazili su me srsi i plakao sam..."

Ivan je proveo božićne blagdane u Banjoj Luci gdje je uspio uvjeriti najprije oca, a onda i majku, kako nije prikladan za vojničku karijeru. Roditelji su pristali i Ivan je napustio Vojnu akademiju. Da bi udovoljio majci, upisao je pravo, a ne filozofiju. Pohađao je predavanja na pravu, ali mimo znanja roditelja, pohađao je i tečajeve na filozofiji u nadi da će jednoga dana postati profesorom. S očevim dopuštenjem 1916. napušta pravo i prelazi na filozofiju. Uz filozofiju, Ivan studira i njemački i francuski jezik te književnost.

Kad je iz jedne malograđanske sredine stigao na bečko sveučilište, izbliza je mogao upoznati 'znanstvenu' i stvarnu bezbožnost i njene tragične moralne posljedice za društvo. I premda je bio uvjereni katolik, odlučio je sebi do kraja razjasniti vlastita uvjerenja. Nije se radilo o sumnjama, kako često napominje u Dnevniku, nego o reakciji intelektualca na pojavu nevjere i nemorala. Njegova vjera iz razdoblja djetinjstva, koja se temeljila na autoritetu roditelja i učitelja, postupno je sazrijevala u vjeru odrasloga čovjeka.

U ljeto 1915. Ivan je pozvan u vojsku, a u veljači 1916. poslan u Lebring kraj Graza. U studenom 1916. poslan je u Seewiesen na tečaj skijanja i vođenja vojnika po brdima. Bio je izvrstan skijaš.

Po završetku rata vratio se u Beč gdje je pored intenzivnoga studija filozofije postao djelatan u socijalnom radu i u studiranju i širenju osnovnih postavki Katoličkoga pokreta. U listopadu 1920. otišao je u Pariz na filološko usavršavanje. I ovdje mu je život bio pun peripetija, ali je studij sretno dovršio pa se 1922. vratio u Zagreb za profesora francuskoga i njemačkoga jezika u Nadbiskupskoj gimnaziji, gdje je ostao do smrti.

Zvanje - Ivan Merz otkrio je da mu je zvanje biti katolički laik, neoženjen, odgojitelj mladih. Svijest o tome postupno je sazrijevala u njemu. U mladosti je Ivan razmišljao o ženidbi, imao je 'djevojku', koja se, nažalost, ubila što je Ivana dugo mučilo. Ali, odluku da se neće ženiti, nije donio zbog toga.

Razmišljao je i o tome da stupi u Družbu Isusovu. Godine 1923. za blagdan Svih svetih obavio je trodnevne duhovne vježbe pod vodstvom svoga ispovjednika o. Vrbaneka, koji o tome bilježi: "Zbog bolesti očiju nisam mu mogao savjetovati da stupi u Družbu Isusovu, premda je o tome već ozbiljno razgovarao s o. Provincijalom". Prva dva dana Ivan je preživio u dubokoj duhovnoj suši, ali stalno zazivajući svjetlo. Trećega dana, za vrijeme razmatranja o 'Dvjema zastavama' odjednom mu se vratila smirenost i vedrina i spoznao je ono o čemu će pisati 7. studenog 1923.: "Služit ću Bogu kao korektor u katoličkim organizacijama... Bit ću posrednik između katoličkih pokreta drugih zemalja i naše..." A zadaća koju je Ivan preuzeo kao životno poslanje nije bila ni lagana ni ugodna; zahtijevala je jasne principe, ogromnu duševnu i psihičku energiju, široku kulturu, duboko poznavanje izvora i veliku ustrajnost.

Ako netko čita samo suhoparne njegove životopisne podatke, može lako stvoriti krivu predodžbu o 'malom životu'. Međutim, jedna od neobičnih karakteristika Ivana Merza bila je ta što je na neki način živio 'dvostrukim životom', u plemenitom smislu te riječi. Izvana je živio životom normalnoga dječaka, mladića, ali iznutra je bujao njegov neobično bogat duhovni život, tako dobro skriven da su se čak i najbliži suradnici iznenadili kad su prvi put čitali njegove zabilješke.

Osobnost - Ivan Merz bio je srednje visine, plave kose, plavih očiju, visoka čela, lice mu se blago sužavalo prema dolje; bio je mršav, okretan, vrat mu je bio nešto izdužen, prsni koš izdužen, uzak i ravno građen (nije bio 'športski tip'), zglobovi fleksibilni, koža nježna, mišići jedva vidljivi. Sudeći po vanjštini, mogli bismo ga uvrstiti među astenične osobe. Međutim, ovo relativno krhko tijelo skrivalo je snažan karakter. Poznanik njegov iz Beča ovako ga opisuje: "Ugodan čovjek, smiren, fin, uljudan, razborit, miran i ozbiljan. Crpio je svoju životnu energiju iz vjere, iz molitve, iz Euharistije. Veličina dr. Merza sastoji se u čistoći savjesti i srca koja je upravo ižarivala iz njega".

Jedan drugi znanac opisuje svoj prvi susret s Merzom ovako: "Onaj prvi susret neobično me se dojmio. Činilo mi se da je preda mnom čovjek vrlo blaga karaktera, gotovo kao u djeteta, ali koji je istovremeno čvrsto formiran, odlučan, koji zna što hoće. Ova karakteristika Merzove osobnosti, tj. ova prividna suprotnost, koju sam uočio pri prvom susretu, nije bila netočna, naprotiv, i kasnije sam uvijek nanovo dolazio do zaključka da neobičnost Merzove osobnosti leži upravo u suživotu ovih dviju na prvi pogled nespojivih karakteristika: blagosti i jakosti".

Dnevnik - Dnevnik Ivana Merza pravo je blago autobiografske literature i bez pretjerivanja ga možemo svrstati u red autobiografija sv. Augustina, sv. Tereze Lisieux i Charlesa de Foucaulda. U njemu Ivan analizira s razoružavajućim realizmom svoja duševna stanja, svoje nutarnje borbe, svoja traganja za ljubavlju, za smislom života i smrti. Budući da su njegovi dnevnici i stilski vrlo lijepi, može poslužiti kao duhovno štivo mnogima, ne samo mladima.

Neobična je zrelost koja se prepoznaje u njegovim analizama. Bio je još srednjoškolac, jedva 17-godišnjak, kad je započeo pisati dnevnik i začuđuje velika erudicija, istančan ukus u literaturi, umjetnosti, a osobito u jasnoći opažanja i analiziranja svojih nutarnjih doživljaja. Dnevnik je prvorazredni dokument duhovnoga uspona Ivana Merza, pod vodstvom Milosti.

Duhovnost - Jedna od značajki duhovnosti Ivana Merza postupan je i ustrajan rast u krjepostima. Moguće ga je pratiti upravo na primjeru njegove vjere, koja se postupno transformirala od 'estetskoga katoličanstva' preko životnoga principa koji je izrazio aut catholicus aut nihil, pa sve do zrele vjere predanja, koja prihvaća i patnju i preranu smrt.

Vjera. - Među 'potpornim stupovima' njegove vjere možemo spomenuti pobožnost prema Isusovoj patnji, prema Euharistiji i prema Presv. Srcu i Majci Božjoj. S obzirom na njegovu pobožnost prema Presvetoj Euharistiji, jedan suvremenik ga je ovako opisao: "Neobična je stvar da je sv. pričest za Ivana uvijek bila izvorom velike radosti".
U svom Dnevniku Ivan bilježi: "Jučer sam se pričestio i tako sam radostan da mi se čini kako se ne bih trebao ražalostiti ni u najvećim teškoćama...".

Vlč. Ivan Reparinac, župnik u Mississagui, pozdravlja braću svećenike i vjernike na proslavi Stepinčeva u Župi hrvatskih mučenika 11. veljače 2007.

Njegova pobožnost prema Majci Božjoj doživjela je svoj preokret za vrijeme hodočašća u Lurdu, a kasnije se očitovala u dnevnom moljenju krunice, što je često činio držeći krunicu u džepu. U Lurdu je Merz doživio snažno iskustvo koje je opečatilo njegov daljnji život: lurdskim je čudesima dokazivao postojanje nadnaravnoga svijeta. Nadalje, u Lurdu je otkrio i vrijednost hodočašća, koja je smatrao najboljom školom molitve.

Merzova je duhovnost izrazito kristocentrična. Majci je pisao: "Osim toga, poznato ti je da su me život u Beču, zatim rat, onda studiji i konačno Lurd sasvim uvjerili u istinitost katoličke vjere i zbog toga se sav moj život okreće oko Krista Gospodina".

Jedna specifična crta njegove duhovnosti jest odanost Crkvi i Papi. Kard. Franjo Šeper ovako je opisao Merza: 'čovjek enciklika'. Za njega je Papina riječ bila sveta i tražio je od svakoga da proučava enciklike. I po tome je on neobično aktualan primjer - ne samo laicima nego i mnogim svećenicima i redovnicima - da više vremena posvete i više poštovanja iskažu Papinim riječima i naučavanju.

Jakost. - Ivan je bio 'jak čovjek': jak u karakteru, u volji, u patnji. Čitajući događaje unutar katoličkoga pokreta u Hrvatskoj i oko njega, njegovo je poslanje bilo - trajna borba. Postoji vid Ivanove jakosti koji se manje spominje, ali je zahtijevao herojsku krjepost, a to je jakost prema vlastitoj majci. Njegova majka nije razumjela i nije s Ivanom dijelila njegove mladenačke ideale, smatrala ga je sanjarem, htjela je da bude 'normalan, da se oženi'. U jednom pismu teškim riječima izražava svoje neslaganje: "Hans! Ti si na krivom putu. Ne može se raditi samo sa strancima, a zanemariti sebe. U čemu se sastoji dobrota ako voliš sve studente, a zanemaruješ svoje? Raditi samo za druge nesreća je u sebi, ali i za obitelj. Hans, mi smo te izgubili prvi put kao dječaka kada je Maraković uzeo u ruke nezrelog dječaka! On ti je oduzeo sve što je bilo ljudsko tako da je sretno, bezbrižno, drago dijete postalo trajan izvor zabrinutosti... Hans! Ti si mlad, ti si učen, ti si dobar, ti imaš oštru pamet. Odbaci sve ono što si preuzeo kao nezrelo dijete. Radi, Hans! Polaži ispite! Stvori si gnijezdo i tvoj dom mora postati tvoja sveta radost. Onda ćeš moći raditi i za druge. Najprije ovo, onda sve ostalo. Pa onda Lurd! To je bila samo jedna epizoda tvog života, zaboravi je. Ne može se uvijek misliti samo na ono što nas potresa. Hans, redovnice nisu stvarne osobe! One ne misle, jer hoće da vjeruju!"

Ne treba mnogo mašte da se dočaraju osjećaji

nježne Ivanove duše pred ovakvim majčinim riječima. Trebalo je mnogo hrabrosti i duševne jakosti da se odupre majčinim željama i nastavi vlastitim putem. Ivanov odgovor je remek-djelo sinovske ljubavi i nježnosti, ali i duševne jakosti: "Katolička vjera je moje zvanje i ona to mora biti za svakoga čovjeka bez iznimke!"

Poruka i aktualnost - Ivan Merz je 'mladi katolik'; njegov je Dnevnik izvanredno svjedočanstvo izgradnje karaktera pod vodstvom Duha Svetoga; zbog toga je Ivan uzor svakom mladom čovjeku koji traga za svojim životnim putem, koji se bori za svjetlost vjere.

Ivan Merz je 'cjelovit katolik'; uzor svakom odraslom kršćaninu jer pokazuje kako vjera pomaže da se postigne ljudska punina.

Ivan Merz je 'europski katolik'; uzor europskom kršćaninu u jednom multietničkom i multireligijskom društvu. Austrijskoga podrijetla, po izboru Hrvat od majke mađarske Židovke, u vlastitoj je osobi sintetizirao otvorenost prema različitostima u nacionalnosti, kulturi i vjeri bez kojih ujedinjena Europa nema budućnosti.

Ivan Merz je 'zauzet katolik'; u sebi je ostvario sintezu između dubokoga duhovnoga života i intenzivne apostolske djelatnosti; uzorom je svakom laiku koji sudjeluje u poslanju Crkve.

U Sarajevu završen dodatni proces za beatifikaciju sluge Božjega Petra Barbarića

U prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata u Sarajevu održana je u petak 16. veljače 2007. pod predsjedanjem vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića zaključna sjednica Dodatnog biskupijskog postupka (processus suppletivus) u Kauzi beatifikacije sluge Božjega Petra Barbarića. Na sjednici su uz kardinala Vinka Puljića sudjelovali članovi posebnog crkvenog Sudišta imenovani za ovaj proces, članovi povijesne komisije u istom procesu, bivši i sadašnji kancelar nadbiskupije, mons. Ivo Tomašević i dr. Zdenko Spajić te dr. Božidar Nagy, vice-postulator koji je u toj službi naslijedio nedavno preminulog o. Vladimira Pribanića. Sjednici je bio nazočan i dipl. ecc. Stanko Barbarić, predstavnik rodbine sluge Božjega.

Kardinal Vinko Puljić predsjeda zaključnoj sjednici Dodatnog biskupijskog postupka u Kauzi beatifikacije sluge Božjega Petra Barbarića, u Sarajevu 16. veljače 2007.

U svome govoru na ovoj zaključnoj svečanoj sjednici kardinal Puljić je među ostalim naglasio kako nas je okupio mladić koji je umro prije 110 godina, a svjetlo njegova svetačkoga života traje do danas. Na kraju sjednice spisi procesa predani su kardinalu Vinku Puljiću, zapečaćeni i potom upućeni u Rim na Kongregaciju za kauze svetaca gdje će se proces nastaviti.

Informativni biskupijski postupak za proglašenje Petra Barbarića blaženim i svetim započeo je još u Sarajevu 1939. a dovršen je bio 1943. Međutim zaustavljen je zbog dolaska komunističkog režima, te oskvrnjivanjem njegova groba i sakrivanjem njegova tijela. Tek 1998. kada je gotovo čudom pronađen lijes s tijelom sl. B. Petra Barbarića, zakopan na nepristupačnom i neobilježenom mjestu u podrumskim prostorijama vraćene zgrade Travničkoga sjemeništa, proces je nastavljen.

U ovom dodatnom postupku, završenom nakon devet godina rada, trebalo je dokazati da je sve do sada postojao u narodu glas svetosti sluge Božjega Petra Barbarića. A to nije bilo teško učiniti jer je sve vrijeme od završetka 2. svjetskog rata, unatoč progonima i sprječavanjima od strane komunističkog režima, spomen i štovanje na sl. B. Petra Barbarića bilo u vjerničkom narodu ne samo sačuvano nego je i raslo; tako je sluga Božji, napose u Bosni, uživao i sada još više uživa glas svetosti i štovanje kao malo koji od hrvatskih kandidata oltara. To posebno pokazuju mnogi vjernici koji u velikom broju dolaze na mise koje se svakoga četvrtak u 11 sati služe u crkvi travničkoga sjemeništa gdje se nalazi grob sluge Božjega.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu djeluje "Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca". To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti Evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5.000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samog hrvatskog naroda, na temeljima 14-stoljetne katoličke baštine.

- **Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?**

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženoga Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti i širi Kristovu ljubav u sva područja javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

- **Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:**

Zajednica štovatelja BLAŽENOGA ALOJZIJA STEPINCA
10000 Zagreb, Kaptol 31
tel. (01) 4894 879

- **Svaki štovatelj blaženoga Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:**
  - za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve
  - za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi
  - za svoje osobne nakane i potrebe
  - za domovinu Hrvatsku i svakog čovjeka
  - za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegova proglašenja svetim.
- **Uz molitvu, svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:**
  - savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze
  - svjedočiti kršćanske istine u privatnom i javnom životu
  - surađivati s Postulaturom u promicanju Blaženikova glasa svetosti
  - sudjelovati svakog 10. u mjesecu u slavlju Sv. Mise ili molitvenom sastanku
  - darom i žrtvom pridonositi za uspješan dovršetak postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u Općinstvo svetih, za potrebe svoje i braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

Broj novih članova Molitvene zajednice blaženi Alojzije Stepinac

Godine 2004.: 38 novih članova; **godine 2005.**: 77 novih članova; **godine 2006.**: 149 novih članova; **do 15. ožujka 2007.:** 72 nova člana. Na blagdan Blaženikove smrti i spomendan njegove smrti **10. veljače 2007.** u Zajednicu se iz župe Donja Kupčina upisalo 30 novih članova.

POŽEGA - Novogradiška molitvena zajednica blaženog Alojzija Stepinca tradicionalno je 10. veljače hodočastila u Požegu na proslavu bl. A. Stepinca, suzaštitnika Požeške biskupije. Najprije su u Biskupskom domu u Dvorani bl. A. Stepinca razgledali izložbu fotografija i dokumenata o prognanim slovenskim svećenicima Mariborske biskupije, koje je prije 65 godina tadašnji zagrebački nadbiskup Stepinac primio u svoju nadbiskupiju, a 132 su bila smještena u požeškom konviktu.

Odavno se već u Krašiću nije skupio tako velik broj vjernika kao na Stepinčevo 2007. Ispunili su i prostor oko njegova kipa s južne strane župne crkve.

Nakon zajedničke krunice, u požeškoj crkvi sv. Lovre mariborski nadbiskup dr. Franc Kramberger, predsjednik Slovenske biskupske konferencije, slavio je središnje euharistijsko slavlje. Pozdravio ga je požeški biskup mons. Antun Škvorčević, naglasivši kako se raduje što je Katolička crkva u Hrvatskoj, posebno svojim služenjem ovdje u Požegi, mogla djelovati u teškim ratnim okolnostima za dostojanstvo i slobodu slovenskih prognanih svećenika. Izrazio je i tugu zbog teške činjenice da je NDH, koja je dala utočište tim svećenicima i osigurala njihovu prehranu, sedmoricu od njih pogubila u jasenovačkom logoru prije 65 godina. Nadbiskup Kramberger je rekao kako se tim slavljem želi oživjeti i utvrditi svijest o povijesnoj povezanosti Požege i Maribora do koje je došlo u teškim danima Drugog svjetskog rata. Dodao je kako su u ovoj požeškoj crkvi sv. Lovre prognani slovenski svećenici svaki dan slavili misu dok nisu bili postupno razmješteni po župama Zagrebačke nadbiskupije, veći dio čak po župama sadašnje Požeške biskupije. Nadbiskup Stepinac je dobročinstvom i ljubavlju povezao Crkvu u Sloveniji i Hrvatskoj dubokom vezom, nadahnut Evanđeljem, zauzet za čovjeka, vjeran Isusu Kristu sve do smrti.Na kraju svečanosti požeški je biskup mariborskom nadbiskupu darovao povećanu fotografiju prognanih slovenskih svećenika snimljenih na Malu Gospu u Požegi 1941. godine i lik blaženog A. Stepinca za uspomenu na posjet Požegi. Novogradiščani su zatim kratko porazgovarali s biskupom Škvorčevićem, darovali mu lijepu sliku u znak sjećanja na svoj tradicionalni posjet središtu biskupije, a zatim su molili pred oltarom u crkvi sv. Lovre u kojemu su moći blaženoga Stepinca.

Višnja Mikić, Požega

"Moderna socijalna knjižnica" - "MOSK"

Piše: dr. Boran IVASOVIĆ

Dr. Boran Ivasović, kao student na Institutu za teološku kulturu laika Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, napisao je 2006. godine diplomski rad na temu: "Za obnovu socijalnog poretka". Posvetio ga je "Najvećem sinu hrvatskog naroda XX. st. - blaženom Alojziju STEPINCU". U radu je prikazao djelovanje i sadržaj Mosk-a, "Moderne socijalne knjižnice". Mentor rada bio je dr. sc. Mirko Juraj Mataušić. S autorovim dopuštenjem čitatelje *Glasnika* upoznavat ćemo s najznačajnijim idejama koje su na društveni, socijalni, gospodarski i kulturni život u Hrvata za Kraljevine Jugoslavije izvršile publikacije prožete kršćanskim svjetonazorom i katoličkim socijalnim naukom.

2. Okolnosti nastanka MOSK-a

Posljedice Prvoga svjetskoga rata bile su vidljive na svakom segmentu života europskih naroda. Hrvati su ušli u novu zajednicu - Kraljevinu Jugoslaviju, u nadi da će im biti bolje. Kako su prolazili mjeseci, sve je razvidnije da o suživotu nema ni govora. Hegemonija beogradske čeršije bila je nepodnošljiva i za sve druge narode. Animozitet prema toj i takvoj politici kod naroda je razvijao netrpeljivost prema drugim etnicitetima. Svjesna pripadnost hrvatskom narodu bila je obrana od zatiranja vlastitih korijena. Crkva u Hrvata, promatrajući sve te pogibelji, preko laikata želi pokazati pravi put. Smatraju da je obnova socijalnoga poretka jedino rješenje jer pokazuje nedostatke kapitalizma, nacionalizma, komunizma i socijalizma. I zato pokreću MOSK da bi javnosti transparentnim metodama pokazali otkuda pušu opasni vjetrovi.

2.1. Političke okolnosti u Hrvatskoj i Europi

U godini izlaska MOSK-a politika pokazuje svoju patologiju, jer ključni su ljudi u njoj članovi raznih tajnih organizacija. Njih ne zanima moral, pravo i um u cilju ostvarivanja općega dobra. Samo ih revolucije, ratovi i mržnja vode u ostvarivanju njihovih ideologija. Za njih su bogovi rata postulat osvajanja i uspostavljanja moći. Što više prolivene krvi jamstvo je uspjeha njihova djelovanja. Tako postavljeni politički scenariji, da samo jedan može i mora biti gospodar svijeta, vodio je ka Drugom svjetskom ratu. Kapitaliste je zanimao samo profit, ne biraju metode u ostvarivanju istoga, jer pomoću njega žele uspostaviti globalnu vlast. Nacionalsocijalisti kroz rasističke poglede na svijet žele stvoriti novi svjetski poredak, i u ostvarivanju toga cilja najveću prepreku vide u komunizmu. Komunizam preko materijalizma želi uvesti diktaturu proletarijata u svim narodima svijeta, i tako postati globalni gospodar. A sva ta tri sistema žele riješiti 'židovsko pitanje', ali su im divergentne metode. Na europskom kontinentu u XX. stoljeću živjelo je oko 11 milijuna Židova.

"U Banovini Hrvatskoj živi krajem 1940. i na početku 1941. godine oko 24.000 Židova."[4] Vodeći predstavnici kapitalizma u političkom životu svojih vlada bili su masoni i cionisti, te su kao takvi služili Židovima u realizaciji i ostvarivanju države Izrael u Palestini, jer su jedino i samo takvu Židovi željeli, a to je za njih bilo rješenje 'židovskog pitanja'. Nacionalsocijalisti su to pitanje željeli riješiti holokaustom. Komunisti su im u SSSR-u nudili nov, neovisan i slobodan teritorij unutar njihove nove države kako bi se riješilo židovsko pitanje. Kako su Židovi SSSR-a bili u samom vrhu iste vlade, nisu se za to izjašnjavali, odnosno slijedili su volju cionista, što se potvrđivalo da su se u većim skupinama prebacivali u Palestinu, a iza Drugoga svjetskoga rata svi su željeli prijeći u Palestinu odnosno državu Izrael. Većina Židova u Hrvatsku je došla nakon 1918. godine, nakon neuspjele bune Bele Kune u Mađarskoj. S opljačkanim mađarskim zlatom iz mađarske riznice, vrtoglavo su osvajali financijske institucije, i penjali se na ljestvici državnih institucija. Bili su u većini članovi masonerije, komunističke partije i redom cionisti.

U Beogradu su također vodili glavnu političku riječ, na samom kraljevom dvoru, u vojsci, a nadasve u vladi. U takvom spletu društveno-političkih odnosa hrvatski narod pod vodstvom HSS-a teško je mogao ostvariti sve svoje želje. Atentatom 1928. godine na vodstvo HSS-a u skupštini Kraljevine Jugoslavije potvrđuje se da tajne organizacije, u ovom slučaju 'Crna ruka', ima svoje štitonoše u samoj vladi. Prema želji hrvatskoga naroda da si sam organizira i ostvari svoj san u formi svoje države, suprostavljaju se vanjski neprijatelji umreženi sa svim mogućim domaćim veleizdajnicima i izdajnicima koji su članovi tajnih organizacija. KP je stavljena izvan zakona, djeluje u ilegali, Ustaški pokret s vodstvom je izvan domovine, HSS se žilavo bori na političkoj sceni za uspostavu banovine Hrvatske. Katolički laikat maksimalno je mobiliziran, ali je politički neorganiziran.

4 Stjepan Ratković, Zemljopisni pregled Banovine Hrvatske, Zagreb, 1941., str. 45.

Unutar HSS-a i katoličkog laikata u samom vrhu su tzv. 'spavači', 'doktori difuznog terorizma', čekaju upute svojih centrala da krenu u realizaciju scenarija ispisanoga puno ranije. Jedino vođeni mržnjom koja, terorom i revolucijom, vodi k ratu, u kojem oni ostvaruju svoje ciljeve. U tom kronološkom redu djelovanja oni svoje neprijatelje lišavaju života, a sebi oslobađaju put ka cilju. Za njih je samo mrtav neprijatelj rješenje pitanja njihova suparništva.

2.2. Gospodarske okolnosti

U vremenskom razdoblju kad izlazi MOSK gospodarske su okolnosti bile nepovoljne. Sve je tako složeno da višak vrijednosti ide u Beograd, pa se tako Srbija razvija na uštrb Hrvatske. Svi pokazatelji upućuju da je Kraljevina Jugoslavija tamnica za hrvatski narod. Privreda ovisi o povoljnim i nepovoljnim prirodnim prilikama, ali i o ljudima, o njihovom broju i gustoći, o načinu njihova života, o njihovoj marljivosti, prosvijećenosti, poduzetnosti i sposobnosti, da povoljne prilike svoga kraja što više i što bolje iskoriste za privredu, a nepovoljne prilike da po mogućnosti uklone i poprave. Po svojem geopolitičkom položaju, kao mediteranska i europska zemlja, Hrvatska svoje prednosti vezane uz vertikalnu i horizontalnu razvedenost nije mogla razvijati jer ju je Beograd kočio.

Ratarstvo (žitarice, povrtni usjevi, krmno bilje, industrijsko bilje), vinogradarstvo, voćarstvo, šumarstvo, stočarstvo, peradarstvo, pčelarstvo, svilarstvo, lov, ribarstvo i ribolov kao primarna proizvodnja, pokazuje koji su povoljni, a koji nepovoljni prirodni uvjeti. Zatim, kako čovjek u tim prilikama djeluje i što bi sve čovjek trebao i mogao učiniti da povoljne prirodne prilike bolje iskoristi, loše popravi i tako postigne veći uspjeh u svom gospodarskom poslovanju. Privredna dobra (kućna radinost, zanati, industrija), trgovina, novčarstvo, promet, turizam, stanogradnja i naselja te hrana pokazuju da smo sposobni imati vlastitu državu. Sve svoje prednosti Hrvati nisu mogli normalno razvijati jer su se iz Beograda donosile odluke koje nisu dopuštale naš razvoj. Kao primjer možemo navesti 'duhan i buhač koji spadaju u industrijsko bilje, a koji su državni monopoli. Duhan se gojio na 4.400 ha, i dobivalo se 41.000 q duhana. Buhač se gojio na 1.600 ha, i dobivalo se 6.000 q buhača, bili smo najveći proizvođači u svijetu, tada se rabio u medicinske potrebe."[5] (Nastavak slijedi)

5 Stjepan Ratković, Zemljopisni pregled Banovine Hrvatske, Zagreb, 1941., str. 52.

Obavijest čitateljima Glasnika

Donosimo popis knjiga, koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj *Glasnika* može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 31, 10000 Zagreb:

- BATELJA, J., **Najljepše Mariji. Misli blagopokojnog kardinala-nadbiskupa Alojzija Stepinca o štovanju Majke Božje,** Zagreb, 1990. (30 kn + poštarina)
- **Sluga Božji Alojzije Stepinac** (kratki ilustrirani životopis), Zagreb, 1995. (30 kn + poštarina)
- **ALOJZIJE KARDINAL STEPINAC, nadbiskup zagrebački, Propovijedi, govori, poruke** (1941.-1946.). Uvod napisali dr. J. BATELJA i dr. C. TOMIĆ, Zagreb, 1996. (80 kn + poštarina)
- **ALOJZIJE-VIKTOR STEPINAC, Pisma iz sužanjstva (1951.-1960.)**, (predgovor: mons. J. BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački; uvod, bilješke i predmetno kazalo napisao i sastavio dr. J. BATELJA), Zagreb, 1998. (100 kn + poštarina)
- **Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, Propovijedi, govori, poruke (1934.-1940.)** Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn +poštarina)
- **Nevenka NEKIĆ, Susret u Emausu**, romansirana biografija bl. Alojzija Stepinca u najtješnjoj svezi sa žrtvom obitelji Brizić iz Gornjega Humca na otoku Braču, koju su komunisti progonili gotovo do istrjebljenja (pogovor: prof. dr. sc. J. BATELJA). Zagreb. 2004. (50 kn + poštarina)
- **BATELJA, J., Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca,** izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila. Zagreb. 2006. (180 kn + poštarina)
- **Križni put s Alojzijem Stepincem**, Tekst križnoga puta sastavio prof. Anton Šuljić, a postulator dr. Juraj Batelja probrao misli nadbiskupa i kardinala Stepinca o križnome putu te Isusovoj muci, smrti i uskrsnuću. Knjižica se može nabaviti u Spomen-zbirci u zagrebačkoj katedrali te na adresi Postulature. Kaptol 31. 10000 Zagreb. (15 kn + poštarina)

Božji narod u pastoralnom središtu buduće župne crkve bl. Alojzija Stepinca u Koprivnici sudjeluje u svečanostima druge večeri Devetnice uoči Stepinčeva 2007.

SVJEDOK VREMENA - Vilim CECELJA

Prilog o vlč. Vilimu Cecelji u ovom broju *Glasnika* posvetili smo njegovu odnosu prema tragediji hrvatske vojske i naroda na Bleiburškom polju i njegovoj ulozi u čuvanju uspomene na žrtve Bleiburga i križnih putova iza Drugoga svjetskoga rata. Nije to dakako cjelovit prikaz Ceceljine zauzetosti za Bleiburg, jer prostor to ne dopušta. Htjeli bismo da se ovogodišnja komemoracija ne proslavi, a da se njegovo ime uopće ne spomene, kao što se to dogodilo prošle godine. Čitatelji se javljaju sa svojim prilozima o vlč. Cecelji. Ne doduše onoliko koliko bismo to željeli, pogotovo ne onoliko koliko je to vlč. Vilim zaslužio. Stoga ih opet pozivamo da se jave i dostave nam svoja sjećanja, bilo uredništvu našega *Glasnika* ili uredniku ove rubrike vlč. Andriji Lukinoviću na adresu Nadbiskupski arhiv, Kaptol 27, Zagreb ili na e-mail: andrija.lukinovic@zg.t-com.hr. Posebno se obraćamo onima koji posjeduju tonske i filmske zapise.

Iz Ceceljina života

Cecelja i Bleiburg

Iako vlč. Cecelja osobno nije bio prisutan zbivanjima kod Bleiburga u svibnju 1945. godine, njegova je prisutnost na Bleiburgu općepoznata svima. On je, usko povezan s "Čuvarima bleiburške uspomene", kasnije prozvanim "Počasni bleiburški vod", neumorno čuvao i promicao istinu o tragičnim događajima 1945. godine. Dvaput godišnje, na Majčin dan u svibnju i na Sve svete, Cecelja je služio sv. misu u grobljanskoj kapeli; posljednji je to put bilo 14. svibnja 1989., nepuna dva mjeseca prije smrti. Kao urednik *Glasnika* pozivao je čitatelje na komemoracije u Bleiburgu, pisao o stradanjima, prikupljao novac za kupnju zemljišta i podizanje spomenika. Zbog Bleiburga su ga jugoslavenske vlasti progonile i prijetile mu. Od crkvenih su vlasti tražili da mu zabrani odlazak na Bleiburg. Tužakali su papinskom nunciju u Beču pa čak i samom Vatikanu. Od austrijske policije zahtijevali su da spriječi odavanje počasti na Bleiburgu, prvenstveno da onemoguće dolazak vlč. Cecelje, kao predvoditelja slavlja. Godine 1975., kada se obilježavala 30. obljetnica zločina, bili su naročito aktivni. Cecelja je morao odgovarati na pitanja crkvenih i državnih vlasti, gdje se izričito branilo da itko govori na komemoraciji, pa čak da sudionici ondje objeduju. Austrijskim su vlastima dostavili listu od 967 imena osoba kojima treba spriječiti ulazak u Austriju na obilježavanje bleiburške tragedije, "jer su opasne za opstanak Jugoslavije"!

Vlč. Cecelja se nije dao uplašiti niti slomiti. I s pravom je HKD Bleiburg na spomenik u groblju postavio spomen ploču "U čast-hvalu i sjećanje na našeg hrvatskog dušobrižnika velečasnog Vilima Cecelju". To je mjesto doista nezamislivo bez Cecelje, niti Cecelja bez njega.

Vlč. Cecelja i muslimanski imam na komemoraciji 1970. godine

Cecelja govori:

Zašto hodočastimo na Bleiburško polje?

Drugi razlog, zbog kojega smo se sakupili na ovom polju, jest narodni, hrvatski. Nikad nije u povijesti hrvatska majka tako žalosno i bolno naricala kao na bleiburškom polju. Teške je dane proživljavala Hrvatska u svojoj povijesti, ali je njezin najtragičniji dan bio kad je stotinu hiljada razoružanih hrvatskih vojnika bilo predano najokrutnijim mukama i smrti. Vi ste u tom času polagali svoje živote da ostatci mogu i dalje živjeti te svijetom pronositi, kao živi svjedoci, strahote, koje su svojim očima gledali. Vi ste pali da Hrvatska, ako i u boli, može dalje živjeti i pokoljenjima pričati o krvavom nasilju, koje je izvedeno nad vama, koji ste već bili položili svoje oružje pred silom, koja je bila nažalost jača od sve vaše srčanosti i hrabrosti. Vi ste poginuli, ali ste za nas ostali duhom nepobjedivi! I baš zato, jer pripadate i dalje carstvu živih, Općinstvu svetih, kako nas Crkva uči, mi smo došli pokloniti se vašoj mučeničkoj smrti i u isto vrijeme okrijepiti se vašim primjerom duha i srca za daljnju borbu oslobođenja samostalne hrvatske države. Vi ste nam namrli ovu

dužnost i na nama ostaje da dovršimo ono za što ste vi pali. Mi se stoga zavjetujemo ponovno i ponovno nad vašim grobovima da ne ćemo prestati sav svijet upozoravati na groznu nepravdu koja je počinjena nad vama i nad čitavom Hrvatskom. Mi se zavjetujemo da ćemo se i nadalje boriti pod svim uvjetima, ma kako god bile teške žrtve, dok ne ostvarimo svijetle ideale koji su vas vodili kroz čitavo vrijeme rata i za koje ste na ovom Bleiburškom polju dali konačno svoje živote.

Odavajući počast vama u isto vrijeme odajemo tu istu počast svim znanim i neznanim borcima diljem Hrvatske, kao i svima onima koji su za vrijeme izbjeglištva ostavili svoje kosti u raznim zemljama i državama svijeta. Svima njima bila je Hrvatska sveta. Svi oni polagali su na razne načine svoje napore da upoznaju strani svijet s njezinim mukama i smrtnim zagrljajem, pa se i njima jednako zavjetujemo da ćemo u njihovu duhu i dalje upozoravati i tražiti strani svijet da popravi nepravdu, koju je načinio čitavome hrvatskom narodu.

Na koncu smo došli da vam se i potužimo. Jedna hercegovačka ganga pjeva o materi koja je došla na grob svoga sina koji je poginuo u borbi. I mi smo danas došli da nad vašim grobovima dademo oduška svojoj tuzi i žalosti. Tešku ste nam ostavštinu namrli! Svijet ne će da nas sluša i razumije. Gdje se god pojavimo i spomenemo hrvatsko ime, svijet kao da čuje i ne čuje, a mnogi nas s prijezirom promatraju i s ironijom pitaju: a što biste vi još htjeli? Vi ste na svojem tijelu iskusili teške udarce neprijateljskih kundaka, bodljikave žice, tamnice, mučilišta i na koncu tragičnu smrt. Mi, hodajući svijetom, jednako smo proganjani i mučeni samo zato što smo Hrvati. Ovo nam je teško i na ovo se žalimo. Hrvatski narod, koji je čuvao stoljećima zapadnu kulturu, koji je dobio časni naslov "predziđe kršćanstva", danas kad traži samo ono što mu po Božjoj pravdi pripada, svoju slobodu i državu, bude na sve moguće načine i na sve strane ušutkivan ili ignoriran. Drugi prave atentate, ruše vlade, ubijaju one koji im smetaju i, još okrvavljene, svijet ih naziva herojima. Mi, koji smo goloruki, bez oružja i atomskih bombi, mi smo nazivani pogrdnim imenima fašista i nacista, koljača i terorista, a sve samo zato, jer volimo svoju Hrvatsku, svoj narod, samo zato jer hoćemo i tražimo ono što nam kao narodu pripada: slobodu i državu!

Mnogi nas pitaju: Zašto uopće dolazite i hodočastite na Bleiburško polje? Čudnog li pitanja! Ovo zvuči kao da smo mi krivi za nevino prolivenu krv na ovome polju. Neka si ovo pitanje postave oni koji su skrivili tragediju Bleiburga. Mi znamo samo jedno: naša je sveta dužnost ponovno i ponovno odavati počast žrtvama koje su oni masakrirali i pokoljenjima istinski predati ovaj čin najgroznije osvete izvršene nad razoružanom hrvatskom vojskom i nevinim civilnim pučanstvom. Bleiburg je najkrvavije stratište hrvatskoga naroda, koji nam je priredio komunizam u svojoj "oslobodilačkoj" borbi u znaku "bratstva i jedinstva" i mi za ovo polje nikad ne bismo znali da ga komunizam nije odabrao za krvoproliće. Ali, kad je Bleiburško polje krvavim nasiljem ušlo u hrvatsku povijest, onda je naša sveta dužnost da njegovu uspomenu podržavamo među hrvatskim narodom; naša je dužnost da Bleiburg stavljamo stalno pred oči i zapadnome svijetu, koji je na žalost u neku ruku bio i njegov sudionik u svojoj zakulisnoj političkoj igri. Od ove naše svete dužnosti nitko nas ne može osloboditi i mi bismo se smatrali izdajicama svoje povijesti, svoga naroda i uništene hrvatske vojske, kad bismo o Bleiburgu šutjeli i nastojali ga zaboraviti.

Vlč. Cecelja daruje cvijeće gđi Heleni Kosmatsch, čuvarici hrvatskih grobova na Bleiburgu 1975. g.

Nije naše osvećivati se! Mi smo goloruki i u ovo atomsko vrijeme svjesni smo da se puškom i revolverom ne može izvojevati sloboda; ali naša je utjeha i nada u Svetome pismu, jer ovako govori Gospodin: "Moja je osveta, ja ću je vratiti!"

Ali, ne samo Gospodin! Mi ipak čvrsto vjerujemo da će i onaj zapadni svijet, koji je komunistima pomagao u bleiburškoj tragediji i još danas pruža pomoć da hrvatski narod mora živjeti u komunističkoj tamnici, morati jedanput uvidjeti što je komunizam i kakav je njihov saveznik, pa, kada budu danas-sutra morali sami sebe braniti od njega, morat će, htjeli ili ne htjeli, osloboditi i Hrvatsku.

Evo u tom smislu željeli smo danas pred vama otkriti svoje srce i svoju dušu. Kao što su vas proganjali, i nas progone; ali kao što vi niste prezali ni pred jednom žrtvom, pa ni pred žrtvom života, tako se i mi zavjetujemo da ćemo i dalje podnositi sve žrtve, dok ne ostvarimo slobodnu državu Hrvatsku,

u temelje koje ste vi položili svoje živote. U tom nastojanju neka nas Svemogući Bog pomogne, a vaš junački duh i primjer krijepi i jača!

Iz propovijedi vlč. Cecelje u Bleiburgu 1. studenog 1963. prema "Duhom nepobjedivi hrvatski borci", Glasnik Srca Isusova i Marijina 12/1963., str. 258.-260.

Cecelji pišu:

Ivan Glavaš, hrvatski emigrant, Rochdale, Engleska. *Svim Hrvatima u Engleskoj dobro su poznate Vaše poteškoće s austrijskim vlastima zbog Vašeg rodoljubnog požrtvovanja glede komemoracija u spomen poklanoj hrvatskoj vojsci kod nesretnog Bleiburga g. 1945. Poznato nam je i to da su Vam udbaši g. 1967. i bombu podmetnuli. Čitao sam također u jednim hrvatskim novinama, valjda u "Hrvatskoj državi", da su vrata one male crkve u Unterloibachu pred Vama bila zatvorena.*

Na temelju Vašeg uzornog svećeničkog djelovanja, te napornog i pogibeljnog života, kao otvorena meta udbaškim zločincima, svake godine u pohodu s molitvama na grobove hrvatskih mučenika, te u službi Isusu Kristu i svom hrvatskom narodu, Vi doista uživate najveći ugled među starom hrvatskom emigracijom kao najuzorniji svećenik našeg vremena. (Iz pisma I. Glavaša 11. ožujka 1977., Arhiv Vilima Cecelje, korespondencija pod G.)

Jugoslavenski vlastodršci htjeli prijetećim pismima omesti svečanost na Bleiburgu o blagdanu Svih svetih 1968. Pisma su upućena na više adresa, a jedno je od njih primio i vlč. Vilim Cecelja, tadašnji urednik Glasnika Srca Isusova i Marijina i predvoditelj slavlja. Pismo glasi: "U ime jugoslavenskih radnika iz Austrije i Njemačke poručuje ti se, kao nekom emigrantskom bosu, da ćeš se loše sprovesti na zadušnicama pobijenoj ustaškoj bandi u Bleiburgu. Dosta je tog vašeg emigrantskog divljanja i to nam je već dosadilo. Znamo i mi postavljati mine i plastiku i k tome još više. Pazi, gade, stati će ti na rep. Primi sada pozdrav, a drugo ćeš primiti u Bleiburgu i drugdje. U ime Jugoslavena u inostranstvu. Grupa Dinamit".

Vilim je prokomentirao prijetnju narodnom poslovicom: "U jednom se selu groze, a u drugom se ne boje". I predvodio, dakako, slavlja u Bleiburgu. *(Glasnik Srca Isusova i Marijina, Salzburg, XX/1968. br. XI, str. 180.)*

Vlč. Cecelja na Bleiburškom polju 1965. godine

Rekli su o Cecelji:

Nedavno preminuli mons. Stjepan Lacković, tajnik bl. Alojzija Stepinca za vrijeme rata: O njemu bih rekao: ako je ikada u našoj Hrvatskoj bio svećenik, svet čovjek, svet svećenik, to je bio on, koji je svoje svećeništvo tako duboko proživljavao tako da je bio inspiracija svima nama koji smo ga imali sreću poznavati i sretati se. Gdje god smo imali priliku i došli njemu bliže, to je za nas bio događaj. To su tako draga sjećanja, to je povijest koja nam se više nikada neće vratiti. Kad bih imao još kakvu malu nadu da se još negdje vidimo.

To su sve dragi svećenici koji su za mene znali da sam imao sreću biti tako povezan s blaženim Alojzijem. Svi ćemo se naći zajedno u vječnosti. Ja mislim da ćemo u vječnosti imati priliku sresti drage prijatelje, tamo da budemo zajedno. Ako bi tko bio sretan, onda bih to bio ja kad bih susreo ovu dragu braću svećenike. Htio bih ih opet vidjeti i, ako ne ovdje na zemlji, onda na nebu, ali moraju još pričekati jer, onako po ljudsku govoreći, ja bih želio da to bude što kasnije. Nek se strpe još dok ja ovdje na zemlji svršim svoje, a onda gledanjem Boga licem u lice." ***(Tonski zapis 17. listopada 2005. g. u posjedu A. Lukinovića.)***

OBAVIJEST ŠTOVATELJIMA VLČ. CECELJE:

Komemoracija 18. obljetnice smrti i 10. obljetnice prijenosa posmrtnih ostataka vlč. Cecelje u domovinu održat će se u Svetom Iliji 7. srpnja 2007. poslije podne. U 18 sati sv. misa u župnoj crkvi, potom druženje u pastoralnom centru "Vilim Cecelja".

IZ KNJIGE VJEČNOGA ŽIVOTA

† Umro mons. Frane Franić †

U subotu 17. ožujka 2007. u Kliničkoj bolnici u Splitu preminuo je umirovljeni splitsko--makarski nadbiskup i metropolit mons. dr. Frane Franić. Rodio se 29. prosinca 1912. u Kaštel Kambelovcu kraj Splita. Osnovnu školu pohađao je u rodnomu mjestu od 1919. do 1923., a u Biskupskomu sjemeništu klasičnu gimnaziju s pravom javnosti od 1923. do 1931. U Splitu je, u Centralnoj bogoslovnoj školi, upisao i završio filozofski i teološki studij. Za svećenika Splitsko-makarske biskupije zaređen je 25. prosinca 1936. godine.

Godine 1938. upisao je poslijediplomski studij na Papinskomu sveučilištu Gregorijani u Rimu. Godine 1941. postigao je doktorat bogoslovnih znanosti.

Nakon povratka iz Rima obnašao je različite dužnosti u Splitu. Bio je profesor filozofije, latinskoga, vjeronauka i drugih predmeta u Biskupskoj klasičnoj gimnaziji, bibliotekar u malomu sjemeništu, kapelan zatvora sv. Roka (1941.-1943.), prefekt u sjemeništu (1942.-1945.), podravnatelj Centralnoga bogoslovnog sjemeništa, od 1945. do 1950., i ravnatelj u tomu zavodu, od 1950. do 1956. godine.

Godine 1950. primio je biskupski red, pa je kao pomoćni biskup bio generalni vikar, od 1951. do 1954. godine, a 1954. godine preuzeo je upravu biskupije.

Splitsko-makarskom Crkvom upravljao je najprije kao upravitelj, a od godine 1960. kao splitsko-makarski biskup, odnosno od 1969. do 1988. kao splitsko-makarski nadbiskup i metropolit. Za pripreme Drugoga vatikanskog sabora bio je član Teološkoga pripravnog povjerenstva (1960.-1962.), na Saboru je bio član saborskoga Doktrinarnog povjerenstva (1962.-1965.), a nakon Sabora bio je vanjski član rimske Kongregacije za sakramente i bogoštovlje (1968.-1973. i 1975.-1980.) i Kongregacije za proglašenje svetaca (1975.-1985.).

Kao pastir Splitsko-makarske (nad)biskupije sazvao je i vodio 55. splitsku sinodu, koja je trajala od 1986. do 1987. godine čiji su zaključci objavljeni 1988. godine. Zbornik U službi Čovjeka, objavljen 1987. godine, njemu je u čast posvećen.

Dugi niz godina, tj. od 1943. do 1956. i od 1963. do 1980., dr. Frane Franić predavao je na Centralnoj visokoj bogoslovnoj Školi, na Teološko-katehetskom studiju, odnosno na Teologiji u Splitu, bogoslovne, filozofske i druge predmete, a od godine 1965. do 1988. bio je njezin Veliki rektor. Kao Veliki rektor godine 1970. osnovao je Institut za teološku kulturu laika, koji je bio pri Centralnoj visokoj bogoslovnoj školi odnosno Teologiji u Splitu.

Mons. Frane Franić bijaše do kraja života vjeran Kristu

Sa skupinom splitskih katoličkih intelektualaca, svećenika i laika, pokrenuo je, 1966. godine, časopis za vjersku kulturu Crkva u svijetu i bio njegov prvi glavni urednik. Pokrenuo je i omogućio održavanje dvaju međunarodnih simpozija u Splitu, 1978. i 1985. godine, o crkvenoj i društvenoj povijesti Hrvata.

Surađivao je u brojnim časopisima, vjesnicima i zbornicima. Objavio je: doktorsku disertaciju *De iustitia originali et peceato originali secundum I. Duns Scotum* (Split, 1941.), skriptu *Povijest filozofije* (Split, 1967. i 1972., ciklostilom), knjigu *Putovi dijaloga* (Split, 1973.), svoje saborske govore *Interventus in Concilio Vaticano II* (Split, 1975., ciklostilom), zbirku božićnih, korizmenih i uskrsnih propovijedi, poruka, i poslanica pod nazivom *Bit ćete mi svjedoci* (Split, 1996.), knjigu *Crkva, stup istine - Uspomene na moje doktrinalne djelatnosti u II. vatikanskom saboru* (Split, 1998.), te knjige *Putovi dijaloga* (Split, 2000., pretisak) i *Putovi dijaloga 2.* (Zagreb, 2001.)

Na crkvenom je sudu, koji je ispitivao glas svetosti i mučeništva zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca, mons. Franić osobno svjedočio i k usmenom iskazu priložio opširni pismeni prikaz o znanim mu činjenicama Stepinčeve svetosti i mučeništva. Iz njegova očitovanja donosimo sljedeće svjedočanstvo:

"Nenadano, [uskoro] nakon što je 1956. presudom sudske vlasti u Splitu, a zapravo po diktatu partije, zatvoreno malo i bogoslovno sjemenište u Splitu], primio sam jedno dugo pismo iz Krašića od kardinala Stepinca koji mi je u tom pismu čestitao na hrabrom stavu u borbi protiv svećeničkih staleških udruženja tvrdeći, 'da ni jedna žrtva u toj borbi nije prevelika, pa ni gubljenje dvaju sjemeništa' i da je on 'prokleo ta udruženja'. Ostao sam zadivljen tim pismom jer

nisam poznavao Kardinala, niti sam se s njime dopisivao. Zadivio me nadasve snažan izričaj kojim je on 'prokleo to Udruženje'. Ali to je pismo meni bilo od velike utjehe i učvrstilo moju savjest u vezi s mojom odlukom u odnosu na taj problem [navještaj suspendiranja 'a divinis' za svećenike koji su se upisali u ta udruženja, a četvoricu uistinu suspendirao].

Naime, shvatio sam da se taj čovjek potpuno slaže sa mnom u vrjednovanju tih staleških svećeničkih udruženja koja su bila za njega kao i za mene *shizma*, ili početak nacionalne Crkve. Osim toga, to udruženje su mi protumačili najveći komunisti u Dalmaciji: Vicko Krstulović i Vice Buljan u razgovoru s njima godine 1951., nakon što sam posvećen za biskupa. I u razgovorima koje sam imao s njima 1951. i 1952., ti su mi komunisti govorili kako su se oni, jugoslavenski komunisti, odvojili od Moskve i da se tako mi moramo odvojiti od Rima. Taj sam poziv u potpunosti razumio, čim je ustanovljeno Staleško udruženje katoličkih svećenika u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini i Sloveniji i kad su [pristaše KPJ] vršili demonstracije protiv mene u župama, osobito u razdoblju od 1953. do 1958. godine."

---

† Umro dr. Stjepan Lacković †

U Svećeničkom domu sv. Josipa u Zagrebu u subotu 10. ožujka u 95. godini života i 68. godini svećeništva umro je tajnik bl. Alojzija Stepinca i umirovljeni župnik župe Our Lady of Bistrica u Lackawanni (SAD) mons. Stjepan Lacković. Mons. Lacković rođen je 7. veljače 1913. u Poljanici Bistričkoj. Dok je bio gimnazijalac u Nadbiskupskoj gimnaziji i sjemeništarac u Dječačkom sjemeništu (19.. - ...), blaženi Ivan Merz mu je bio profesor njemačkoga jezika, a on sâm bijaše prefekt kasnijem nadbiskupu i kardinalu Franji Kuhariću.

Za svećenika je zaređen u Rimu 29. listopada 1939. Od 1941. do 1945. godine bio je tajnik nadbiskupa Alojzija Stepinca. Zato je bio i autentičan svjedok njegove osobne svetosti, njegove ljubavi prema Crkvi i Papi i svom hrvatskom narodu. Dana 15. srpnja 1945. pošao je u pratnji opata Ramira Marconea, apostolskog izaslanika pri hrvatskom episkopatu u Rim. Nakon što su mu je jugoslavensko veleposlanstvo u Rimu oduzelo putovnicu i onemogućilo povratak u Zagreb, pošao je u SAD, gdje je od 1947. do 1949. u Youngstownu pomagao župniku Ivanu Stipanoviću, a od 1949. do 1998. djelovao je u Hrvatskoj katoličkoj župi u Lackawanni. Tu je 1961. godine podigao dvoranu 'Auditorium Cardinal Stepinac', a 1976. sagradio crkvu u čast Majke Božje Bistričke: Our Lady of Bistrica.

Najviše se njegovim osobnim zalaganjem o nepravedno osuđenom i zatočenom zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu pročulo diljem Amerike.

Nakon umirovljenja vratio se 2000. u Zagreb. Tu je u Svećeničkom domu sv. Josipa do kraja života molitvom i strpljivošću svjedočio ljubav prema Crkvi i hrvatskom narodu.

Na crkvenom je sudu, koji je ispitivao glas svetosti i mučeništva nadbiskupa i kardinala Stepinca, mons. Lacković osobno svjedočio i k usmenom iskazu priložio opširan pismeni prikaz o djelovanju i radu nadbiskupa Stepinca. Iz njegova očitovanja donosimo sljedeće svjedočanstvo: **"Nadbiskup je i osobno intervenirao za osobe kojima je život bio u opasnosti. Sjećam se kako je mnogo puta, prigodom službenih posjeta državnim vlastima, izvadio iz džepa popis s imenima progonjenih političara za koje je tražio pomilovanje. Više mu je puta koji ministar znao reći: 'Preuzvišeni, ti će pojedinci kad budu oslobođeni, Vama učiniti ono što smo mi učinili njima.' Tako se upravo i dogodilo!**

Mons. Stjepan Lacković kao tajnik nadbiskupa Alojzija Stepinca u pratnji mons. Josipa Lacha, pomoćnog biskupa zagrebačkoga, prigodom blagoslova Prvog hrvatskog karmela u Brezovici 14. travnja 1944.

Prije dvije godine (1979.) pohodio sam Svetu zemlju i zaustavio se u "Jad Vashemu", svetištu podignutom u počast Židova koje su nacisti ubili u raznim zemljama Europe za vrijeme Drugoga svjetskog rata. U uredu toga svetišta nalazi se *dossier*, koji sadrži dokumente koji potvrđuju sve ono što je nadbiskup Stepinac učinio za progonjene Židove. Također u već citiranoj knjizi je Cunt O' Brien objavio zahvale koje su Židovi uputili nadbiskupu Stepincu zbog njegove velike ljubavi prema njima u tim vremenima.

On je bio jedan od malo njih koji su hrabro dizali svoj glas u obranu Židova, osobito u onom razdoblju, kad je bilo opasno govoriti o njihovu progonu."

KAZALO

PAPINA RIJEČ

41 UREDNIKOVA RIJEČ

45 TEOLOŠKI PODLISTAK

47 STEPINČEVO 2007.

64 EUHARISTIJSKI KONGRESI

72 HRVATSKI DUHOVNI UZORI: DR. IVAN MERZ

76 MOLITVENA ZAJEDNICA

77 MODERNA SOCIJALNA KNJIŽNICA - "MOSK"

79 SVJEDOK VREMENA: SVEĆENIK VILIM CECELJA

82 IZ KNJIGE VJEČNOGA ŽIVOTA

I - IV PASTIRSKI HOD USIDREN U VJETAR BOŽJEGA DUHA (meditacija uz kip bl. Alojzija Stepinca u V. Gorici)

IMPRESSUM

Časopis **Blaženi Alojzije Stepinac** (skraćeno: Bl. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i ljudi dobre volje.

God. XIV. (2007.), broj 2.
Cijena: 5 kn; za inozemstvo 4 eura ili 6 USD
Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara.
Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca
Kaptol 3! - p.p. 949
10001 Zagreb
Uređuje i odgovara:
dr. Juraj Batelja
Kaptol 4, p. p. 949
10001 Zagreb
Adresa uredništva:
Postulatura blaženog Alojzija Stepinca
Kaptol 31, p. p. 949
10001 Zagreb
telefon (01) 48 14 920
faks: 48 14 921; Spomen-zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca",
Kaptol 31, p. p. 949 10001 Zagreb
telefon: (01) 48 94 879 ili
e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr

Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi "čudo", "svetost", "svetac" i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva.

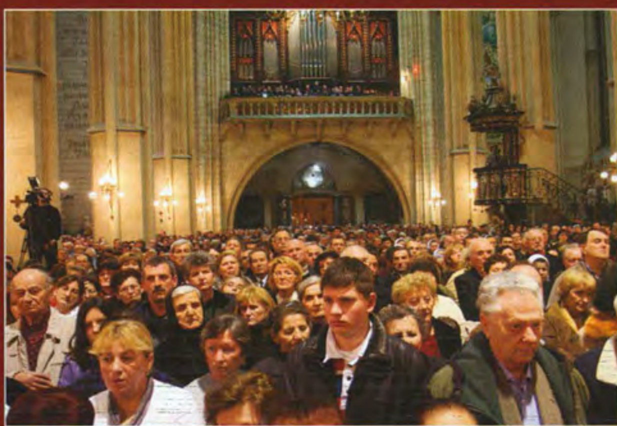
Lektura: Marina ČUBRIĆ, prof.
Tisak: Tiskara Offset Markulin

Predsjednik Republike Grčke dr. Karolos Papoulias s velikim je zanimanjem pratio prikaz života, rada i mučeničke smrti bl. Alojzija Stepinca, u zagrebačkoj prvostolnici 13. ožujka 2007.

Pjevačka skupina zagrebačkih bogoslova, 10. veljače 2007. pretpjevala je u pobožnosti preminuća bl. Alojzija Stepinca

Mnoštvo Božjeg naroda okupilo se na svečanoj euharistiji koju je na liturgijski blagdan bl. Alojzija Stepinca 10. veljače 2007.predvodio u zagrebačkoj prvostolnici nadbiskup kard. Josip Bozanić

Mladi u narodnim nošnjama sudjelovali su riječju i pjesmom na proslavi Stepinčeva u njihovoj Crkvi hrvatskih mučenika u Mississaugi 11. veljače 2007.

Djeca i mladi za života su bili osobiti prijatelji bl. Alojzija Stepinca, a to su i danas jer osjećaju da ih on u nebu zagovara

Božji je narod pjesmom i molitvom proslavljao Stepinčevo u zagrebačkoj prvostolnici 10. veljače 2007.

Mons. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski, predvodi euharistijsko slavlje u župnoj crkvi u Krašiću 10. veljače 2007. S njim je suslavilo šezdeset svećenika, a u euharistijskom slavlju je sudjelovalo preko 4000 hodočasnika.

Župna crkva Presvetoga Trojstva u Krašiću bila je premalena za 4000 hodočasnika koji su 10. veljače 2007. prispjeli na euharistijsko slavlje na liturgijski blagdan i 47. obljetnicu smrti bl. Alojzija Stepinca